

UNIVERZITA KARLOVA

Fakulta tělesné výchovy a sportu

**Využití zahraničních hráčů v první české lize
amerického fotbalu**

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Mgr. William Crossan, Ph.D.

Vypracoval:

Bc. Jan Krs

Praha, 2022

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci zpracoval samostatně, a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje a literaturu, které byly řádně citovány. Tato práce, ani její podstatná část, nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze dne 15.5.2022

Bc. Jan Krs

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení: Fakulta / katedra: Datum vypůjčení: Podpis:

Poděkování

Rád bych věnoval toto poděkování mému vedoucímu diplomové práce, kterým je Mgr. William Morea Crossan, PhD, za odborné vedení, ochotu, rady, připomínky a dohled nad touto diplomovou prací. Také bych rád poděkoval všem manažerům prvoligových klubů amerického fotbalu, kteří si našli čas na zodpovězení otázek pro výzkum mé diplomové práce a vedení asociace, které mně poskytlo potřebná data.

Abstrakt

- Název:** Využití zahraničních hráčů v první české lize amerického fotbalu
- Cíle:** Cílem této diplomové práce je zjistit herní a klubový přínos zahraničních hráčů (dle definice ČAAF), kteří hráli první ligu amerického fotbalu v České republice v letech 2013-2019. Porovnat jejich herní efektivitu s ostatními hráči a zjistit zda měli zahraniční hráči vliv na vývoj členské základny, diváckou návštěvnost a vyrovnanost ligy.
- Metody:** V diplomové práci jsou analyzována sekundární data získaná z webového rozhraní České asociace amerického fotbalu a interní data poskytnutá od samotné asociace. Dále byly provedeny polostrukturované rozhovory s osmi zástupci prvoligových klubů amerického fotbalu v České republice. Byl zkoumán počet a pozice zahraničních hráčů v letech 2013-2019, kteří byli asociací klasifikováni jako Cizinci či Importi. Stěžejní informací pro diplomovou práci byly vybrané fotbalové statistiky. Také byl zkoumán vliv těchto zahraničních hráčů na vývoj členské základny, průměrnou diváckou návštěvnost a vyrovnanost ligy.
- Výsledky:** Zahraniční hráči jsou pro české kluby herně rozdíloví, klíčoví a nejčastěji jsou nasazováni na stěžejní pozici quarterback. Z provedených rozhovorů je patrný i klubový přínos zahraničních hráčů. Zahraniční hráči mají skrytý vliv na růst členské základny v ČR. Při správné regulaci zahraniční hráči naopak nemají vliv na vyrovnanost ligy a nemají ani prokazatelný vliv na průměrnou diváckou sledovanost ligy. Z dlouhodobého hlediska je pro kluby i celkový rozvoj amerického fotbalu v Čechách vhodné investovat do zahraničních hráčů.
- Klíčová slova:** americký fotbal, cizinci, import, globalizace, migrace, přínos, statistiky, využití, vliv

Abstract

- Title:** Use of foreign players in the first Czech league of American football
- Objectives:** The objective of this thesis is to determine the game and club contribution of foreign players (as defined by the CAAF) who played in the first league of American football in the Czech Republic in 2013-2019. To compare their game efficiency with other players and to determine whether foreign players had an impact on the development of the membership base, spectator attendance and league balance.
- Methods:** The thesis analyses secondary data obtained from the web portal of the Czech Association of American Football and internal data provided by the association itself. Semi-structured interviews were conducted with eight representatives of first league American football clubs in the Czech Republic. The number and position of foreign players between 2013 and 2019 who were classified as Foreigners or Imports by the association was examined. The key information for the thesis was selected football statistics. The effect of these foreign players on the development of the membership base, average spectator attendance and league balance was also examined.
- Results:** Foreign players are crucial for Czech clubs and are most often assigned to the position of quarterback. The club contribution is also evident. Foreign players have a hidden effect on the growth of the membership base in the Czech Republic. If properly regulated, foreign players, they do not affect the balance of the league and do not have effect on the average viewership of the league. In the long-term, it is advisable for clubs to invest in foreign players.
- Keywords:** american football, foreigners, import, globalization, migration, benefit, statistics, use, impact

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	TEORETICKÁ VÝCHODISKA	10
2.1	Globalizace	10
2.1.1	Globalizace ve sportu	12
2.1.2	Globalizace v americkém fotbale	13
2.2	Sportovní migrace	18
2.2.1	Klasifikace sportovního migranta	22
2.2.2	Migrace v americkém fotbale	24
2.2.3	Motivace importu zahraničních hráčů	30
2.3	Vyrovnanost soutěže	32
2.4	Americký fotbal v České republice	36
2.5	Ukazatele herního výkonu v americkém fotbale	39
2.5.1	Základní ukazatele herního výkonu	40
2.5.2	Individuální ukazatele	41
2.5.3	Týmové ukazatele	44
3	CÍLE A ÚKOLY PRÁCE	46
4	METODIKA PRÁCE	47
4.1	Výzkumný soubor	47
4.2	Výzkumné metody	49
5	VÝSLEDKY	52
5.1	Specifická pravidla pro zahraniční hráče v ČR	52
5.1.1	Historie zahraničních hráčů v České republice	56
5.2	Porovnání počtu zahraničních a českých hráčů	59
5.3	Srovnání statistik zahraničních a českých hráčů	69

5.4	Vliv zahraničních hráčů na další proměnné	80
5.4.1	Vliv zahraničních hráčů na členskou základnu	81
5.4.2	Vliv zahraničních hráčů na diváckou návštěvnost	82
5.4.3	Vliv zahraničních hráčů na vyrovnanost ligy.....	84
5.5	Výsledky polostrukturovaného rozhovoru	86
5.5.1	Filozofie klubu a motivace pro přivedení importů.....	86
5.5.2	Výběr a očekávání od zahraničních hráčů	94
5.5.3	Herní a klubový přínos hráčů.....	98
5.5.4	Odměny pro hráče	100
6	DISKUSE	104
7	ZÁVĚR	111

1 ÚVOD

Ve 21. století je mnoho možností pro využití svého volného času. Každému se naskýtá nespočet aktivit, které může ve svém volném čase dělat. Mezi nejoblíbenější činnosti patří aktivity s dlouhodobou tradicí, ať už jde o četbu, kulturu, umění či například sport. Právě poslední jmenovaná aktivita je považována za fenomén moderní doby. Jelikož aktivně sportuji již od dětství a sport je mně velice blízký, rozhodl jsem se, že práci budu psát o „mém“ sportu, kterému se několik let věnuji na nejvyšší úrovni v České republice a rád bych vyzkoušel angažmá i v zahraničí. Tato zkušenost mně vnukla myšlenku napsat diplomovou práci na téma, které zde ještě nikdo o americkém fotbale nezpracoval. Americký fotbal patří do skupiny sportů, který je velice oblíben v zámoří, především v USA, avšak v Evropě tato obliba není tak vysoká. Na českém území se americký fotbal začal objevovat až po komunistickém převratu, na počátku 90. let 20. století. Sport je zde relativně nový, a proto si velkou oblibu, jako například v USA, prozatím nezískal. S tímto faktorem souvisí nízké povědomí o americkém fotbale, ale lze říci, že se postupně zvyšuje a americký fotbal dosahuje větší popularity. Té se těší kromě rodné Ameriky také v Kanadě, Mexiku, Japonsku a populární je také i v některých zemích v Evropě. Přední evropské ligy hrají kvalitní americký fotbal, kde jim ke zlepšování úrovně vypomáhají zahraniční hráči. Tento fenomén se dostal i do České republiky, a právě s rostoucí kvalitou a konkurencí se zvyšuje snaha o zlepšování a profesionalizaci českých klubů. S tím je spojené využití posil, nejen ze zámoří, kde je sport absolutní jedničkou. Je však důležité vybírat hráče, kteří opravdu chtějí pomoci týmům a rozvoji amerického fotbalu v Čechách, a nejen si užívat pohodlný a levný život v samotném srdci Evropy.

V první části práce je sepsána teorie na témata a pojmy jako například globalizace a sportovní migrace, jelikož právě výsledkem rozvoje globalizace a migrace je využívání pracovní síly ze zahraničí. Také bude podrobně sepsána historie amerického fotbalu v České republice s přihlédnutím na využití cizinců a zajímavých českých osobností, které se starají o dobré jméno českého amerického fotbalu napříč Evropou. Práce se také bude věnovat objasnění klíčových herních ukazatelů, které jsou pro americký fotbal velmi důležité.

Řešení tohoto tématu je důležité z hlediska týmů, které zahraniční hráče využívají a vkládají do nich nemalé finanční prostředky. Vybraným hráčům jsou kupovány letenky, zajišťováno ubytování, strava, doprava a další služby, které závisí na individuální domluvě hráče s daným klubem. Kluby s většími rozpočty si mohou dovolit více hráčů nebo vyhledávají lepší hráče, kterým za to však musí zajistit lepší podmínky a vyšší mzdu. Nastává však otázka, zda se opravdu klubům vyplatí vkládat tak velké finance do zahraničních hráčů a brát příležitost k získávání zkušenosti mladším, tuzemským hráčům. Tito hráči tvoří budoucnost amerického fotbalu v Čechách a nastává otázka, zda není toto počínání kontraproduktivní. Motivací této diplomové práce je přijít na způsob jakým jsou hráči vyhledáváni, jaké podmínky jsou jim nabízeny a zda tito hráči dokážou naplnit herní a další požadavky konkrétních klubů. Práce odpoví na otázku, zda se vyplatí klubům vynakládat velké finanční částky ze svých rozpočtů, které by mohly být použity na jiné věci jako marketing, zázemí týmu, kvalita a počet trenérů nebo lepší doprovodný program během zápasů. Angažování cizinců, kteří mají více zkušeností může ovlivnit i vyrovnanost celé ligy a to může souviset se ztrátou diváckého publika na stadionech. Růst členské základny je pro rozvoj amerického fotbalu v Čechách prioritní, a proto v práci bude také zkoumáno, zda mají zahraniční hráči vliv na růst členské základny a diváckou atraktivitu zápasů či nikoliv.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

Tato část diplomové práce obsahuje základní pojmy související s tématem této práce. Také je podrobně popsána historie amerického fotbalu v České Republice a vysvětleny týmové a individuální herní ukazatele, které jsou v americkém fotbale velmi důležitou součástí samotné hry.

2.1 Globalizace

Globalizace je velice obsáhlé téma, na které lze nahlížet z mnoha různých úhlů pohledu. Jedná se o dlouhodobý proces, který zasahuje do veškerých sfér života na zemi – politické, kulturní, sociální, ekonomické či právě sportovní, které je pro téma této práce nejdůležitější (Kislingerová, 2004). Jednotná definice globalizace neexistuje, proto ji lze definovat více způsoby, u které vždy velmi záleží na sledované oblasti. Pravděpodobně nejčastěji sledovaná oblast z hlediska globalizace je ekonomie, ve které je definována jako rostoucí vzájemná ekonomická závislost zemí ve světovém měřítku v důsledku rostoucího objemu a druhu přeshraničních transakcí zboží, služeb a toku mezinárodního kapitálu, jakož i rychlejšího a rozsáhlejšího šíření technologií (IMF, 2018). Zástupci Mezinárodního měnového fondu (IMF, 2018) se o globalizaci vyjadřují jako o dlouhodobém historickém procesu, který je výsledkem lidských inovací a technologického pokroku. Za průlomové považují zejména volný přeshraniční pohyb pracovní síly a know-how, prostřednictvím integrace světových ekonomik. Zmiňují však i širší politické, kulturní a environmentální rozměry globalizace.

Dle Sekota (2006) lze globalizaci chápat jako proces vedoucí ke snižování kulturních rozdílů a zároveň ke zvyšování národnostní rozmanitosti. Autor se dále zmiňuje o cestě k získávání přístupu ke zdrojům a spoluřízení globálně fungujícího světa. Dle Harringtona (2006) je globalizace aktivitou jedinců či skupin, u kterých jsou vnímány vzájemné ekonomické, technologické, politické či kulturní závislosti. Současně však dodává, že není vyžadováno, aby si jedinci osvojili globální identitu nebo příslušnost. Autoři Fárek a Kraft (2012) popisují globalizaci jako všeobecné rozvolňování bariér mezinárodního transferu technologií, toků kapitálu, migrace, mezinárodního obchodu a zahraničních investic. Sýkora (2000) definuje proces globalizace jako proces integrující

společnosti na vyšší řád, než v jakém se společnost nacházela v předcházející etapě vývoje společnosti.

Z pohledu sociálního definuje globalizaci autor Suša (str. 9, 2010) následovně: „*Pod pojmem globalizace se skrývá velké množství často protichůdných představ o světě, ve kterém koexistují civilizace a planetární ekologický systém, různé kultury, společenství a společnosti, společenské formy a instituce i různé hodnoty, potřeby, zájmy a názory na svět a v neposlední řadě rozdílné mocenské možnosti a strategie.*“ Dále také autor vnímá globalizaci jako: „*komplex dynamických procesů utvářejících současný svět, jako fenomén s mnoha dimenzemi a úrovněmi.*“

Globalizace je dlouhodobý proces, který autoři nejčastěji rozdělují do tří novodobých globalizačních vln. Server Management Mania (2020) rozděluje globalizační vlny následovně:

První vlna globalizace (1860–1914): byly války evropských velmocí, například Britské impérium v jejich koloniích a dominiích. Počátek první vlny globalizace se nesl v duchu rozvoje dopravní infrastruktury, vzniku světového komoditního trhu a mezinárodního obchodu. Konec první vlny globalizace byl spojován se začátkem první světové války.

Druhá vlna globalizace (1950–1980): druhá vlna začíná po druhé světové válce, kvůli potřebě celosvětové kooperace. Docházelo k řešení globálních problémů a hlavní otázkou bylo řešení celosvětového míru. Bohužel kvůli studené válce mezi západem a východem byla tato spolupráce velmi komplikována. Po vzniku Brettonwoodského systému, který staví americký dolar jako přední světovou měnu a zároveň jeho směnitelnosti na zlato, se nejvýznamnější mocností staly právě Spojené státy americké.

Současná vlna globalizace (1980–nyní) v současné době dochází k nejrychlejšímu přenosu informací a dat v celé historii, především kvůli vzniku internetu a informačních a komunikačních technologií. Zároveň je také současná vlna ovlivněna skokovým vzestupem asijských „tygrů“, tzv. skupiny NIAE (Nově Industrializované Asijské Ekonomiky), jejichž hospodářský růst je posunut z kategorie rozvojových zemí do kategorie nejvíce prosperujících ekonomik světa.

Globalizace byla ve svých počátcích vnímána národy různě. Hospodářsky sebevědomé státy cítily ohrožení zvnějšku kvůli působení sil globálního trhu. Státy stavící svou politiku na hodnotách sociálního systému byly vystaveny tlaku, který ohrozil věrohodnost těchto hodnot (Mezřický, 2003).

2.1.1 Globalizace ve sportu

Dopady globalizace je možné pozorovat i ve sportovním prostředí. Vlivem globalizace dochází k přesouvání pracovní síly, zboží (ve sportu jsou za zboží označováni vrcholoví sportovci) a samozřejmě kapitálu. Kluby se tak kvůli globalizaci začaly proměňovat ve firmy, jejichž hlavním cílem je generovat zisk. Sportovní prostředí se v průběhu zformovalo do jiné dimenze než bylo dříve. Dříve byly cíle sportovních klubů většinou čistě sportovní, dnes bývají často primární cíle ekonomické. Tento proces změnil sportovní společnosti z neziskových na ziskové. Dochází k mnohem větší fluktuaci hráčů, trenérů, know-how, ale i zmíněných finančních prostředků. Došlo také k rozvoji nových vztahů mezi zaměstnavateli (majiteli klubů) a vrcholovými zaměstnanci (sportovci). Technologický pokrok, který je s globalizací spojen asi nejvýrazněji, proměnil sportovní prostředí takřka k nepoznání. Pokročilé tréninkové metody a pomůcky, moderní zázemí nebo komunikační technologie, to všechno je výsledkem procesu zvaného globalizace. V dnešní době je velmi populární pořádat sportovní akce či události ve státech, kde daný sport není příliš populární, aby přilákal místní fanoušky a oslovil domácí mládež. Takové akce mají způsobit zvýšení povědomí, popularity či zvýšení prestiže daného státu. Tyto události bývají organizačně velmi náročné a za uskutečněním stojí dlouhý proces přípravy. Pronájem prostorů, marketing akce, prodej vstupenek, zajištění lidských zdrojů, nákup vybavení, oslovení sponzorů a dalších nespočet činností, které je třeba před úspěšným odstartováním akce zajistit a zařídit. Při tomto zařizování si lze nejvíce všimnout dopadu globalizace, kde dochází k prolínání různých odvětví a spolupráci odlišných oborů.

Autor Maguire (2002), který se zabývá globalizací ve sportu, rozlišuje základní odvětví globalizace, tzv. global flows:

- Ekonomická- tok peněz po celém světě;
- Ideologická- šíření ideologií a myšlenek;
- Mediální- šíření informací, obrazů a představ prostřednictvím médií;

- Migrační- pohyb osob po celém světě;
- Technologická- šíření strojních zařízení a vybavení.

Toto rozdělení lze pozorovat jako rozšiřování národních sportů nad rámec svých zemí, na globální úroveň. Tohoto globálního rozmachu si lze nejvíce všimnout u sportů populárních ve Spojených státech, jako například americký fotbal, basketbal či baseball. Dále jsou to i samotné přesuny jednotlivých sportovců, kteří jsou ochotni cestovat přes celý svět, a v mnoha případech přijmout i státní občanství daného státu. Migraci se podrobně věnuje následující kapitola 2.2.

Miller (2001) uvádí, že sport se stal spojujícím prostředkem mezi nejrůznějšími státy světa a přitahuje stále více sportovních diváků a sportovců. Kunz (2018) uvádí, že globalizace a internacionalizace jsou významnými trendy v profesionálním sportu, a právě rostoucí sportovní migrace a pohyb kapitálu ve světě sportu s profesionálním sportem přímo souvisí. Kvůli globalizaci a rychlému přenosu informací se z vrcholového sportu stala jedna z nejúčinnějších forem masové medializované zábavy.

Nelson Mandela (bývalý prezident Jihoafrické republiky, bojovník proti apartheidu a milovník sportu) řekl: *„Sport je zřejmě nejúčinnějším prostředkem komunikace moderního světa, a to nad rámec verbální a psané komunikace, když přímo zasahuje miliardy lidí na celém světě. Není pochyb o tom, že sport je viditelnou a legitimní cestou k budování přátelství mezi národy“* (Maguire, str. 1, 2002).

Příkladem globalizace ve sportu je pořádání zápasů amerických nejvyšších soutěží v Evropě. Tímto směrem se vydala americká NHL (National Hockey League), NBA (National Basketball Association) nebo i právě NFL (National Football League), které několik zápasů ročně odehrají na cizím kontinentu. V říjnu 2021 se například konali dva zápasy prestižní soutěže NFL na anglické půdě v Londýně. Cílem těchto akcí je dopřát evropskému divákovi skvělou podívanou na ten nejlepší americký fotbal, který se ve světě hraje a zároveň přiblížit tento sport oku evropského sportovního nadšence (2021 NFL London Games, 2021).

2.1.2 Globalizace v americkém fotbale

Historie amerického fotbalu, jak ho známe dnes, má původ ve svém „dvojčeti“ z Anglie – rugby. Camp (2009) uvádí, že první událost, která vedla k založení rugby se

datuje do roku 1843, kdy mladý student na anglické škole zvané Rugby hrál fotbal. Při hře z ničeho nic porušil všechna fotbalová pravidla, vzal míč do ruky a utíkal po hřišti. Lidem se tato skutečnost líbila natolik, že během následujících dvou let byla sepsána pravidla úplně nového sportu a rugby spatřilo světlo světa. Walter Camp si z tohoto sportu vzal předlohu a začal pravidla upravovat. Jeho následná úprava pravidel dala za vznik novému, zcela odlišnému sportu jménem americký fotbal. Postupem času se těšil stále větší popularitě, až nakonec překonal svého předchůdce.

První profesionální asociace amerického fotbalu vznikla v roce 1920. Nesla název American Professional Football Association, ale o dva roky později byla přejmenována na National Football League, zkráceně NFL, jak soutěž známe dodnes. Po vzniku asociace rostla sledovanost a popularita sportu tolik, že postupně zdolával žebříček nejpopulárnějších sportů v Americe. Před druhou světovou válkou dokonce sesadil z první příčky dosud nedostižný baseball. Tento nárůst je spojen s technologickým pokrokem, kvůli němuž byly vysílány zápasy v televizích po celém kontinentu. Během druhé světové války zažívala NFL svoji největší krizi, ale ihned po ukončení války začal americký fotbal pomocí televizních vysílání znovu vzkvétat (Dundáček, 2011). Dnešní NFL se skládá ze 32 týmů rozdělených do dvou konferencí, jejichž vítězové se každý rok střetávají ve finále, tzv. Super Bowlu. Tento zápas je pro americký lid národním svátkem, když ho v průměru sleduje každý třetí Američan (Gough, 2021). Jak je výše zmíněno, sport prošel v minulosti proměnou a stala se z něj spíše forma byznysu. Pro zajímavost, podle amerických médií se cena za 30 sekund reklamy ve vysílání během finálového zápasu pohybuje v rozpětí 5,1 až 5,3 milionů dolarů. V roce 2018 utratily firmy na reklamě a propagaci během Super Bowlu téměř půl miliardy dolarů (Tomanka, 2019).

Před první světovou válkou se americký fotbal hrál pouze na území USA a Kanady. Během druhé světové války, a především po ní, se americký fotbal začal rozšiřovat i na ostatní kontinenty mimo území Severní Ameriky. Zejména v zemích s velkým počtem amerických vojáků, kteří často tvořili podstatnou část hráčů a diváků. Postupem času se tento sport začal uchycovat i na území Jižní Ameriky, Evropy a Asie (Markovits, Rensmann, 2010).

V Evropě se americký fotbal začal rozvíjet od konce druhé světové války, kdy američtí vojáci přivezli tuto hru na vojenské základny v západním Německu. Postupně se tomuto

sportu začali věnovat i místní obyvatelé Německa, které je dodnes zemí s největším počtem hráčů amerického fotbalu v Evropě. Odtud začalo pomalé prosakování amerického národního sportu směrem k německým obyvatelům, jejichž činnost byla spojena se základnami, a kteří postupně informovali o americkém fotbale zbytek národa. První tým mimo americké základny, byl Frankfurt Löwen, založený v roce 1976. O dva roky později v roce 1978 byla založena první liga svého druhu v Evropě- American Football League Germany (Holland, 2016). Po dvou letech od založení prvního klubu byl odehrán první ročník německé ligy (tehdy pod názvem American Football Bund Deutschland), která se skládala z osmi týmů: Frankfurter Löwen, Ansbach Grizzlies, Düsseldorf Panther, Munich Cowboys, Berlin Bears, Erding Bulls, Kitzingen Colts a Bremerhaven Seahawks. Na konci premiérové sezóny se historicky prvním vítězem německého German Bowlu (finálový zápas německé ligy) stal tým Frankfurtských Lvů (Holland, 2016). Za zmínku bezesporu stojí průkopnické snahy dámského footballu, které můžeme počítat od roku 1986, s prvním zápasem ihned rok poté, kde se proti sobě utkaly Berlin Adler Girls a tým, v němž hrály hráčky spojené z týmů Cologne Crocodiles, Hannoveru Ambassadors a Leverkusenu Leopards. Berlín byl tehdy poražen 20:56 (History of German Ladies American Football, 2010).

V dnešní době má německá liga přibližně 250 klubů (a přes 450 klubových týmů), které jsou rozmělněny do šesti výkonnostních úrovní. Nejvyšší německá liga (German Football League - GFL) je rozdělena do dvou regionálních konferencí (sever a jih) s většinou zápasů v rámci vlastní konference, ale i s mezikonferenčními zápasy. V každé konferenci je osm týmů. Liga začíná zpravidla v dubnu a běží prakticky přes celé léto až do října, což je poměrně nezvyklý model pro takto kontaktní sport. Pro srovnání, americká NFL, kde hrají nejlepší světoví sportovci, trvá v plném herním zápřahu od začátku září do přelomu ledna a února (AFVD, 2021).

Globalizace tomuto sportu v Evropě hodně pomohla. V roce 1984 vznikla v návaznosti na GFL rakouská AFL, v roce 1987 vznikla první asociace ve Spojeném království a nedlouho na sebe nechala čekat i Česká republika, kde první asociace amerického fotbalu vznikla roce 1994 (IFAF, 2021). Dnes se americký fotbal hraje po celé Evropě podle univerzitního souboru pravidel NCAA, který se mírně liší od pravidel profesionální NFL. Většina zemí má také stanovený limit zahraničních hráčů (většinou z USA nebo Kanady),

kterí mohou být na hřišti nebo na soupisce každého týmu. V klubových soutěžích jsou většinou povoleni maximálně tři hráči z USA/Kanady, což má zabránit nadměrnému využívání dominantních importovaných hráčů. Každá asociace má však tyto počty odlišné. V článku z internetového zdroje AFI, kde jsou k nalezení veškeré důležité informace a momenty z amerického fotbalu ve světě, se uvádí, že mezi čtyři nejlepší ligy v Evropě patří státy v tomto pořadí (AFI, 2020):

1. Německá GFL
2. Rakouská AFL
3. Finská Vaahteraliiga
4. Švédská Superserien

Dle volně dostupných dat a článků autor zjistil, že v Německu bylo v roce 2019 registrováno přes 45 000 hráčů amerického fotbalu, kteří hrají ve 450 klubových týmech (Markgraff, 2019). Dle Boldrini (2019) má největší základnu v evropských končinách Velká Británie, která má přes 50 000 registrovaných hráčů a úspěšná Francie, která vyhrála naposledy Evropský šampionát má přes 23 000 registrovaných hráčů (Seifert, 2016). Zajímavostí je, že dle IFAF (2021) má nejvíce získaných titulů pro evropského šampiona (Mistroství Evropy) Finsko (5 titulů), které má dle jediných dohledatelných výsledků na serveru Wikipedia.org (což se však nedá považovat za relevantní zdroj) pouze okolo 2 200 registrovaných hráčů. Autor oslovil přímo finskou asociaci (oslovena byla také mezinárodní federace IFAF) o relevantní data, bohužel ani po dvou pokusech asociace ani federace neodpověděla. Každopádně je tedy nutno konstatovat, že kvantita vždy nekorresponduje s kvalitou. Dle článku About EFAF (2016) měla evropská federace amerického fotbalu 30 národních federací napříč Evropou s členskou základnou přes 100 tisíc hráčů. Od roku 2016 je evropská federace sloučena s mezinárodní federací IFAF a data již nejsou aktualizována. Lze si však všimnout z uvedených počtů hráčů výše (součet hráčů v uvedených státech výše je vyšší než 100 tisíc), že členská základna v Evropě má rychlou rostoucí tendenci.

Na asijský kontinent se americký fotbal rozšířil v letech 1974, kdy vznikla první asociace amerického fotbalu v Japonsku, kde se tento sport stal velmi populárním. Historie sahá do počátků třicátých let dvacátého století, kdy Paul Rusch, učitel a misionář z Kentucky založil na své tokijské univerzitě Rikkyo fotbalový tým již v roce 1934 (Java, 2014).

Následně se přidaly i další univerzity (Waseda, Meiji), kde se začal americký fotbal hrát také. První regulérní zápas se odehrál v listopadu téhož roku na tokijském stadionu Jingu a navzdory tomu, že se konal ve všední den, přilákal téměř 15 000 diváků (Java, 2014). Důvodem úspěchu drsné severoamerické hry v mírném Japonsku může být to, že americký fotbal nabízí kombinaci síly, technické přesnosti, disciplíny a týmového ducha, kterou je těžké najít v ostatních sportech. Tato kombinace (přesnost, disciplína, týmový duch) odpovídá tradičním japonským hodnotám. Klubové týmy začaly vznikat koncem 50. let a první „profesionální“ tým sponzorovaný společností Mitsubishi Jushi byl založen v roce 1961. Postupně se zapojily další společnosti a v roce 1971 vznikla japonská liga amerického fotbalu Shakaijin. ("Shakaijin" označuje člena společnosti, který již nechodí do školy). V roce 2005 bylo v Japonsku registrováno více než 17 000 hráčů amerického fotbalu a národní soutěže se účastnilo přibližně 400 týmů. (Hoch, 2005) Je však nutno podotknout, že nyní bude členská základna v Japonsku mnohem vyšší. Bohužel mezinárodní asociace IFAF nebyla ochotna odpovědět a poskytnout aktuálnější data. Na území Japonska se nachází také dvě vysokoškolské ligy, ve kterých vítězové z každé ligy tradičně bojují o Koshien Bowl- pohár pro mistry Japonska. Nejvyšší úroveň amerického fotbalu v Japonsku je X-liga, která se skládá z firemních a klubových týmů sponzorovaných různými společnostmi. Tato liga byla založena v roce 1981 a od roku 1996 nese dnešní název X-League. Šampioni X-League následně hrají proti týmu, který vyhraje Koshien Bowl ve finále zvaném Rise Bowl (JAFA, 2014). Za zmínku stojí i vznik jihokorejské asociace, který se datuje již do roku 1946 (IFAF, 2021).

Hlavním orgánem, který řídí celosvětový chod amerického fotbalu je Mezinárodní federace amerického fotbalu – IFAF (International Federation of American Football). IFAF pořádá soutěže jako například mistrovství světa, které se uskutečňuje každé 4 roky. Dalším důležitým úkolem asociace je podpora států, které nemají svoji fungující asociaci. Organizace vznikla roku 1998 a sídlí v La Courneuve ve Francii. U vzniku federace stálo deset států a nyní má aktuálně 72 členských států. Mezinárodní federace amerického fotbalu zastřešuje organizace, které se větví podle určitých kontinentů (IFAF, 2021):

- IFAF Africa – Africká federace amerického fotbalu;
- IFAF America – Americká federace amerického fotbalu;
- IFAF Asia – Asijská federace amerického fotbalu;

- IFAF Europe – Evropská federace amerického fotbalu;
- IFAF Oceania – Federace amerického fotbalu Oceánie.

2.2 Sportovní migrace

Dle Sekota (2006) je celkový proces globalizace sportu charakterizován nestejně v čase, prostoru a dynamice, působícími etnickými, technologickými, finančními, mediálními a ideovými procesy:

1. Migrace sportovních osobností počínaje hráči, atlety, manažery, trenéry, odborníky.
2. Technologické tržní šíření sportovních produktů, sportovní výbavy, výstroje a výzbroje, zpravidla vyvíjené v bohatých zemích, produkováno cestou levné pracovní síly v rozvojových zemích a distribuované globálně.
3. Globální financování sportu cestou peněžních transferů migrujících hráčů, propagace, sponzoringu a reklamy.
4. Mediální šíření sportovních událostí s ohledem na specifika místa a času.
5. Rozvoj základních hodnotových principů sportu, jako je amatérismus, profesionalismus, sport pro všechny. Ideový zápas o další směřování sportu se stává stále výrazněji globální záležitostí.

Migrace ve sportovním pojetí zahrnuje širší škálu oblastí. Dopady sportovní migrace se projevují v marketingové expanzi a kulturním šíření. Tyto procesy vedou k tzv. transnacionalizaci sportu (Sekot, 2006). Do této transnacionalizace lze zařadit i nedávnou expanzi sportovní značky amerického fotbalu NFL na cizí trhy. Snahou americké NFL je expandovat v globálním měřítku své ligové zápasy a ligové soutěže. Jako příklad lze uvést každoroční utkání několika zápasů NFL v anglickém Londýně (2021 NFL London Games, 2021).

Pojem sportovní migrace se datuje do doby, kdy se z původní volnočasové aktivity stala profesionální činnost. Dle Sageho (2011) jde sportovní migrace ruku v ruce s profesionalizací sportu, kdy se z organizací staly soukromé obchodní podniky. I když je profesionalizace sportu datována na přelom 18. a 19. století, tak největší vzestup ji čekal až ve 30. letech 20. století, kdy se profesionální sport stal globálním businessem a sport se spojil s celosvětovou pracovní silou. První významné mezinárodní přestupy

hráčů ve fotbale se datují do 50. let 20. století. Ve stejném desetiletí se začaly odehrávat i přestupy baseballových hráčů z Dominikánské republiky do severoamerických baseballových lig. Právě globalizace pracovního trhu s talenty skutečně podpořila mezinárodní migraci sportovců, někdy označovanou jako "odliv nohou" nebo také "odliv svalů" (Maguire a Falcoux, 2010). Fénomén sportovní migrace v sobě obsahuje významný rys soudobého soutěžního, ale zejména vrcholového elitního sportu. Ve srovnání s klasickými zaměstnaneckými vztahy, se dá říci, že sportovec je až vlastněn určitým klubem. Sportovci jsou vázáni kontraktem stejně jako zaměstnanci ve firmách, avšak mohou být obchodováni, tzn. prodáni, koupeni či půjčeni jiným klubům. V tomto ohledu sportovec připomíná spíše zboží než zaměstnance a svým způsobem podléhá zákonům nabídky a poptávky sportovního trhu (Sekot, 2006). V případě, že je hráč obchodován do jiného týmu, musí podmínky akceptovat. To znamená, že v rámci sportovní mobility je nucen se přesunout do jiného klubu, města či dokonce státu. Sociologové vyznávají názor, že tento způsob migrace může ovlivnit sportovce, u kterého může docházet k problémům s utvářením pevných sociálních vazeb mimo rámec týmu. Dnešní spoluhráči se stávají zítřejšími protivníky a princip loajality a oddanosti klubu jde do ústranní. Významným rysem sportovní migrace se stává duch týmové spolupráce.

Autoři Stead a Maguire (1998) uvádí výhody, zahraniční hráči přinášejí klubům, do kterých migrují:

- diváckou příležitost vidět ty nejlepší hráče v daném sportu;
- zvýšení divácké návštěvnosti na stadionu a klubového členství;
- zvýšení atraktivity sportovní podívané prezentací nových osobností daného sportu a nových herních stylů;
- revitalizaci domácího sportu;
- zvýšení zájmu médií a sponzorů o daný klub;
- posílení prestiže klubové soutěže, zvyšování kvality národního týmu hostitelské země a přístup k talentovaným hráčům v případě nedostatku domácích odchovanců;
- konfrontační výzvu pro domácí hráče z dané ligové soutěže.

Crossan (2013) uvádí, že sportovní migrace je pohyb sportovců, trenérů a osob, které spojuje sport. Migrace se dle autora dělí na národní úroveň v rámci jednoho kontinentu

nebo na mezinárodní úroveň mezi kontinenty. První zmíněná národní úroveň probíhala zprvu, a až poté začala probíhat úroveň mezinárodní mezi jednotlivými kontinenty.

Dle Sekota (2006) se migrace sportovců v širším kontextu „sportovního průmyslu“ geograficky projevuje jednak na úrovni národní, v rámci národů jednoho kontinentu a migrací mezi kontinenty či hemisférami. K největším migračním přesunům dochází ve sportech jako fotbal, lední hokej, basketbal nebo například lehká atletika. Malý, i když rychle rostoucí podíl na mezinárodní migraci sportovních talentů má také změna občanství (naturalizace), která je nejviditelnější a někdy i nejspornější součástí sportovní migrace (Maguire a Falcous, 2010). V České republice je nejběžnější sportovní angažmá na mezinárodní úrovni u českých fotbalistů působících v prestižních evropských klubech, ledních hokejistů hrajících zámořské nejvyšší soutěže, či v poslední době i stále více divácky atraktivní basketbaloví hráči v nejlepších týmech Evropy a NBA.

Autor Kraft a Fárek (2012) označují toto přetahování nejlepších pracovních sil jako tzv. odliv mozků, respektive migračního pohybu vzdělaných kvalifikovaných odborníků do cizích zemí. Tento odliv může způsobit odplývání znalostí i dovedností, což může vést ke zpomalování vědeckotechnického pokroku. V tomto případě jde o pohyb vysoce nadaných talentovaných sportovců. Na druhou stranu, jak uvádí autoři Kraft a Fárek (2012), může samotný odliv mozků přinášet pozitivní výsledky. Přínos se může týkat například u zvyšování kvalifikační úrovně v případě návratu migrantů zpět do mateřské země. U sportovců to může mít vliv obrovský. Pokud se například vrátí basketbalista se zkušenosti ze zámořské NBA, může pomoci rozvinout mladé talenty v tuzemsku.

Motivů ke sportovní migraci je celá řada, autoři Sekot a Pětivlas (2014) uvádějí následující:

- vidina ekonomického prospěchu;
- nabytí nové profesní zkušenosti;
- možnost ověřit si svůj talent ve vysoce kompetitivním prostředí;
- vypilování mistrovského herního stylu;
- získání nové kariérní perspektivy a životních obzorů.

Komplikace sportovní migrace je dnes jiná než byla v minulých letech. Dříve nastávali problémy prostorové či kulturní, dnes problémy souvisejí se systémem kvót závazných

pro jednotlivé sportovní organizace. Jedná se o formu ochrany pracovního trhu. Nutno však dodat, že tento problém byl v minulosti mnohem větší. Ke zlomové události došlo v tzv. Bosmanově případě v roce 1995, po kterém jsou sportovci v rámci Evropské Unie bráni jako zaměstnanci, kterým po skončení kontraktu nesmí být bráněno v odchodu do jiných klubů/států (Sluka, 2007). Tím, že toto rozhodnutí zavázalo země Evropské Unie k revizi svých předpisů a uvolnilo pohyb hráčů z EU, umožnilo klubům využívat nové možnosti posilování hráčských základů. Pro zajímavost, během pouhých pěti sezón mezi lety 1995 a 2000, se podíl cizinců nastupujících v pěti velkých fotbalových ligách zvýšil z 18,6 % na 35,6 %. I když se poté růst zpomalil, tento nárůst pokračuje bez přerušení až do současnosti. V sezóně 2008/2009 dosáhl podíl cizinců v pěti nejlepších evropských fotbalových ligách rekordní úrovně 42,6 % (Poli, 2010).

V týmových sportech, jako například i americký fotbal, existují regulace zahraničních hráčů (kteří nepocházejí z Evropské Unie), kvůli zachování konkurenceschopnosti týmů a zachování atraktivity soutěží. Sportovci jsou zpravidla najímáni konkrétním klubem či organizací, tudíž cizinec žije po určitou dobu v hostující zemi. V Evropě se sportovní migrace nejčastěji odehrává ve fotbale, ledním hokeji, ragby a basketbalu. Tento proces je pravděpodobně nejvýraznější ve fotbale, kde profesionální hráči pravidelně křížují evropský kontinent (Maguire a Falcous, 2010).

Aspekty, které rozhodují při rozhodování sportovců o migraci, rozděluje Maguire (2002) na:

- politické,
- geografické,
- ekonomické,
- kulturní.

Zároveň však uvádí, že ani jeden z výše zmíněných faktorů nebývá zcela dominantní v rámci jednotlivých kontinentů ani v rámci jednotlivých sportů. Aspekty však nemusí být vždy pouze pozitivní a je nutné počítat s negativními stránkami, které s sebou migrace přináší. Hráči se musí při cestování adaptovat na nové prostředí, kulturu, v týmových sportech na nový kolektiv. Zároveň musí naplnit očekávání (většinou přehnaně vysoké) klubu a trenérů. Osobní odloučení od přátel a rodiny je další část, kterou musí sportovec

zvládnout. Touto problematikou se zabýval autor Wright (1999), který spojuje sportovní migraci s následujícími problémy:

- nepřijetí zahraničních hráčů v klubu ze strany jejich fanoušků;
- méně hráčských příležitostí a herního času pro odchovance klubu;
- rasismus a nenávisť vůči zahraničním hráčům v místních klubech;
- problémy kulturní povahy a rozdílnosti zvyků, obzvláště jedná-li se o příchod sportovce ze země s jiným náboženstvím či odlišnými kulturními zvyklostmi;
- bojkot firem produkujících sportovní vybavení využívající levné pracovní síly ze zemí třetího světa.

Jedná se již o starší zdroj, avšak problémy, které Wright uvedl v roce 1999 platí stále i v dnešní době. O některých uvedených problémech (např. rasismus) se v této aktuální době diskutuje možná více než na konci minulého tisíciletí.

2.2.1 Klasifikace sportovního migranta

Dle Brombergera (2013) jsou migranti označováni i jako sportovní průkopníci, tím, že nepostrádají mimořádnou dávku zápalu při dosahování obdivovaných stránek jejich sportu. Jindy se zase mluví o migrantech jako o usedlících, a to v případě, že se atlet rozhodne zabydlet a zůstat v místě svého sportovního uplatnění.

Maguire (1996) člení migranty do několika kategorií, které závisí na délce angažmá a na motivaci sportovce:

1. Průkopníci- Jejich hlavním cílem je předvést svůj vlastní sport, zdokonalit v něm ostatní a rozšířit povědomí o vybraném sportu, v místech, kde je méně známý, či úplně neznámý.
2. Osadníci- Poskytují své znalosti a dovednosti o sportu, avšak jejich délka pobytu v zemi není nijak specifikována. V mnoha případech se osadníci aklimatizují na kulturu „hostitelské“ země a ztrácejí vazby na rodnou kulturu. Často také získávají občanství nové země prostřednictvím manželského svazku s místním občanem nebo splňují podmínky minimální délky pobytu .
3. Žoldáci- Sportovci, pro něž je hlavní motivací krátkodobý finanční zisk. Rozhodují se dle největšího zisku a na dočasné působiště si nevytvářejí žádné vazby.

4. Nomádi- Cestovatelé, jejichž hlavní motivací je objevit co nejvíce míst a poznat co nejvíce lidí. Chtějí nasbírat zkušenosti od ostatních sportovců, objevovat nepoznaná místa, kultury a získávat sportovní zážitky.
5. Navrátilci- Sportovci, kteří se na poslední léta své kariéry vrací do své rodné země, aby předávali zkušenosti a znalosti mladším talentům. Zároveň přispívají k rozvoji sportu ve své vlasti.

Autoři Magee a Sugden (2002) toto členění kritizovali za to, že typologie nevychází z primárních dat, a že se jedná o míchání různých sportů, tudíž její použití v určitém sportu může být klamavé a zavádějící. Autoři tedy aplikovali typologii na fotbal, s tím, že jejich typologie se dá aplikovat i na atlety z jiných sportovních odvětví. Autoři upravili kvalifikaci sportovních migrantů na:

1. Ctižádostivec- Sportovec, který si jde za svým snem stát se profesionálem ve svém sportu.
2. Emigrant- Sportovec, který svoji zemi opustil z osobních, politických nebo sportovních důvodů.
3. Vyhnanec- Sportovec, který byl nucen opustit svoji zemi a odejít hrát do zahraničí.

Ostatní typy migrantů jsou členěny stejně jako u autora Maguiera výše. Toto členění migrantů bylo posléze mnohokrát upravováno a přizpůsobováno nové době, kde je migrace mnohem častější a jednodušší kvůli lepším možnostem a infrastruktuře. Také se mění podmínky, motivace a smýšlení sportovců. Autoři Love a Kim (2011) aktualizovali dělení sportovních migrantů u vysokoškolských studentů na amerických univerzitách od předešlých autorů a jejich dělení je následující:

1. Žoldák - usiluje o zlepšení finanční situace a omezení finančního rizika.
2. Osadník - zůstává v zemi během své vysokoškolské kariéry (a případně i po jejím skončení).
3. Navrátilcec - opouští zemi po ukončení vysokoškolského titulu, případně sportovní zkušenosti.
4. Nomádský kosmopolita - poznává a zapojuje se do nové kultury a usiluje o zlepšení znalostí cizího jazyka.

5. Ctižádostivý - ambice hrát vybraný sport na vysoké úrovni a ambice získat vysokoškolský titul.
6. Vyhnanec- vyhnán z rodné země kvůli nemožnosti hrát sport na vysoké úrovni a zároveň navštěvovat vysokou školu na plný úvazek.

Autoři uvádějí, že jednotlivé kategorie se prolínají a překrývají, tudíž nejsou rigidní a u různých jedinců se vyskytují v různých kombinacích, jelikož neexistuje sportovec, který by spadal pouze a výhradně do jedné kategorie. Například z nomádů, kteří cestují po celém světě se mohou stát osadníci, kteří se usadili a založili rodinný život ve vybrané zemi.

2.2.2 Migrace v americkém fotbale

V závislosti na stále rostoucí globalizaci a migraci sportovců roste i počet zahraničních hráčů překračujících hranice své rodné země za sportovním uplatněním v jiné zemi. V americkém fotbale je největší zájem o angažmá v severoamerické soutěži NFL, kde hrají ti nejlepší hráči na světě. V porovnání s ostatními typicky americkými sporty a jejich nejvyššími soutěži v USA jako je baseball (MLB) a basketbal (NBA) se však v americké NFL vyskytuje nejmenší procento hráčů pocházejících ze zahraničí. V baseballu pochází 1 z 9 hráčů z cizí země, v basketbalu 1 z 10 a v americkém fotbale pouze 1 z 39 hráčů. To znamená, že v celkovém množství hráčů pochází pouze 2,55 % ze zahraničí (Borchers, 2017). V grafu č.1 lze sledovat procentuální podíl zahraničních hráčů v poměru s jinými zahraničními:

Graf č. 1: Původ hráčů NFL

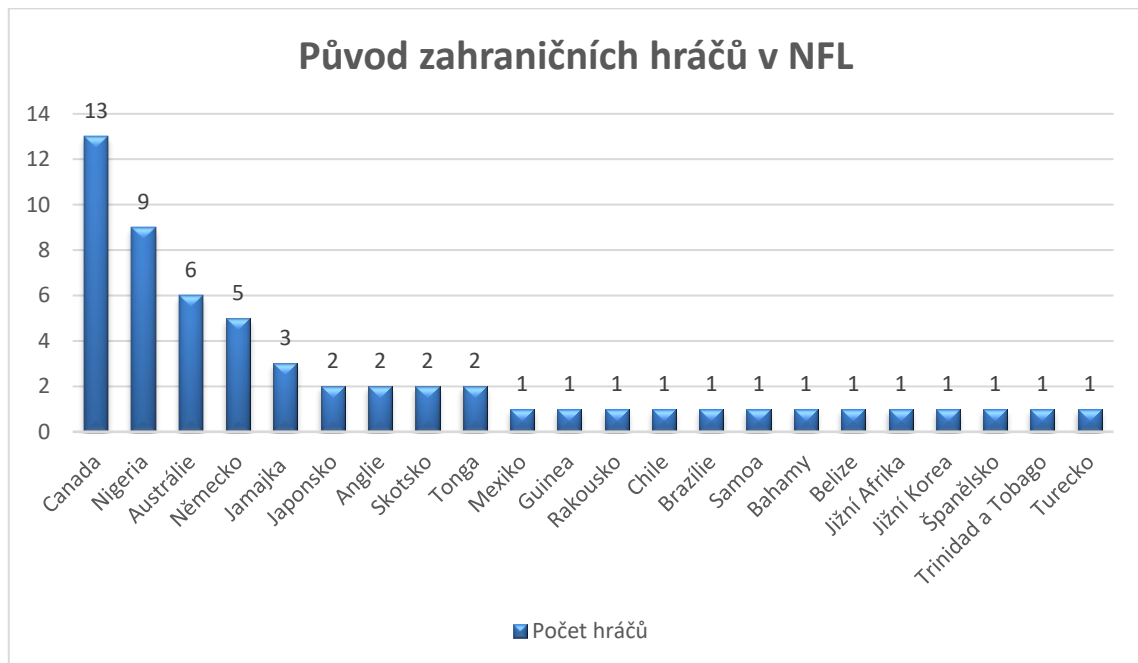

Zdroj: Vlastní zpracování

Na tomto příkladu lze dobře pozorovat, že úroveň amerického fotbalu v zámoří je na mnohem vyšší úrovni než ve zbytku světa. Jak již bylo řečeno, historicky se nejvíce hráčů hrající v NFL rodí právě v USA.

Zahranční hráči hrají v NFL od jejího založení, a to od roku 1920. Do Síně slávy NFL bylo uvedeno pouze devět hráčů narozených mimo Spojené státy americké. Mnoho zahraničních hráčů se neprosazovalo v klasickém útoku nebo obraně, ale našlo úspěch ve speciálních týmech. Dva ze tří nejlepších kickerů v historii NFL se narodili v zahraničí: Morten Andersen z Dánska a Gary Anderson z Jihoafrické republiky (Pro Football Statistics and History, 2021). Nejpočetněji zastoupenou zemí, odkud pocházejí hráči hrající v NFL, je historicky Kanada se 107 hráči, následuje Německo s 80 hráči a Jamajka se 40 hráči. V roce 2021 se v nejvyšší americké lize představilo pouze 51 hráčů, kteří se narodili mimo USA nebo se narodili v USA, ale mají občanství jiné země, z celkového počtu 1696 hráčů (přibližně 3 %). Nejvíce zahraničních hráčů v roce 2021 pocházelo ze zemí, které lze pozorovat v grafu č. 2 (Pro Football Statistics and History, 2021):

Graf č. 2: Původ zahraničních hráčů hrající NFL v roce 2021

Zdroj: vlastní zpracování

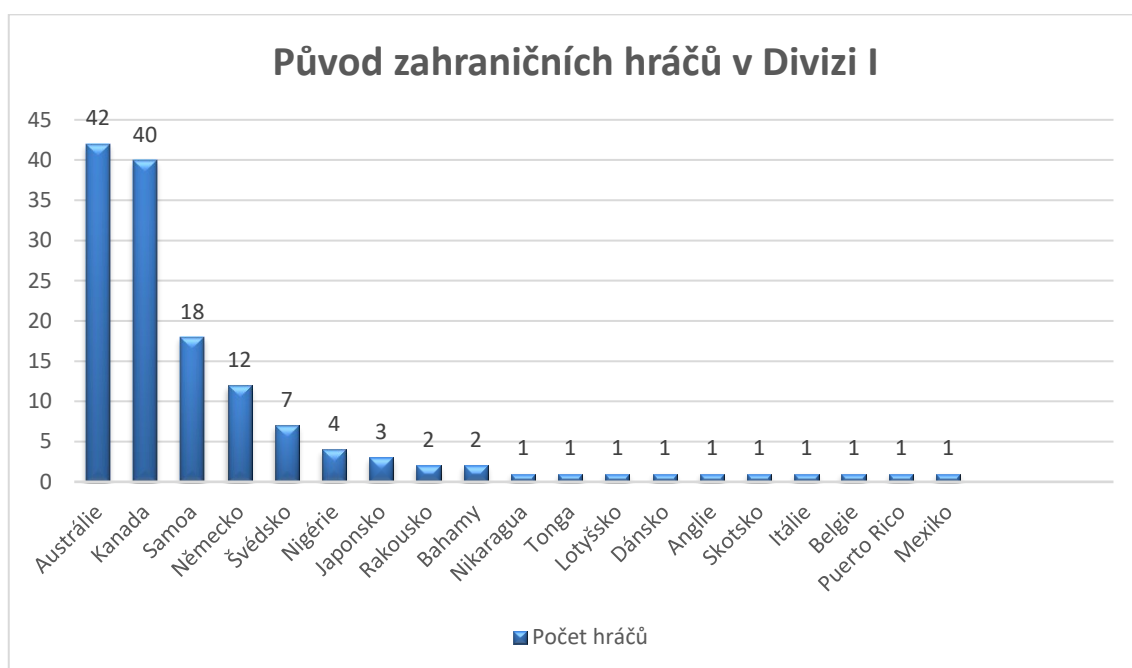
K rozvoji globalizace a popularity fotbalu i na jiné kontinenty založila NFL program pro nábor mladých talentů z Evropy, Asie a Afriky, tzv. International Player Pathway

Program (IPPP), jehož cílem je zvýšit počet neamerických a kanadských hráčů v NFL. Program vznikl jako součást strategie NFL pro globální růst, protože poskytuje sportovcům možnost hrát v nejlepší lize světa, což zvýší počet talentů a v konečném důsledku podpoří růst fanoušků po celém světě. IPPP nebyl první iniciativou NFL, která se snažila získat a začlenit mimoamerické zahraniční talenty do svého hráčského kádru, a zatím není ani nejdéle trvajícím. Prvním takovým programem byl NFL International Development Practice Squad Program, který vznikl v roce 2004 a byl úspěšně provozován do roku 2009. Po krátké sedmileté přestávce se v roce 2016 uskutečnila náhrada programu, celým názvem NFL Undiscovered a v návaznosti na úspěch tohoto procesu byl v roce 2017 založen International Player Pathway Program (ESPN.com, 2017).

Zprvu byl IPPP omezen na čtyři hráče ročně, ale od roku 2020 se program rozšířil na osm, s tím, že na program mohou mít nárok i hráči speciálního týmu, tzv. kickeři, kteří do té doby byli z programu vyloučeni. Aby byl program atraktivní pro kluby NFL, existují zvláštní pravidla, která se týmům NFL vyplatí. Hlavní výhodou je, že hráč podepsaný v rámci IPPP se nezapočítává do devadesátičlenné soupisky mimo sezónu. V podstatě je tedy 91. hráčem. Navíc, ať se děje cokoliv, tým je schopen mít hráče po celou sezónu i když se nedostane na padesátitříčlennou soupisku nebo do tréninkového týmu. Liga vytvořila pro hráče z programu Pathway speciální 11. místo v tréninkovém týmu (Horgan, 2020).

V případě americké univerzitní ligy NCAA Divize I, vyplývá ze získaných dat, že pouze 143 zahraničních hráčů hrálo v roce 2019 v nejvyšší univerzitní soutěži v USA, ve které soutěží 254 týmů rozdělené do 25 konferencí (NSCA, 2021). Maximální počet hráčů v týmu je 105, tudíž výsledné procento (dle autorova výpočtu přibližně 0,65%) zahraničních hráčů v týmech je zanedbatelné. V Grafu č. 3 lze sledovat občanství jednotlivých hráčů, kteří hráli v roce 2019 Divizi I v americké univerzitní NCAA (Scimeca, 2019):

Graf č. 3: Původ zahraničních hráčů hrajících v NCAA Divizi I v roce 2019

Graf: vlastní zpracování

V aktuální sezóně 2021 se v NCAA Divizi I ukázalo více hráčů než v předešlém případě v roce 2019. Největší podíl hráčů tvoří sousedi USA z Kanady, kterých se v roce 2021 dostalo na hřiště 66. Soused z opačné strany z Mexika má však zástupce pouze 3 (Malchow, 2021). Nejvíce zástupců pochází z Austrálie, která má 58 zástupců v prestižní americké univerzitní lize. Australané mají skvělé zástupce na pozici punterů (hráč odkopávající míč), kteří tvoří většinu těchto hráčů. Z Evropy je rozprostřeno napříč univerzitním fotbalem 25 německých hráčů, 9 hráčů ze severovýchodních zemí a také několik zástupců z Rakouska či Francie (Malchow, 2021). Ve většině případů je vidět rostoucí tendence zastoupení neamerických hráčů, což podporuje růst úrovně sportu ve všech koutech světa.

Sledovat migraci opačnou, tedy import amerických hráčů do neamerických klubů je obtížnější, jelikož jednotlivé národní asociace nemají propracovaný systém, ve kterém by byla možnost dohledat počet zahraničních hráčů hrající v konkrétních národních ligách. Je to dané tím, že mimo americký kontinent není americký fotbal příliš populární natolik, aby byly vedeny podrobné statistiky jako je tomu právě v USA. Mezinárodní přestupy těchto hráčů lze sledovat na portálu <https://europlayers.com/>, který se o tyto přestupy stará, avšak konkrétní číslo dle jejich informací netuší. Zároveň vedení této organizace

podotýká, že reálný počet těchto hráčů bude mnohem vyšší, jelikož ne všichni hráči tuto databázi pro svůj přestup využijí. Autor se pokusil tyto čísla intenzivně dohledat a oslovil některé z národních asociací, ale bohužel se mu nedostalo žádné relevantní odpovědi.

2.2.2.1 Čeští hráči v cestě za NFL

Prvním zmíněným programem, NFL International, prošel také český hráč **Josef Fuksa**. Nyní již aktivní trenér (příležitostně i hrající trenér), byl pravděpodobně nejbliže k výběru hráčů do NFL. Své atletické, silové a fotbalové dispozice porovnával téměř se čtyřmi tisíci neamerických hráčů, z nichž vybrali 600 na fyzické testování a z nich následně 70 na hráčské testy. V rozhovoru uvádí, že létal po kempech po celé Evropě a dvakrát se snažil dostat do 15ti vybraných jedinců, kteří poté měli možnost zkusit své angažmá v zámoří. Na jeho třetím pokusu byl podle hlavního skauta hodnocen nejvyšší známkou s tím, že mu zakázali podepisovat jakoukoliv smlouvu. Avšak ten samý rok nastala globální finanční krize a NFL byla nucena tento program zrušit. Lze těžko odhadovat, zda by se J. Fuksovi povedlo dostat na základní roster 53 hráčů týmu, ale rozhodně by to přispělo k rozvoji a povědomí o americkém fotbalu v České Republice. Josefovi Fuksovi se nepodařilo probojovat mezi nejlepší hráče světa, avšak mezi nejlepší hráče Evropy se dostal. Podařilo se mu vyhrát s týmem Berlin Adler německou GFL ligu, která je nejlepší a nejvyrovnanější ligou v Evropě. Poté dokázal získat angažmá i v rakouské lize v jednom z nejlepších týmů Evropy, v Innsbruck Raiders (Janovská, 2019).

Dalším hráčem, který se ucházel o místo v NFL prostřednictvím programu IPPP je bývalý hráč pražského týmu Prague Black Panthers **Miroslav Kysilka**, který se programu zúčastnil v letech 2019 a 2020. Bohužel se mu tíženého snu nepodařilo dosáhnout a tak se ani on nemohl stát prvním českým hráčem hrajícím v NFL. Dle jeho slov měl tento dvoumetrový, přes 140 kg vážící ofenzivní lineman vsadit spíše na atletickou než na silovou přípravu. Během testování si ještě přivodil zranění stehna, které mu znemožnilo dokončit některé disciplíny (PBP, 2021).

I když nejvyšší americká soutěž NFL zůstává Čechům prozatím uzavřená, velký úspěch pro český americký fotbal zařídil odchovanec pražského týmu Prague Lions **Alain Pae**, který se stal historicky prvním rodákem, jemuž se povedlo probojovat draftem do nejvyšší kanadské ligy CFL. Tato liga je brána za druhou nejkvalitnější ligu na světě právě po

americké NFL. Tým Edmonton Eskimos byl Alain vybrán ve druhém kole draftu na celkovém 13. místě. Dle jeho slov průběh draftu ani nesledoval: „*Myslel jsem si, že budu draftovaný, ale nečekal jsem, že půjdu takto vysoko. Hrál jsem s bráchou na Playstationu, když v tom mi zavolal generální manažer Edmontonu. Původně jsem ten hovor ani nechtěl vzít, než mi došlo, o co se jedná.*“ (iDNES, str.1, 2020). Z odchovance nymburského basketbalu se ve 22 letech rozhodl, že zkusí dráhu amerického fotbalisty. Hned v prvním roce svého působení si v české nejvyšší lize vysloužil druhé místo v anketě Objev roku, v tom následujícím se mu povedlo dostat do finálového zápasu proti pražskému rivalovi Prague Black Panthers, ve kterém ale svému městskému sokovi podlehl. V následující sezóně se Pae rozhodl zkusit své štěstí na univerzitě v kanadské Ottawě. Tam si kvůli svému vyššímu věku zahrál pouze jednu sezónu, poté již nesplňoval požadovaná kritéria. Po univerzitní sezóně se mu povedlo být vybrán v draftu a hned v první sezóně byl jmenován do All-rookie týmu konference OUA (Edmonton Elks, 2021).

Tento defenzivní a dva ofenzivní linemani měli z českých hráčů nejbližší nejslavnější NFL. Hodně českých hráčů však hraje za skvělé týmy napříč Evropou. Obvykle se jedná o hráče, kteří pracují v zahraničí a za týmy hrají z rekreačních účelů. Klasické profesionální smlouvy nebývají pro české hráče obvyklé, většinou bývá spolupráce založena na touze hráče hrát v lepším klubu za poloprofesionálních či amatérských podmínek. Z dostupných dat nelze bohužel zjistit přesný počet hráčů v zahraničních ligách, ale několik zástupců z České republiky má pravidelně německá nejvyšší soutěž GFL. V letošním roce je nejvíce hráčů (6) zastoupeno v týmu Dresden Monarchs, kterému se s českými hráči povedlo získat poprvé historický titul v prestižní GFL (MacKenzie, 2021). Migrace po evropských týmech dokáže české americké fotbalisty posunout o úroveň výše, což se může pozitivně promítnout v následujících letech ve výkonech české reprezentace a ve vyrovnanosti a konkurenceschopnosti týmů v nejvyšší české lize.

Jednou z nejvýraznějších postav v historii tuzemského amerického fotbalu je také trenér **Martin Kocián**, který se postupně vypracoval do postu hlavního trenéra slavného rakouského týmu Graz Giants, kteří sídlí ve Štýrském Hradci. Po trenérských zkušenostech v českých klubech, v české reprezentaci a také v prestižní německé GFL a v univerzitním týmu v USA získal v roce 2015 angažmá u Obrů z Grazu. O rok později

se stal hlavním trenérem týmu, což svědčí o jeho nesporných kvalitách. Po neúspěšném startu v „covidové“ sezóně v roce 2021 byl však v dubnu po dvou neúspěšných zápasech propuštěn z týmu (Week 3, 2021; Sport.cz, 2021). Netrvalo však dlouho a našel si novou trenérskou výzvu u českého týmu Znojmo Knights, který se poprvé v historii dostal do nejvyšší rakouské AFL (Černý, 2021).

2.2.3 Motivace importu zahraničních hráčů

Na toto téma lze nahlížet z dvou úhlů pohledu. První stranou jsou tuzemské kluby, které aktivně vyhledávají a přivádějí zahraniční hráče do domácích soutěží a z hlediska hráčů, kteří mají zájem o zahraniční angažmá, ve většině případů na rozdílném kontinentu než se narodili. Dle autora Crossana (2011) existuje několik důvodů, proč se české kluby snaží přilákat do svých týmů zahraniční posily. Prvním z nich je zdokonalení svého týmu pro získání konkurenční výhody nad soupeři, kteří se spoléhají výhradně na své domácí talenty a hráče. Druhý důvod navazuje na první, jelikož týmy, které importy nemají mají nad svými soupeři značnou nevýhodu, a proto dochází k jejich následování. Kluby do svých řad přivádějí ostřílené zahraniční borce, aby neztratily konkurenční pozici ve prospěch týmů, které si již zahraniční hráče přivedly. Týmy hájí tyto výdaje tím, že se snaží udržovat vyrovnanost soutěže a podporují růst mladých tuzemských talentů kvůli kontaktu s lepšími hráči, kteří jim mohou předat mnoho zkušeností. Zároveň kvůli zvýšené konkurenceschopnosti a zkušenostem, kteří zahraniční hráči přinesou týmu, se zvyšuje i atraktivita soutěže pro fanoušky amerického fotbalu. Výhodu mohou získat finančně silnější kluby, které si v tomto případě mohou dovolit zaplatit více hráčů (příp. lepší hráče) než kluby finančně slabé. Právě kvůli těmto dysbalancím jsou nastaveny ve většině ligách limity, které udávají maximální počet zahraničních hráčů v týmu/na soupisce/na hřišti.

Crossan (2011) ve své studii zdůvodňuje motivaci basketbalových hráčů, kteří hledají své angažmá nejen v České republice, ale obecně po celé Evropě, kvůli obrovskému převisu nabídky hráčů působících v americké NCAA nad jejich poptávkou v NBA a v ostatních top ligách v USA. Basketbaloví hráči, kteří se nezvládnou z univerzitních týmů probojovat do NBA a dále chtějí pokračovat ve své basketbalové kariéře, mají možnost rozvíjet svou kariéru v evropských klubech, kde není popularita basketbalu tak vysoká. Avšak i tak se mohou dostat k velmi zajímavým nabídkám. Průzkum NCAA (2021)

ukazuje, že pouze 3,5 % hráčů se dokáží probojovat ze středních škol do univerzitních týmů a z té se do NBA dokáže dostat pouze 1,2 % hráčů. Znamená to tedy, že 98,8 % hráčů, kteří obětovali celé své dospívání basketbalu, najednou nemají kde své hodiny tréninků uplatnit. Proto vzniká velký převis nabídky univerzitních hráčů nad poptávkou. Stejně je to i v ostatních sportech včetně amerického fotbalu. Jelikož je v americkém fotbalu soupiska týmů širší jsou procenta lehce vyšší než v případě basketbalu. Z více než milionů středoškolských hráčů se do prestižních univerzitních týmů NCAA dostane pouze 7,3 % jedinců a z nich se pak pouze 1,6 % dostane do výběru NFL týmů (NCAA, 2020). V tabulkách níže lze pozorovat důkaz vzniku extrémního převisu poptávky nad nabídkou sportovců v různých sportech. V tabulce č. 1 lze sledovat pravděpodobnost účasti středoškolských hráčů v univerzitních týmech NCAA (ve všech třech divizích- Divize I, Divize II, Divize III) (NCAA, 2020):

Tabulka č. 1: Pravděpodobnost účasti středoškolských hráčů v univerzitních týmech

Sport	Středoškolských hráčů	NCAA hráči (ve všech třech divizích)	Hráči z střední školy do NCAA v %
<i>Baseball</i>	482 740	36 011	7,3%
<i>Americký fotbal</i>	1 006 013	73 712	7,3%
<i>Basketball</i>	540 769	18 816	3,5%
<i>Lední hokej</i>	35 283	4 323	12,3%

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 1 vyplývá, že se v průměru pouze 7,6 % (absolutní průměr) hráčů dokáže probojovat ze středoškolského týmu do univerzitního. Největší pravděpodobnost je u hráčů ledního hokeje, což je způsobeno nejmenší hráčskou základnou, kvůli nejmenší popularitě hokeje v USA z výše zmíněných sportů.

Na následující tabulce č. 2 lze sledovat kolik procent hráčů se následně z univerzitních týmů dokáže probojovat do nejvyšší soutěže daného sportu, opět ze všech třech nejvyšších divizí NCAA dohromady (NCAA, 2020):

Tabulka č. 2: Pravděpodobnost účasti univerzitní hráčů v draftu a nejvyšší lize daného sportu

Sport	NCAA hráči připuštěni k draftu	Draftováno z NCAA	Univerzitní hráči v nejvyšší soutěži v %
<i>Baseball</i>	8 002	791	9,9%
<i>Americký fotbal</i>	16 380	254	1,6%
<i>Basketball</i>	4 181	52	1,2%
<i>Lední hokej</i>	961	71	7,4%

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 2 lze pozorovat, kolik procent hráčů, kteří jsou připuštěni v daném roce k draftu, se dokáže dostat do klubů ve svých nejvyšších soutěžích. Pro americký fotbal se rozumí NFL, pro baseball MLB, pro basketbal NBA a pro lední hokej NHL.

Pokud dojde k navázání na téma ohledně velkého převisu nabídky hráčů nad poptávkou, tak lze z tabulek pozorovat, že každý rok končí v NCAA přibližně 16 126 hráčů amerického fotbalu, kteří nejsou draftováni do NFL a jsou k dispozici ostatním ligám po celém světě, jako například Evropa či Asie. Je nutno však zmínit, že ne každý sportovec chce pokračovat v dráze profesionálního hráče, zvláště s přihlédnutím k situaci, že v Evropě a Asii si hráč nevydělá ani zdaleka tolik peněz, jako v zámořských nejvyšších soutěžích.

2.3 Vyrovnanost soutěže

Jedním z hlavních důvodů při angažování zahraničního hráče je především zvýšení herní kvality klubu. Pokud všechny týmy ve stejné lize mají k dispozici stejný počet importů, lze považovat soutěž za vyrovnanou, alespoň z hlediska počtu. Tato optimální situace však většinou nenastává, jelikož týmy nemají stejné možnosti a finanční situace v klubech bývají velmi odlišné.

Vyrovnanost soutěže neboli tzv. competitive balance definuje většina autorů jako vyrovnanost mezi sportovními dovednostmi, schopnostmi klubů a jedinců. Šíma (2011) ve své publikaci rozděluje dva proudy výzkumu, které se pojí s vyrovnaností soutěže.

První proud je zaměřen na popis vyrovnanosti soutěže z pohledu času a vysvětluje je pomocí změn v rozhodování managementu či sportovních asociací. Druhý proud popisuje jaké dopady vyrovnanosti soutěže mají vliv na diváckou atraktivitu. Zároveň uvádí, že nepředvídatelnost výsledků vyvolává napětí a emoce, které vytvářejí bohatší zážitky, které se projeví zvýšeným zájmem zájmových skupin, ať už se jedná o sportovce, fanoušky či širokou veřejnost.

Autoři Flores a kol. (2010) uvádí, že vyrovnanost soutěže závisí na množství zahraničních hráčů, ze kterých si mohou týmy vybírat. Pokud je nabídka hráčů na trhu velká a kluby mají možnost velkého výběru, mezera mezi vyrovnaností jednotlivých klubů v soutěži se zmenšuje z důvodu proporcionálního rozdělení talentů mezi týmy. Pokud však je množství nabízených hráčů omezené a hráči mají možnost si vybrat za jaký klub budou hrát, vyberou si logicky kluby silnější a nejlepší. Tím pádem slabší týmy budou mít na výběr k dispozici slabší talenty, což vede ke zvýšení nevyrovnanosti soutěže. Mobilita zahraničních hráčů se projevuje pozitivně na vyrovnanosti soutěže pouze ve velkých fotbalových zemích, ale naopak v malých zemích dochází k úbytku vyrovnanosti a zvyšování rozdílů mezi týmy (Haan a kol., 2012). Dle Porata (2010) se ekonomicky slabší kluby, které jsou nejčastěji ve vlastnictví měst nebo sportovních federací, musí spokojit s levnějšími a často méně talentovanými hráči. Větší kluby jsou na tom zpravidla finančně lépe a mohou si dovolit dražší a talentovanější hráče, bez ohledu na to, zda se jedná o místní nebo zahraniční hráče.

Předchozí studie týkající se sportů v českém prostředí ilustrovala, že primární sporty jako fotbal a lední hokej se opíraly o cizince především proto, že byli levnější než jejich mladí čeští kolegové ze stejné dovednostní úrovně, zatímco sekundární sporty jako basketbal a baseball se spoléhaly na cizince k udržení konkurenční rovnováhy kvůli nedostatku kvalifikovaných mladých hráčů (Crossan a Ruda, 2019). Z výsledků výzkumu autorů Crossana a Rudy (2022) vyplynulo, že u sekundárních a rozvojových sportů (konkrétně basketbal a baseball) v ČR dochází k negativním vlivům vyrovnanosti soutěže při rychlém nárůstu počtu zahraničních hráčů. Naopak u sportů primárních (hokej, fotbal) byla průměrná hodnota vyrovnanosti soutěže vyšší, jelikož jejich kulturní prvenství přirozeně vytváří větší konkurenci a menší výkonnostní výkyvy při angažování importů.

Addesa (2011) ve svém výzkumu tvrdí, že competitive balance (CB) úzce souvisí s očekáváním, které mají diváci sportovní události ohledně vítěze. V kontextu dokonalé rovnováhy fanoušci věří, že všechny výsledky jsou možné, a proto existuje naprostá nejistota konečného výsledku. Nejistota výsledku v profesionálním sportu je klíčovou proměnnou poptávky po daném sportu. Čím vyrovnanější soutěž, tím větší je divácký zájem. Fanoušci ztrácí zájem o sportovní událost, pokud se pravděpodobnost vítězství jednoho týmu přibližuje k jedné. Takto nevyrovnané zápasy nejsou divácky atraktivní, což se negativně projevuje i na finanční stránce klubu, který přichází o finanční prostředky z prodeje vstupenek. Je však nutno dodat, že americký fotbal v České republice sleduje určitá skupina lidí, která má o americký zájem, a která není tak početná, aby došlo k masivnímu úbytku fanoušků při větší nevyrovnanosti soutěže. Autoři Crossan a Ruda (2022) uvádějí, že fanoušci baseballu v Japonsku často projevovali snížený zájem o hru v domácí lize, čím více bylo japonských hráčů exportováno do americké MLB. Tvrdili, že fanoušci se více zajímali o sledování svých hvězdných hráčů hrající na vyšší úrovni, než aby sledovali méně kvalitní zápasy v domácí lize.

Autor Adessa (2011) rozděluje vyrovnanost na dlouhodobou a krátkodobou. Krátkodobá nevyrovnanost se vztahuje na týmy v rámci jedné sezóny, což zvyšuje atraktivitu pro diváky. Naopak dlouhodobou nevyrovnanost lze sledovat v několika sezónách po sobě. Dominance několika málo týmů snižuje zájem fanoušků. Podobnou situaci popisuje i autor Groot (2007), který rozděluje vyrovnanost soutěže na statickou a dynamickou. Statická vyrovnanost se projevuje v rámci jedné sezóny, naopak dynamická vyrovnanost vypovídá o variacích umístění týmů ve více sezónách po sobě. Snížená dynamická vyrovnanost má za následek snížení atraktivity a napětí soutěží, což vede ke ztrátě fanoušků, odrazení diváků, a s tím spojená ztráta sponzorů a partnerů. Dynamická nevyrovnanost může vést i ke ztrátě zájmu od zpravodajských médií (Šíma, 2011).

Existuje několik způsobů měření competitive balance. Každý způsob měření má své výhody a nevýhody, a proto není možné vybrat způsob, který by plně měřil úroveň konkurenceschopnosti v profesionální lize. Mezi oblíbenější měřítka patří směrodatné odchylky vítězství nebo bodů na konci sezóny (pokud každý zápas určuje přidělení určitého počtu bodů každému týmu podle výsledku) různých týmů účastnících se stejné ligy, dále Herfindahl-Hirschmanův index a procentuální vyjádření vyhraných zápasů. Se

zajímavým způsobem přišel také autor Groot, který představil systém tzv. surprise index, tedy jakýsi index překvapení (Adessa, 2011).

Směrodatná odchylka je nejčastěji používaným měřítkem CB v týmových sportech. Po vzoru autorů Perlinea a Stoldta lze použít směrodatné odchylky vítězství na konci sezóny. Tato statistika měří rozptyl výher kolem jejich průměru a má stejnou měrnou jednotku jako pozorované hodnoty. Směrodatnou odchylku σ lze vypočítat vzorcem (Adessa, 2011):

$$\sigma = \frac{\sqrt{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}}{n - 1}$$

kde x_i je počet výher týmu i , \bar{x} počet zápasů, které by měl tým vyhrát v dokonale vyrovnané soutěži a n počet týmů účastnících se ligy. Čím nižší je směrodatná odchylka, tím vyrovnanější je sledovaná soutěž (dokonale vyrovnaná soutěž = 0).

Směrodatná odchylka poskytuje dobrý přehled o variabilitě vítězů, ale neukazuje, zda v každé sezóně vyhrávají stejné týmy, nebo zda dochází k výrazné obměně vítězů mezi jednotlivými sezónami. Proto je dalším měřítkem vyrovnanosti soutěže Hirfindahl-Hirschmanův index (HHI), který měří, jak je soutěž nebo prvenství v dané soutěži rozloženo mezi různé týmy. Čím větší je počet týmů, které dosáhnou v určitém časovém období mistrovského titulu, tím větší je vyrovnanost soutěže. Vzorec HHI je následující (Adessa, 2011):

$$HHI = \frac{\sum_{i=1}^n Y_i^2}{m}$$

Kde Y_i je počet, kolikrát každý tým vyhrál danou soutěž, n je počet týmů účastnících se soutěže a m je počet sledovaných sezón. Čím nižší je HHI, tím vyšší je vyrovnanost soutěže.

Jak již bylo řečeno, směrodatná odchylka konkrétně neprozrazuje, zda v jednotlivých sezónách vyhrávají nebo prohrávají stejné týmy. HHI dokáže vyhodnotit počet týmů, které v daném období vyhrávají soutěž, ale nevyjadřuje, co se děje s ostatními týmy

účastníci se soutěže. Může se například stát, že několik týmů soutěž vyhraje, ale u ostatních týmů existuje větší variabilita v celkovém umístění. Proto rozsah procentuální nevyváženosti vítězství může být užitečnou metodou, která umožňuje získat určitý vhled do změn v konečném pořadí všech týmů v průběhu času. Tato metoda funguje tak, že se vypočítá průměrné procento vítězství každého týmu za dané období a čím více se toto číslo blíží k 50 %, tím větší je v tomto období vyrovnanost soutěže (Adessa, 2011).

2.4 Americký fotbal v České republice

Do České republiky se americký fotbal dostal téměř až 70 let po založení první profesionální asociace, která byla založena v roce 1920, dnes známá jako NFL. V české republice je brán, a ještě pravděpodobně dlouho bude, jako okrajový sport, i když v posledních letech jeho popularita roste, navzdory pandemii, která růst přibrzdila.

První hmatatelné důkazy o americkém fotbale na území ČR lze sledovat v historickém dokumentu USA – přítel a nepřítel (1945–1952) (Archiv ČT24, 2009), kde jsou v krátké ukázce dobové záběry zápasu mezi divizemi amerických vojáků na pražském strahovském stadionu. Tyto záběry jsou jediným svědectvím, že se zde americký fotbal hrál i před revolucí v roce 1989. Z krátkého videa lze vyvodit několik zajímavých závěrů:

1. Pravděpodobně jde o zápas s největší diváckou účastí na území ČR;
2. Nelze určit jak velké zastoupení tvořili čeští občané, jelikož mezi diváky jsou zastoupeni i samotní vojáci;
3. Hřiště bylo připraveno dle amerických standardů včetně branek a doplňků;
4. Kvalita hry je nízká, tudíž je patrné, že se jednalo o vojáky sportující ve svých volných chvílích;
5. Výsledek byl pouze 6:0 pro tým 94. divize (protivník není známý), což odpovídá nízké kvalitě hry.

Tento zápas byl však ojedinělý a kvůli následujícímu politickému anti-americkému vývoji upadl americký fotbal do konce režimu v zapomnění. Další známé informace o výskytu amerického fotbalu na území ČR jsou spojovány s politicko-společenskými změnami v roce 1990, kdy se tento sport začal dostávat na české televizní obrazovky. Prvním podnětem pro založení tuzemského týmu byl přátelský zápas, který se konal 10. listopadu 1990 mezi německými týmy Bamberg Bears a Noris Rams. V lednu 1991 se

nechal tímto sportem inspirovat český průkopník amerického fotbalu Martin Vobořil a uskutečnil první veřejný nábor hráčů. Hráči zprvu trénovali na Letenské pláni bez jakékoliv výstroje, bez zkušeností, ale za to s velkým entuziasmem. Na tréninky se pravidelně scházelo až 150 hráčů. Brzy na to došlo k založení prvního týmu amerického fotbalu na území České republiky, který nesl název Prague Lions. Výběr názvu a loga klubu nebyl náhodný, jelikož se autor nechal inspirovat českými národními symboly (Dundáček, 2015).

Brzy po založení prvního klubu došlo k prvním neshodám ve vedení a několik vůdčích osobností se z týmu odštěpilo. Od Martina Vobořila se odpojilo trio Šídlo, Havránek a Melichar, kteří založili klub Prague Panthers, a druhá revoltující skupina v čele s Bukovčanem, Komárkem a Jirkovským založila klub s názvem Prague Cocks. Pražští kohouti na poli amerického fotbalu dlouho nevydrželi a necelý rok po svém založení se na jaře roku 1992 kvůli nedostatku hráčů spojili s organizačně silnějšími Prague Panthers. První zápasy se hrály bez jakýchkoliv chráničů a sport připomínal spíše rugby (Dundáček, 2015).

Prvním regulérním zápasem s účastí českého týmu se stal souboj Prague Lions s americkým týmem Wheaton College, který hráčům do Prahy přivezl a zapůjčil potřebnou výstroj. Hráči se poprvé seznamovali s „opravdovým“ americkým fotbalem. Konečný výsledek byl očekávaně příznivější pro západní sportovce v poměru 36:0. Po zápase si bohužel Američané zase svoji výstroj odvezli. První výstroje se do ČR dostali až v létě 1992, poté co si je hráči v lednu 1992 objednali z USA. Po krátkém seznámení s výstrojí se odehrál první výhradně tuzemský zápas, a to 19. září 1992 na hřišti ve Vokovicích, na fakultě tělesné výchovy a sportu (Prague Lions, 2019). Mezi sebou se utkali pražští rivalové Panthers a Lions. První výhru si tehdy připsali Lions v poměru 26:16. Skóre však nebylo tak důležité, jako historický milník prvního zápasu českých týmů v plné výstroji. Tento zápas dal také pohnutku ke vzniku České ligy amerického fotbalu. Další zápas mezi Panthers a Lions se odehrál o 14 dní později, konkrétně 3. října 1992 ve Voticích, kde znovu vyhráli pražští lvi v poměru 18:0. Další půlrok fotbalisté Lions pouze poctivě trénovali a svoji píli mohli zúročit 6. dubna 1993, kdy se český tým jako první v historii vydal hrát za hranice České republiky. Tento zápas se odehrál

v Berlíně s tamními hvězdami Berlin Stars. Pražský tým překvapivě vyhrál 16:8 a ukázal nejen Němcům, že s českým fotbalem musí Evropa počítat (Prague Lions, 2019).

Všechny tyto postupné krůčky a události se vryly do historie amerického fotbalu v Čechách. Následujících pět let od prvního utkání dalo za vznik novým deseti týmům, které se chtěly do historie zapsat také. Hodně z nich však svoji existenci předčasně ukončila nebo se sloučila s jiným týmem. Tyto počátky byly těžké a kruté a s moderním americkým fotbalem měl tehdejší fotbal kromě míče a výstroje málo společného. Avšak trpělivá píle, vzdělávání a zkušenosti od vyspělejších týmů posouvaly americký fotbal v následujících letech výše.

Dle Dundáčka (2015) bylo do roku 2010 na českém území devět pravidelně hrajících klubů. Od roku 2010 začal počet klubů růst, jelikož mnoho menších měst začalo zakládat své týmy také, tudíž v tomto roce existovalo již 16 klubů. V následujících letech počet klubů neustále rostl- v roce 2015 existovalo již 22 klubů (Dundáček, 2015). Je však nutno dodat, že ne všechny týmy nastupovaly v daných letech k soutěžním utkáním.

Dále dle Dundáčka (2015) bylo zásadním krokem amerického fotbalu v ČR, odtržení části týmu Prague Lions v roce 2010, která dala za vznik novému pražskému klubu Black Hawks. Z drtivé většiny se jednalo o aktivní hráče, trenéry a realizační tým Prague Lions. Tento krok udělali podle členů tehdejších Hawks hráči a trenéři kvůli netransparentnosti v klubu, odklonem od základních původních myšlenek klubu a v neposlední řadě kvůli neprofesionálnímu přístupu a jednání (Prague Black Hawks, 2013). Tento nový klub byl hned ve svém prvním roce existence velice úspěšný a dosáhl na titul vicemistra ČR. V druhé a třetí sezóně získal dokonce tituly mistrovské. Po třech sezónách se tým Black Hawks po domluvě spojil s Pražskými Panthers. V návaznosti vznikl na podzim roku 2012 nový tým nesoucí název Prague Black Panthers. Od roku 2013 do roku 2018 se černí panterři stali 6x za sebou vítězi České ligy amerického fotbalu. Kromě české ligy hráli v letech 2013 až 2016 Black Panthers rakouskou nejvyšší soutěž AFL, která s německou ligou GFL, patří k nejlepším a nejkonkurenceschopnějším v Evropě. Po dvouleté pauze, kdy se tým soustředil jen na tuzemské soutěže, se černí panterři v roce 2019 vrátili zpět do rakouské AFL (Prague Black Panthers, 2021).

V roce 2021 existuje 26 aktivních klubů, které mají své týmy v mužské kategorii tackle fotbalu (kontaktní verze amerického fotbalu). Dále existují další 4 kluby, které mají své

zástupce buď v juniorských či ženských soutěžích tackle fotbalu nebo ve flagových soutěžích juniorů a dospělých (bezkontaktní verze amerického fotbalu) (Kluby, 2021).

Vliv zahraničních hráčů je na americký fotbal v Česku obrovský. Přínos není pouze ve výkonech na hřišti, ale také v předávání zkušeností pro české hráče a české trenéry. K této situaci se vyjádřila pardubická opora z roku 2016 Kendral Ellison takto: „*Moje úloha je stejná jako pro každého hráče, který do Čech přijde. Je to mnohem více o trenérské práci než o to být pouze hráčem. Talent tu je, ale znalost fotbalu zatím není taková jako jinde, kde jsem byl. To časem přijde.*“ (Pražský deník, str. 1, 2016). Každý tým razí jinou strategii v přístupu k využívání importů či zahraničních trenérů, ale lze téměř s jistotou říci, že pro úspěch klubu je nezbytné na české půdě tyto zahraniční hráče a trenéry mít, jelikož do klubu přivedou zkušenosti a znalosti potřebné pro úspěch klubu.

V aktuální moderní technologické době nejvíce týmy využívají pro příchod svých zahraničních hráčů portál europlayers.com, kde jsou přehledně vidět otevřené pozice jak ze strany hráčů a trenérů, tak ze strany týmů. Týmy také využívají kontakty v zahraničí (Grossmann, 2022). Dle slov nového zahraničního hráče týmu Ostrava Steelers Brada Jonese je situace v Evropě pro hráče z USA skvělá. „*Moje nejlepší vysokoškolská zkušenost tak přišla až v Anglii, kde jsem na univerzitě v Durhamu dovedl svůj tým do semifinále tamní ligy,*“ zmínil Jones, který se po absolvování školy rozhodl pro návrat domů do USA. „*Pak mě ale oslovilo několik týmů v Evropě a nakonec jsem se rozhodl jít do Varšavy. Po zkušenosti z Polska jsem věděl, že tohle je přesně to, co chci dělat co nejdéle. Miluju Evropu a vše, co nabízí.*“ (Grossmann, str. 1, 2022).

2.5 Ukazatele herního výkonu v americkém fotbale

Ukazatele herního výkonu jsou v americkém fotbale důležitým ukazatelem pro trenéry, pro hráče, ale také i pro skauty, kteří se snaží najít do svých týmů ideální hráče. Každá fotbalová pozice má svoje určené statistiky, a proto je poměrně těžké porovnávat například hráče z obranných a útočných formací najednou, případě odlišných pozic. Jednotlivé statistiky jsou velice obsáhlé a pro nezaujatého fanouška je obtížné se v nich orientovat. Nejzákladnější rozdělení statistik v americkém fotbale je na týmové a individuální. Dle Táborského (2007) se ve sportovních hrách dělí herní výkon na týmový a na herní výkon jednotlivce neboli individuální herní výkon. Autoři Hůlka a Bělka (str.

5, 2013) ho definují následovně: „*Herní výkon ve sportovních hrách je skupinová a individuální činnost hráčů v ději utkání, která je charakterizována mírou splnění herních úkolů, a z toho vyplývajícího výsledku utkání.*“ Je však nutno zmínit, že v českém prostředí stačí mít v týmu například dobrého quarterbacka a receivera z USA, kteří mohou výrazně ovlivnit výsledky týmu bez zřetelného zapojení ostatních hráčů do hry, takže nad tímto výrokem lze velmi polemizovat.

Individuálním herním výkonem (IHV) jsou veškeré aktivity hráče prováděny během soutěžního utkání včetně plnění jeho defenzivních či ofenzivních úkolů. Do individuálního herního výkonu lze také zařadit psychické procesy (bioenergetické) a taktické myšlení hráče. Zvnějšku lze pozorovat individuální herní výkon pouze v kvantitě a kvalitě prováděných činností, což vede ke zjednodušenému chápání výkonu. IHV je ovlivněn tzv. deformačními faktory, do kterých lze zařadit subjektivní stavy (např. únava, stres, oslabený organismus) a vnější prostředí (počasí, soupeř, míč), které na každého jednotlivce působí jinak (Velenský, 1999).

Týmový herní výkon (THV) lze chápat jako poskládání individuálních herních výkonů, které se navzájem ovlivňují. Každý jedinec se pomocí jeho individuálních herních činností, které jsou často kooperační či kompetiční, podílí na celkovém týmovém výkonu. Kooperací se rozumí spolupráce hráčů v týmu, kde cílem je nejlepší možný výsledek a kompetici lze chápat jako snahu o zabránění soupeřovi stanovených cílů (Dobry a Semiginovský, 1988). Autoři Dobry a Velenský (str.15, 1987) definují týmový herní výkon jako „*výkon sociální skupiny zvláštního druhu, založený na individuálních výkonech hráčů, podléhajících vzájemnému regulačnímu působení, jež se projevuje tím, že hráči ovlivňují své jednání i chování skupiny jako celku.*“

2.5.1 Základní ukazatele herního výkonu

Herní výkon v americkém fotbale lze popisovat a hodnotit dle zaznamenaných statistik jednotlivých hráčů, ze kterého se následně vytvářejí statistiky celého týmu. Statistiky jsou pro americký fotbal velmi důležité a jsou velmi sledované trenéry, kteří se snaží vytvořit optimální taktiku a strategii na určitého protivníka. Také jsou důležité pro skauty, kteří hledají optimálního hráče pro doplnění svého kádru. Pochopení statistik je pro lajka, který tento sport aktivně nesleduje, velmi náročné, jelikož statistiky jsou velmi obsáhlé a člověk musí být zainteresován do hry, aby je alespoň zčásti pochopil.

Statistiky se dělí primárně na týmové a individuální. Poté je lze rozdělit na útočné, obranné a na statistiky speciálních týmů. Tyto speciální týmy lze pochopit jako formace hráčů, které se snaží provádět různé odkopy nebo se s odkopy soupeřů vypořádávají. Jelikož nejsou tyto statistiky pro tuto práci potřebné, jsou v další části práce vynechány. Pro lepší přehlednost jsou uvedeny pouze statistiky základní, které jsou potřebné pro vypracování praktické části.

2.5.1.1 Obecné statistiky

Obecné statistiky jsou číselným vyjádřením jednotlivých prvků hry. Může se jednat například o počet odehraných zápasů, celkový počet bodů nebo počet naházených pokusů. Tyto statistiky zahrnují útočné i obranné vyjádření. Obecné zkratky sami o sobě nevyprávějí mnoho, ale jsou základním ukazatelem pro výpočet dalších statistik. Jedná se například o počet zápasů, bodů, her, pokusů, touchdownů a dále různé procentuální a průměrové vyjádření (NFL Statistics Glossary, 2005).

2.5.2 Individuální ukazatele

Pro výzkumnou část této práce jsou důležité právě individuální ukazatele. Každý jedinec se pomocí jeho individuálních herních činností, které jsou často kooperační či kompetiční, podílí na celkovém týmovém výkonu. Z individuálních statistik každého jedince, který zasáhne do hry poté vycházejí statistiky týmové, které pro potřeby této práce nejsou důležité. Zkoumané individuální statistiky se vyjadřují pomocí několika obecných měřítek, viz výše. Tyto statistiky lze rozdělit na útočné, obranné a statistiky speciálních týmů.

2.5.2.1 Útočné statistiky

Tabulka č. 3 vyjadřuje statistiky, které lze zkoumat u útočného hráče, jehož primárním cílem je skórovat. Jelikož je útočných pozic několik, je nutné zkoumat tyto pozice odděleně, jelikož každá pozice má odlišné úkoly a zodpovědnosti. Zde rozdělení nejdůležitějších statistik pro jednotlivé útočné pozice:

1. Quarterback:
 - počet pokusů
 - počet kompletních přihrávek

- počet naházených yardů
- počet pasových touchdownů
- počet zachycených přihrávek obranou (Interception)

Po dosazení těchto ukazatelů do vzorce: $(8.4 \times \text{Passing Yards}) + (330 \times \text{Touchdown Passes}) + (100 \times \text{Number of Completions}) - (200 \times \text{Interceptions}) \div \text{Passing Attempts}$ vyjde tzv. Passer rating neboli QB Efficiency, což je důležitá statistika, podle které se určuje úspěšnost quaterbacka (Passer Rating Calculator, 2021). Nevýhodou této statistiky je, že nebere v ohledu počet odehraných zápasů. Pokud se tedy hráči povede jeden skvělý zápas, má tuto statistiku vysokou, takže konečný výsledek může být lehce zkreslený.

2. Running back:

- počet uběhnutých yardů

Pro running backa je nejdůležitějším úkolem doběhnout s míčem co nejdělsí vzdálenost, nejlépe až do endzóny. U hráčů na této pozici je tedy klíčovou statistikou průměrný počet yardů uběhnutých za jeden zápas (Krs, 2019).

3. Wide reciever:

- počet zachycených přihrávek
- počet získaných yardů po zachycení přihrávky

U wide recieverů je nejdůležitějším parametrem zachycení přihrávek od QB a po zachycení přihrávky, získání co nejvíce dalších yardů. Celkový součet zachycených yardů je součtem vzdálenosti kde hráč míč zachytí a počet yardů, které ještě po zachycení zvládne uběhnout (Krs, 2019).

Tabulka č. 3: Klíčové individuální útočné statistiky

Rushing	<i>Statistiky běhového útoku hráče po zemi</i>
Pass Efficiency	<i>Celkové hodnocení úspěšnosti quaterbacka</i>
Receptions/Game	<i>Počet zachycených přihrávek hráče za jeden zápas</i>
Recieve YDS/Game	<i>Počet získaných yardů hráče ze zachycených přihrávek vzduchem</i>

Zdroj: vlastní zpracování dle *NFL Statistics Glossary* (2005) a *Leaders* (2021)

2.5.2.2 Obranné statistiky

Pro obrané hráče je naopak hlavním úkolem zastavit progres útočníků a nedovolit jim skórovat. Jelikož je opět několik pozic, které mají rozdílné úlohy, je nezbytné porovnávat tyto statistiky odděleně. Obranné pozice a jejich klíčové statistiky jsou děleny následovně:

1. Defenzivní lajna

- počet skládek quarterbacka (sack)
- počet skládek hráčů (případně počet skládek pro ztrátu yardů)

Úkolem defenzivního linemana je při pasové hře vytvořit tlak na QB a v nejlepším případě ho složit na zem pro ztrátu yardů (sack). V případě běhové hry je hlavním úkolem skládka hráče běžícím s míčem, ideálně před linií rozehrání pro ztrátu yardů (Krs, 2019).

2. Linebacker

- počet skládek hráčů

Hlavním úkolem linebackera je zastavit běhový útok (running backa) a složit ho na zem. Klíčovou statistikou je tedy počet skládek hráčů za jeden zápas. V některých případech je linebacker využíván i k tzv. blitzu, kdy se snaží vyvinout na QB tlak a úkolem se stává složit QB a připsat si sack jako u výše zmíněného defenzivního linemana (Krs, 2019).

3. Defenzivní bek

- počet zabráněných přihrávek, případně interceptionů
- počet skládek

U defenzivních beků je primárním úkolem nedovolit wide receiverovi zachytit balón. Pokud se mu povede míč zachytit (interception), je to nejlepší situace, která se mu může podařit (Krs, 2019). Součtem těchto dvou ukazatelů vzniká statistika Passes defended, u které se sleduje průměr na jeden zápas.

V tabulce č. 4 lze sledovat klíčové statistiky, které se zkoumají u defenzivních hráčů.

Tabulka č. 4: Individuální obranné statistiky

Tackles	<i>Počet skládek hráče</i>
Sacks	<i>Počet skládek quarterbacka před odhozem míče v jeho "kapse"</i>
Tackles for loss	<i>Počet skládek hráče pro záporné yardy (když se útočník nedostane před LOS, tedy pomyslnou linii, odkud se rozehrává s míčem)</i>
Passes Defended	<i>Zabráněné + zachycené přihrávky obráncem</i>

Zdroj: vlastní zpracování dle *NFL Statistics Glossary* (2005) a *Leaders* (2021)

2.5.3 Týmové ukazatele

Z individuálních statistik se poté tvoří statistiky za celý tým dohromady. Tyto týmové ukazatele lze opět rozdělit na útočné, obranné statistiky a statistiky speciálních týmů. Všechny tyto statistiky jsou uváděny za jeden určitý zápas, v součtu několika zápasů nebo za celou sezónu.

2.5.3.1 Útočné statistiky

Tabulka č. 5 vyjadřuje seznam základních a důležitých útočných statistik, tedy hodnocení týmu, který se snaží o zdolání soupeřovi endzóny a o skórování bodů. V každé lize jsou statistiky vyjadřovány poněkud odlišně, v tomto případě jde o verzi statistik, kterou ČAAF vyhodnocuje po každém odehraném utkání.

Tabulka č. 5: Týmové statistiky útoku

Scoring Offense	<i>Celkové bodové statistiky offense týmu za zápas/sezónu</i>
Total Offense	<i>Součet yardů pasové a běhové hry za zápas/sezónu</i>
Rushing Offense	<i>Součet běhových yardů za zápas/sezónu</i>
Pass Offense	<i>Součet pasových yardů za zápas/sezónu</i>
Pass Efficiency	<i>Celkové hodnocení úspěšnosti pasového útoku</i>

Zdroj: vlastní zpracování dle *NFL Statistics Glossary* (2005) a *Leaders* (2021)

2.5.3.2 Obranné statistiky

Obranné statistiky týmu naopak vyjadřují, jak se obranné formaci dařilo zastavovat soupeřův útok. Z tabulky č. 6 vyplývá seznam základních statistik, které ČAAF vyhodnocuje opět po každém odehraném zápase.

Tabulka č. 6: Týmové statistiky obrany

Total Defense	<i>Součet povolených yardů pasové a běhové hry obranou</i>
Rushing Defense	<i>Součet povolených yardů běhové hry obranou</i>
Pass Defense	<i>Součet povolených yardů pasové hry obranou</i>
Interceptions	<i>Počet zachycených přihrávek obranou</i>
Sacks By	<i>Statistika uvádí, kolikrát byl složen ve své „kapse“ protivníkův quarterback obranou</i>

Zdroj: vlastní zpracování dle *NFL Statistics Glossary* (2005) a *Leaders* (2021)

3 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

Cílem této diplomové práce je zjistit herní a klubový přínos zahraničních hráčů (dle definice ČAAF), kteří hráli první ligu amerického fotbalu v České republice v letech 2013-2019. Porovnat jejich herní efektivitu s ostatními hráči a zjistit zda měli zahraniční hráči vliv na vývoj členské základny, diváckou návštěvnost a vyrovnanost ligy.

Z tohoto cíle vycházejí další dílčí úkoly, kterými jsou:

- Porovnat soutěžní řady jednotlivých let, ve kterých jsou definována pravidla pro zahraniční hráče (tzv. cizince či importy) a zjistit jejich četnost v první lize v letech 2013-2019;
- Provést statistickou analýzu úspěšnosti nejlepších hráčů ve vybraných statistikách dle určité pozice hráče v každém sledovaném roce;
- Vytvořit polostrukturovaný rozhovor a dotázat se jednotlivých zástupců klubů na herní a klubový přínos zahraničních hráčů;
- Zjistit jakým způsobem se zahraniční hráči zapojili do působení klubu a jakým způsobem ho pomáhali rozvíjet;
- Ze získaných dat o umístění jednotlivých týmů vypočítat vyrovnanost soutěže v letech 2013-2019 a zjistit jestli ji tito hráči výrazně ovlivňují;
- Zjistit, zda má počet zahraničních hráčů vliv na diváckou atraktivitu ligy;
- Zjistit, zda má účast zahraničních hráčů vliv na růst členské základny.

4 METODIKA PRÁCE

4.1 Výzkumný soubor

Základním souborem, ze kterého výběr výzkumného souboru vychází, je 95 hráčů, kteří jsou dle soutěžních řádů v letech 2013-2019 klasifikováni jako Cizinci či Importi a nastoupili alespoň k jednomu soutěžnímu utkání v nejvyšší první české lize amerického fotbalu. Tato skupina hráčů byla v jednotlivých letech porovnána v klíčových statistikách (dle určité pozice) s ostatními českými či zahraničními hráči (kteří však nebyli klasifikováni asociací jako Importi). Pro každou pozici byla vybrána klíčová statistika (viz níže), ve které byli v jednotlivých ročnících porovnání TOP4 hráči. Do TOP4 byli vybráni pro vyšší relevantnost výsledků pouze hráči, kteří odehráli alespoň polovinu soutěžních utkání v dané sezóně. Následně bylo určeno kolik procent z TOP4 hráčů tvoří klasifikováni Cizinci/Importi oproti ostatním hráčům. Zkoumanými ukazateli herního výkonu byly statistiky, které se výrazně liší v závislosti na pozici zkoumaného hráče. U quarterbacků autor zvolil klíčovou všeobecnou statistiku Pass efficiency (statistika úspěšnosti QB, která se počítá z: pass attempts, completions, passing yards, TD passes a interceptions). Pro wide receivers byla klíčovou statistikou zvolena Receiving yards (tedy počet zachycených yardů hráče) a pro running backy statistika Rushing (počet yardů, které hráč s míčem uběhl po zemi). U obranných pozic bylo rozdělení jednodušší. Konkrétně byla pro defenzivní lajnu a linebackery autorem zvolena shodná statistika Tackles (počet skládek) a pro defenzivní beky statistika Passes defended (tedy počet zabráněných či zachycených přihrávek od soupeřova QB).

Dále byl ze získaných dat od ČAAF porovnán vliv Cizinců/Importů na četnost členské základny, na průměrnou diváckou návštěvnost na stadionech a celkovou vyrovnanost ligy v jednotlivých letech. Vyrovnanost ligy byla vypočtena pro jednotlivé sezóny pomocí směrodatné odchylky, viz Kapitola 2.3 v teoretické části práce. Tato metoda se počítá pouze z utkání základní části (nikoliv play-off) a neukazuje, zda v každé sezóně vyhrávají stejné týmy, nebo zda dochází k výrazné obměně vítězů mezi jednotlivými sezónami, ale pro potřeby této práce je tato metoda postačující.

V sezónách 2013- 2019 hrálo českou nejvyšší soutěž celkem 11 různých týmů. Jelikož se formát ligy měnil každý rok v závislosti na počtu přihlášených klubů, počet týmů v první

lize v těchto letech osciloval vždy od 5 do 8. Z důvodu lepší přehlednosti práce považuje autor za nutné uvést všechny názvy týmů, které se v průběhu zmiňovaných sezón účastnily české nejvyšší soutěže:

- Brno Alligators
- Brno Sígrs
- Ostrava Steelers
- Pardubice Stallions
- Pilsen Patriots
- Prague Black Panthers
- Prague Lions
- Příbram Bobcats
- Trnava Bulldogs
- Ústí nad Labem Blades
- Vysočina Gladiators

V druhé části výzkumu byli základním souborem manažeři, kteří působili a starali se o činnost výběrů Cizinců/Importů mezi lety 2013-2019 ve výše zmíněných klubech. Pro reliabilní výsledky byli osloveni všichni zástupci daných klubů, se kterými byl veden polostrukturovaný rozhovor na téma ohledně výběru a využití zahraničních hráčů, kteří ve zmíněných sezónách hráli v „jejich“ týmech. Právě kvůli vyšší spolehlivosti byla zvolena tato metoda polostrukturovaného rozhovoru, i když je časově a finančně nákladnější než například dotazníkové šetření. Vyšší spolehlivost je zajištěna především kvůli přímému kontaktu dotazovaného a osoby provádějící rozhovor. Polostrukturovaný rozhovor byl zvolen především kvůli možnosti tazatele upravovat a přidávat otázky či měnit pořadí předem připravených otázek dle situace během tázání. Dále mohou být i některé otázky vynechány, jelikož je již tázaný mohl zodpovědět během rozsáhlejší odpovědi na jinou předchozí otázku. Jelikož tento výzkum zahrnoval lidské účastníky, byl projekt schválen etickou komisí UK FTVS a byl vytvořen schválený informovaný souhlas, který byl podepsán každým účastníkem, se kterým byl proveden polostrukturovaný rozhovor.

4.2 Výzkumné metody

Ve výzkumné části práce byla použita primární i sekundární data. V první části práce byla získávána sekundární data, ve které byly zkoumány dokumenty ohledně klasifikace importů v jednotlivých letech, respektive statistiky zahraničních hráčů, kteří zde v České republice v daných letech hráli nejvyšší soutěž amerického fotbalu. Dále byla zkoumána interní data, která byla poskytnuta od ČAAF. Tato část je velice důležitá pro zpracování praktické části. Dle Jandourka (2008) existují dva typy analýzy dokumentů-obsahová a tematická analýza. Obsahová analýza se zabývá četností, tudíž se jedná o kvantitativní typ. Tematická analýza dokumentů je naopak kvalitativní, neboť „hledá významy skryté pod povrchem“ (Jandourek, str. 47, 2008). Největší výhodou sekundární analýzy je její organizační a finanční nenáročnost. Dále je také možné získaná primární data podrobená sekundární analýze mnohotvárně interpretovat. K nevýhodám sekundární analýzy patří nedostupnost potřebných dat a možnost chyb, kterých se mohli dopustit autoři zkoumaných dat (Vávra a Čížek, 2011). V rámci této diplomové práce je možné čerpat pouze z dat ČAAF, která jsou veřejně dostupná na webu www.caaf.cz/statistiky/, ale jelikož tato data pocházejí z přímého pozorování a oficiálních zápisů z jednotlivých zápasů, není možné ověřit správnost dat. Získaná interní data přímo od ČAAF o počtu zahraničních hráčů, počtu členské základny a průměrné návštěvnosti pokládá autor za dostatečně spolehlivá.

V této práci se konkrétně jednalo o analýzu statistik zahraničních hráčů, kteří hráli v letech 2013-2019 nejvyšší českou soutěž, a které jsou poctivě zapisovány a archivovány na webu České asociace amerického fotbalu, které lze snadno dohledat. Statistiky jsou zapisovány a archivovány pro každou sezónu separátně. Z této analýzy lze odvodit, kteří hráči byli pro své kluby užiteční a jejichž přínos byl pro klub pozitivní. Nad tímto tvrzením se dá však polemizovat, jelikož je v každém týmu výběr hráčů a celková situace odlišná, tudíž cílem práce není nutně určit pouze jeden zobecnitelný příklad, jak zahraniční hráče vybírat a poté s nimi pracovat. Naopak je vhodnější získat více názorů a pohledu na zkoumanou tematiku, kterou lze poté využívat v závislosti na aktuální situaci daného klubu. Dále budou zkoumány interní dokumenty ČAAF (Příloha 3) ohledně proměny mužské členské základny tackle fotbalu v ČR v juniorských a seniorských

soutěžích ve zkoumaných sezónách. Z těchto sekundárních zdrojů byly sesbírány tyto informace:

- celkový počet hráčů, klasifikovaných jako Cizinci či Importi v první České lize amerického fotbalu v letech 2013-2019;
- počet a jména těchto zahraničních hráčů v jednotlivých klubech první České ligy amerického fotbalu v letech 2013-2019;
- procentuální zastoupení těchto zahraničních hráčů oproti domácím tuzemským hráčům v letech 2013-2019;
- statistiky zahraničních hráčů v závislosti na jejich dané pozici hřišti, kteří nastoupili alespoň k polovině soutěžních utkání v letech 2013-2019;
- celkové pořadí týmů, ze kterého byla vypočtena vyrovnanost soutěže v daných letech 2013-2019;
- průměrná návštěvnost na všech zápasech první ligy (včetně play-off) v letech 2013-2019;
- růst/pokles členské základny ve zkoumaných letech 2013-2019.

Pro druhou výzkumnou část této práce byl použit sběr primárních dat v podobě stěžejních polostrukturovaných rozhovorů, které byly provedeny s konkrétními odborníky na dané téma.

V této diplomové práci byla primární data získávána kvalitativní metodou za pomoci hloubkových polostrukturovaných rozhovorů s manažery a členy realizačních týmů, kteří měli na starost v letech 2013-2019 výběr Cizinců/Importů do svých týmů. Otázky rozhovoru kladené zástupcům naleznete v Příloze 4 této práce.

Rozhovor byl proveden jako polostrukturovaný, s tím, že otázky v rozhovoru byly předem připravené, ale v případě potřeby se mohl tazatel doptat na související otázku a dostat se tak více do hloubky zkoumaného tématu. Na druhou stranu všichni zástupci odpovídali na otázky věcně a vždy dostatečně ke konkrétnímu tématu a nebylo zapotřebí vyptávat se na doplňující otázky ze strany autora. To mohlo být způsobené i tím, že se autor i vybraní zástupci klubů pohybují v prostředí českého amerického fotbalu již několik let a jsou s touto problematikou velmi dobře obeznámeni.

Rozhovory se všemi zástupci vybraných klubů byly provedeny v období mezi srpnem 2021 a lednem 2022. Kvůli situaci celosvětové pandemie Covid-19 byl zvolen zdravotně šetrnější a zároveň časově a finančně méně náročný způsob v online prostředí pomocí softwarového programu Zoom. Pro všechny respondenty byl tento způsob pohodlný a jednoduchý kvůli znalosti tohoto programu, jelikož se často využívá ve fotbalovém prostředí pro meetingy při rozebírání taktik a videí ze zápasů a tréninků. Tyto rozbory pomocí programu Zoom nebo jeho podobné alternativy jsou v americkém fotbale velmi časté, proto s nimi respondenti neměli žádné velké problémy. Před rozhovorem byli všichni zástupci seznámeni s tématem rozhovoru, jeho užitím a anonymitou a zároveň byli upozorněni na nahrávání rozhovoru, který byl ihned po písemném přepsání smazán. Rozhovor byl uskutečněn celkem s osmi zástupci oslovených klubů (z celkového počtu jedenáct), kteří se v daných letech účastnili první ligy, a kteří zároveň byli osloveni s žádostí o poskytnutí odpovědí pro výzkumnou práci autora. Jelikož v práci byla získána citlivá data, přáli si všichni respondenti zůstat v anonymitě. Autor toto rozhodnutí akceptuje a plně respektuje, a tudíž jména respondentů nejsou v práci uvedena ani spojena s názvy jednotlivých klubů. Autor pouze uvede, že se jednalo se o zástupce těchto týmů:

- Brno Alligators
- Brno Sígrs
- Pardubice Stallions
- Pilsen Patriots
- Prague Black Panthers
- Prague Lions
- Ústí nad Labem Blades
- Vysočina Gladiators

Schválené potvrzení o správnosti provedených rozhovoru a o jejich anonymitě od etické komise UK FTVS je přiloženo v Příloze 1 této práce.

5 VÝSLEDKY

V této části diplomové práce naleznete rozebrané výsledky získané sběrem primárních a sekundárních dat dle metod uvedených v kapitole 4. Prezentace výsledků je pro lepší přehlednost znázorněna pomocí grafů, tabulek a k nim přiložených komentářů. Výsledky výzkumu jsou rozděleny do několika částí. V první části jsou porovnána specifická pravidla pro zahraniční hráče v české nejvyšší lize, dále jsou uvedena statistická čísla týkající se vývoje počtu Cizinců/Importů a domácích hráčů a jejich porovnání v klíčových statistikách. V následující části jsou zpracována data vlivu počtu zahraničních hráčů na další proměnné a to konkrétně na členskou základnu, na průměrnou diváckou návštěvnost a na vyrovnanost soutěže. V poslední třetí části je provedena analýza rozhovorů se zástupci jednotlivých klubů.

5.1 Specifická pravidla pro zahraniční hráče v ČR

V české nejvyšší lize je kvůli vyrovnanosti a konkurenceschopnosti omezen počet zahraničních hráčů (Importů) v jednom klubu, kteří mají zkušenosti ze zámořských akademických soutěží. Každý soutěžní rok české kluby podepisují tyto hráče, aby mohli lépe konkurovat a rozvíjet své mladé talenty v tuzemsku. Počet možných importů, kteří mohou nastoupit za daný klub je však omezen a je sdělen každý rok v propozicích soutěže ČLAF (České lize amerického fotbalu) pro daný rok. Od sledovaného roku 2013 se do aktuálního roku 2021 pravidla několikrát měnila a redefinovala:

- V roce 2013 definice o startu zahraničních hráčů zněla (Herní řád 2013, str. 5, 2013): „*Cizinci uvedení na zápasové soupisce jako hráči musí být označeni viditelným znakem A na helmě. Na zápasové soupisce může tým uvést neomezený počet cizinců, na hřišti však tým může mít v jednom okamžiku maximálně 2 cizince. Porušení tohoto ustanovení je vykládáno jako live-ball personal foul. Podmínky problematiky registrace a startů cizinců stanovuje Nařízení Rady o členství a přestupech.*“, s tím, že podrobněji nebyl definován termín Cizinec.
- Rok 2014 přinesl úpravu definice zahraničního hráče, za kterého se považovali jednotlivci se státní příslušností pouze z těchto zemí: USA, Kanada, Mexiko a Japonsko. Za cizince se také považovali jednotlivci se

- statusem A-class (tzn. jednotlivci, kteří prošli fotbalovým programem na americké nebo kanadské univerzitě) s poznámkou, že jednatlivec s českou státní příslušností nemůže mít status A-class (Soutěžní řád 2014, 2014). Podmínky startu cizinců v zápase zůstaly totožné jako v soutěžním roce 2013.
- V roce 2015 se pravidla týkající se zahraničních hráčů ani startu zahraničních hráčů v zápase nijak neupravovala (jen bylo určeno, že se jedná pouze o formulaci pro tackle fotbal, nikoliv bezkontaktní verzi flag) (Soutěžní řád 2015, 2015).
 - V roce 2016 přibyla do Soutěžního řádu poznámka, týkající se naturalizace, tedy možnosti odejmutí statutu cizince. Od roku 2016 bylo možné odejmout statut cizincům, kteří nikdy nehráli fotbal a s jeho hraním začali až v ČR, případně cizincům, kteří odehráli v soutěžích ČAAF alespoň pět sezón. V obou případech jde o podmínku nutnou, avšak rozhodnutí je individuální na uvážení předsednictva asociace (Soutěžní řád 2016, 2016). Podmínky startu cizinců v zápase zůstaly nezměněny.
 - V roce 2017 přišla v aktualizovaném soutěžním řádu zásadní úprava. V první řadě byl Cizinec označován již poangličtěným slovem Import a jeho definice se změnila (Soutěžní řád 2017, str. 5, 2017): „*Za importy se považují, bez ohledu na státní příslušnost, jednotlivci, kteří prošli fotbalovým programem na americké nebo kanadské univerzitě. Jednatlivec s českou státní příslušností importem být nemůže.*“ Pravidlo o odejmutí statusu cizince v případě odehrání alespoň pěti sezón (od roku 2017 však již pěti sezón bez přerušení) zůstalo stejné, s tím, že rozhodnutí je individuální v závislosti na uvážení předsednictva. Podmínky importů pro start v zápase jsou nově upraveny dle propozice dané soutěže. Od roku 2017 byla pravidla upravena a na zápasovou soupisku mohli být zapsáni pouze dva importi, kteří mohli být na hřišti současně.
 - V roce 2018 byla definice importů opět formulována a rozdělena na hráče pocházející z USA/Kanady a ostatních zemí (Soutěžní řád 2018, str. 5, 2018): *Občané USA nebo Kanady jsou importy, pokud se fotbalu věnovali:*
 - *Alespoň 1 rok na americké nebo kanadské vysoké škole; nebo*
 - *Alespoň 2 roky na americké nebo kanadské střední škole*

- *Výjimka: Od jejich posledního zápasu na střední škole uplynulo alespoň 5 úplných sezón a současně naposledy hráli středoškolskou soutěž v USA nebo Kanadě.*

Občané ostatních zemí jsou importy, pokud se fotbalu věnovali:

- *Alespoň 2 roky na americké nebo kanadské vysoké škole*
 - *Výjimka: Hráči, kteří v soutěžích ČAAF působili již před odchodem.*

Režim používání importů v zápase je formulován v propozicích soutěže (Propozice mužů 2018, 2018). V roce 2018 mohli nováčci soutěže v ČLAF využít jednoho cizince navíc, tedy tři (oproti dvěma, které mohli využít ostatní týmy) a všichni tito Importi mohli být na hřišti současně. Ostatní pravidla zůstaly stejné jako v roce 2017.

- V roce 2019 byla definice importů opět upravena a zůstala rozdělena jako v roce 2018 pro hráče z USA/Kanady a pro hráče z ostatních zemí (Soutěžní řád 2019, str. 18, 2019):

Importi z USA a Kanady:

- *Občané USA nebo Kanady jsou importy, pokud k registraci v ČAAF potřebují vyřídit mezinárodní přestup. Výjimkou je případ, kdy jde o hráče, jehož posledním klubem byla střední škola a který od posledního zápasu na střední škole nehrál pět celých sezón.*

Importi z ostatních zemí:

- *Občané ostatních zemí jsou importy, pokud se fotbalu věnovali více než 1 rok na americké nebo kanadské vysoké škole, případně více než 2 roky na americké nebo kanadské střední škole. Výjimkou je případ, kdy jde o hráče, který v soutěžích ČAAF působil již před odchodem na takovou školu.*

V individuálních případech mohla být opět udělena výjimka o odejmutí statutu importa, za stejných podmínek jako v předchozích letech. Nově však mohla rada postupovat i naopak a statutem importa označit hráče, který výše uvedené podmínky nenaplnuje.

Oproti roku 2018, kde propozice soutěže zvýhodňovaly nováčka soutěže, který mohl mít tři importy na hřišti současně, došlo v roce 2019 k úpravě. Nováčci soutěže mohli mít o jednoho Importa více, avšak na hřišti mohli být současně pouze dva Importi zároveň (tudíž stejně jako ostatní týmy v lize) (Propozice mužů 2019, 2019).

- V roce 2020 zůstala všechna pravidla týkající se zahraničních hráčů stejná, avšak o rok později v roce 2021 přišla další zásadní úprava definicí. V soutěžním řádu 2021, který vydala Česká asociace amerického fotbalu lze zahraniční hráče (tzv. importy) rozdělit na dvě kategorie:

1. Kategorii A:

Hráče v této kategorii lze definovat jako občany USA nebo Kanady, kteří fotbal hráli na americké nebo kanadské škole, dále jako občany USA nebo Kanady, kteří fotbal hráli na americké nebo kanadské střední škole s výjimkou hráčů, kteří do klubu ČAAF přestupují přímo ze střední školy a současně mezi poslední zápasem na střední škole a prvním zápasem za český klub uplyne alespoň 5 sezón. Dále občané všech ostatních zemí, kteří fotbal hráli více než 1 rok na americké nebo kanadské vysoké škole. Výjimku mají však hráči, kteří byli členy ČAAF již před hraním na takové škole (Soutěžní řád ČAAF, str. 24, 2021).

2. Kategorie B:

Importi nesplňující podmínky kategorie A, tedy občané všech zemí, kteří při vzniku členství potřebují mezinárodní přestup s výjimkou občanů blízkých zemí. Blízké země se posuzují v závislosti na daný klub. Dle Soutěžního řádu 2021 je blízkou zemí z hlediska klubu taková, která má do 100 km od města působení klubu město s alespoň 10 000 obyvateli (Soutěžní řád ČAAF, str. 24, 2021).

Nasazování importů do zápasů je navázáno na bodový systém, který jim přiřazuje body podle kategorie a hráčské pozice (Soutěžní řád ČAAF, 2021):

- Quarterback, import kategorie A: 4 body
- Quarterback, import kategorie B: 4 body
- Jiná hráčská pozice, import kategorie A: 2 body

- Jiná hráčská pozice, import kategorie B: 1 bod

Pro soutěž probíhající v roce 2021 bylo možné na soupisku zapsat importy v bodovém systému s nejméně čtyřmi body. Zároveň s tím, že všichni importi mohou být na hřišti současně (Soutěž mužů 2021- propozice, 2021). Nejčastěji podepsanou pozicí je však Quarterback, který je nejdůležitějším článkem útoku. Pokud tým měl ve svém klubu amerického hráče na této pozici, který splňuje podmínky importa, nemohl mít ve svém týmu již žádného dalšího hráče se zkušenostmi se školským fotbalem v záměří. Pokud tým měl importa na jiné pozici než na QB, mohl mít ve svém týmu 2-4 hráče v závislosti na výše zmíněné kategorii. Koncept importů hrajících fotbal je založen na principu poloprofesionálního až profesionálního vztahu mezi hráčem a klubem. Pokud hráč prokáže, že hráč tento vztah nemá, tzn. že má civilní zaměstnání i přechodné bydliště v rozumné vzdálenosti od města působení klubu a fotbal hraje v rámci svého volného času (nutné doložit) může klub požádat Radu asociace o udělení výjimky a odejmutí statusu importa.

V případě hraní zahraničních zápasů za tým nečlenského klubu je dle Soutěžního řádu 2021 nutný mezinárodní přestup. Tyto přestupy se řídí zvláštními pravidly IFAF a nutností je schválení International Transfer Card, tedy potvrzení mezinárodního přestupu.

Dle interních statistik České asociace amerického fotbalu bylo v posledním regulérním ročníku (před pandemií Covid-19, která ovlivnila průběh i načasování sezóny) 2019 registrováno 21 hráčů, kteří spadali do kategorie A nebo B.

5.1.1 Historie zahraničních hráčů v České republice

Historie zahraničních hráčů v ČR je dle dat ČAAF dohledatelná až od roku 2013, kdy se začala shromažďovat všechna důležitá data včetně hráčských a týmových statistik. Do tohoto roku bohužel nebyly uveřejněny žádné články ani shromažďována data ohledně zahraničních hráčů, ale ze vzpomínek a rozhovorů nejvýraznějších postav českého amerického fotbalu, kteří byli u počátků amerického fotbalu v Čechách lze tehdejší situaci přiblížit. První tázanou osobou byl bývalý reprezentační hráč a dosavadní trenér PBP a české reprezentace Daniel Krejbich, který začínal s fotbalem od samotných počátků. Dle Krejbicha (2021) měli Pražští Panthers prvního importa z USA již v roce 1999, avšak městský konkurent Prague Lions měl svého prvního Američana Mikea

Quesnela již o 5 let dříve - v roce 1994, tedy ihned 2 roky po založení týmu. Jak uvádí Krejbich ze svých vzpomínek, jednalo se spíše o trenéra, který příležitostně zaskakoval i na hřiště, ale žádný skvělý hráč to dle jeho slov nebyl. Ostrava Steelers přivedla v roce 1996 celý trenérský tým z USA, který Ostravě pomohl až do finále, které v roce 1997 dokázali vyhrát ve finálovém zápase právě nad „jeho“ Prague Panthers, avšak po sezóně jim Američané odjeli zpět do své vlasti a Ostrava od té doby titul nezískala. Dále uvádí, že od roku 1999 měli černí panterři každý ročník jednoho až dva zahraniční hráče z USA na sezónu, s tím, že nějaké roky vypomáhali týmům i hráči ze severu Evropy - Švédska a Finska. Vliv na české hráče měli importi v té době dle slov D. Krejbicha obrovský. Pomáhali s trénováním, ukazovali českým hráčům nové drily, cvičení, správnou techniku provedení a výrazně urychlovali rozvoj českého amerického fotbalu. Dle posledních slov D. Krejbicha (2021) si hráče vyhledávaly kluby sami přes své kontakty za pomoci tehdejší moderní techniky – faxu. Zároveň dodal, že někteří hráči žili dlouhodobě v ČR a hráli ve vlastním zájmu bez nároku na odměnu, ale ostatní zahraniční hráči vždy dostali od klubu zajištěné bydlení a drobné kapesné.

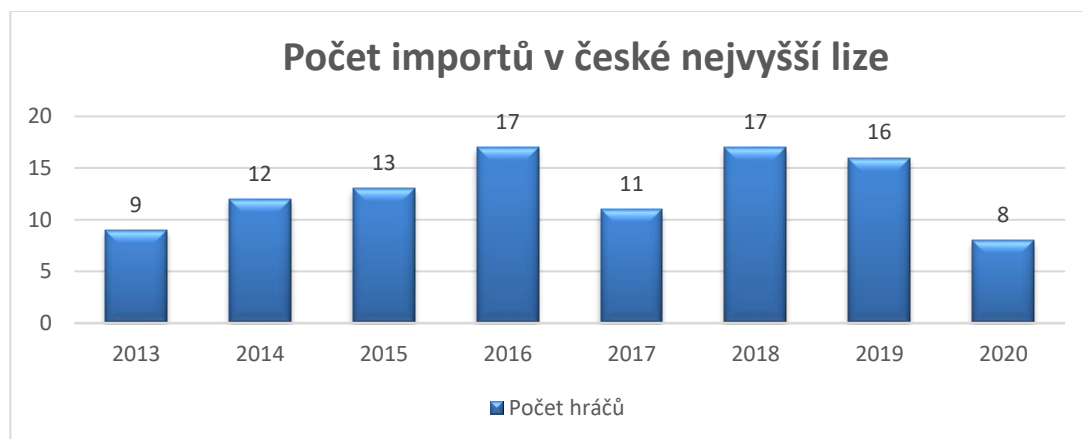
Další osobou, která má zkušenosti od samotných počátků amerického fotbalu v Čechách je úspěšný a zkušený český trenér Daniel Leško. Leško (Leško, 2022) vzpomíná, že již zkraje devadesátých let, v roce 1993, zde bylo několik německých hráčů, kteří jezdili pomáhat pražským panterům do klíčových zápasů. Masivní rozkvět importů nastal poté v roce 1998, když Panthers angažovali posily z USA i Evropy, konkrétně ze severovýchodních států Finska a Švédska. Jelikož zde žádné regulace pravidel o využívání zahraničních hráčů nebyly, mohlo hrát v týmech zahraničních hráčů neomezeně. Od roku 1999 s angažováním zahraničních hráčů začal i klub Lions, který se vydal spíše cestou využívání amerických hráčů, kteří v ČR žili a fotbal si chtěli zahrát pouze pro radost. Stále měli totiž s fotbalem ze střední školy v USA mnohem více zkušeností než čeští hráči a mohli jim hodně předat a naučit. Ostatní kluby toho dle jeho slov zprvu moc nevyužívaly, jen příležitostně měl některý tým jednoho cizince, který zde žil a fotbal hrál ve svém volném čase. Když zde nějaký import hrál, odměny se téměř neřešily, cizinec maximálně dostal jen zařízené ubytování (Leško, 2022).

Důležitou úlohu zde měl zprvu i americký import Zach Harrod, který dle jeho slov byl prvním oficiálním importem, který strávil v českém týmu celou sezónu (Harrod, 2022).

První kompletní sezónu zde Harrod odehrál v roce 2004, ale u českého amerického fotbalu zůstal s přestávkami až dodnes, kdy dělá hlavního trenéra týmu Prague Lions. Jak sám uvedl, považuje se spíše za misionáře, který se snaží o rozvoj fotbalu v České republice. Dle jeho vzpomínek, když zde působil ještě jako hráč v roce 2004, tak žádné odměny ani výhody nedostával. Nebyla mu proplacena ani letenka, ani byt. Chtěl zde pouze hrát fotbal a přinést do ČR své zkušenosti ze zámoří a také zkušenosti od otce, který působil jako fotbalový trenér v USA. Harrod dále uvádí, že když zde působil jako hráč, tak zahraniční hráče využíval pouze jeho celek Lions, poté Panthers pro zápasy play-off a matně vzpomíná, že v příbramském týmu působil také import, avšak si již nevzpomíná, zda hrál dlouhodobě nebo odehrál jen několik zápasů (Harrod, 2022). Velký přínos pro americký fotbal v České republice měl i doktor William Crossan, který dle jeho slov přiváděl v letech 2000-2004 každé léto šest až osm hráčů z USA a Kanady, kteří byli rozmístěni do mimopražských týmů. Do týmu Lions dokázal přivést i výše zmíněného Zacha Harroda, který zde již trvale žije (Crossan, 2021).

Dle prvních oficiálních interních údajů, ČAAF v sezóně 2013 (první datovaná sezóna) v obou českých ligách zahrnovala 9 zahraničních hráčů, kteří byli klasifikováni dle soutěžního řádu 2013 jako Cizinci. Od té doby počet zahraničních hráčů v tuzemsku postupně rostl (s výjimkou v roce 2017, kdy počet hráčů ze zahraničí poklesl) a v poslední sledované sezóně 2019, kdy počet lehce poklesl na 16 hráčů. Na grafu č. 4 níže lze pozorovat, kolik importů (dle klasifikace soutěžních řádů pro jednotlivé roky) hrálo v jednotlivých letech na českých trávnících:

Graf č. 4: Počet importů v českých ligách v letech 2013- 2020

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 4 lze vidět, že zprvu každý rok rostl počet zahraničních hráčů, kteří doplňovali české kluby. V sezóně 2017 se však tento postupný růst zastavil. Jelikož však byla v roce 2017 pravidla pro Importy upravena a tým mohl na zápasovou soupisku zapsat pouze dva tyto hráče, nedávalo by pro týmy smysl mít importů více. Šest týmů mohlo mít tedy na soupiskách maximálně 12 hráčů, takže úprava pravidel tento počet Importů snížila. Situace může také vycházet z dotační krize, kterou pocítil celý český sport v roce 2017, tudíž samotné kluby mohla tato krize zasáhnout také, a proto si nemohly dovolit investovat tolik prostředků do importů (Kroulík, 2017). V roce 2018 měla první liga o jednoho účastníka více s tím, že nováčci mohli využít oproti ostatním týmům o jednoho hráče více, což vedlo opět ke zvýšení počtu Importů. V následující sezóně počet Importů o jednoho klesl, i když počet týmů v lize opět o jednoho vzrostl. Je to způsobené tím, že nový tým Ústí nad Labem Blades přivedl pouze jednoho zahraničního hráče a stálice Brno Alligators se vydalo cestou hraní plně bez využití zahraničních hráčů. Pro zajímavost, v roce 2020 je výrazný pokles importů způsoben pandemií Covid-19, v sezóně, ve které nebylo jasné, zda vůbec vládní opatření umožní odehrát soutěž v klasickém formátu. Soutěž se nakonec spustila v půlce srpna (oproti běžnému začátku v dubnu), tudíž některé kluby nestačily včas reagovat a zajistit zahraniční posily, případně kvůli jinému formátu soutěže a nejistotě zvolily importy nepřivést.

5.2 Porovnání počtu zahraničních a českých hráčů

V této podkapitole jsou porovnány počty zahraničních hráčů, kteří byli ve sledovaných ročnících 2013-2019 klasifikováni dle stanoveného soutěžního řádu jako Import (v dřívějších verzích Soutěžních řádů jako Cizinec) a hráli v nejvyšší české lize amerického fotbalu. Tyto informace jsou přehledně vyobrazeny formou tabulek, ve které jsou seřazeny týmy dle konečného umístění, a které hráli v daném ročníku nejvyšší českou soutěž. Vedle absolutních čísel je jejich četnost zobrazena také v procentuálním vyjádření. V tabulkách jsou zahrnuti pouze hráči, kteří v sezóně odehráli alespoň jedno soutěžní utkání.

Pro účely této diplomové práce je zásadní rozdělení pouze na profesionální hráče, kteří prošli americkým nebo kanadským univerzitním systémem a mají s americkým fotbalem velké zkušenosti již od dětství a na hráče, kteří fotbal hrají amatérsky pro zábavu, i když jejich občanství může být jiné než české. Ve statistikách tedy nejsou zaznamenáni hráči,

kteří například mají americké občanství, avšak neprošli univerzitním systémem (případně nesplňovali podmínky soutěžního řádu daného roku od ČAAF). V českých ligách hraje velký počet například slovenských hráčů, případně hráčů z Polska, kteří hrají za pohraniční týmy. Tyto hráče není pro potřeby práce brát jako Importy, jelikož jejich kvalita nijak nepřevyšuje tuzemské hráče a kluby na ně nevydávají žádné specifické náklady. Z hráčů jsou také vyjmuty případné výjimky, které asociace uděluje například pokud zde hráč žije několik let nebo je případně ve svazku manželském s českou osobou.

Tabulka č. 7: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2013

Název týmu	počet importů	celkem hráčů	počet cizinců v %	umístění v soutěži
Prague Black Panthers	2	82	2%	1.
Prague Lions	4	62	6%	2.
Trnava Bulldogs	3	63	5%	3.
Brno Alligators	0	57	0%	4.
Pardubice Stallions	0	50	0%	5.
Ostrava Steelers	0	44	0%	6.
Příbram Bobcats	0	23	0%	7.
Celkem:	9	381	2%	

Zdroj: vlastní zpracování

V ročníku 2013 nebyl termín Import/Cizinec ještě dokonale formulován a týmy mohly mít na zápasové soupisce neomezený počet cizinců. Na hřišti však mohli být současně maximálně dva. Z tabulky č. 7 je zřejmé, že zahraniční posily využily pouze pražské týmy Prague Black Panthers (2 hráči na pozicích QB a DB), Prague Lions (4 hráči na pozicích QB, OL, LB a DT) a slovenský tým Trnava Bulldogs (3 hráči na pozicích QB, DT a DE). Týmy, které měli v této sezóně zahraniční hráče se umístily v konečném pořadí na prvních třech příčkách. Ostatní kluby nevyužily možnost přivést zahraniční posily a celkově obsadily spodní čtveřici míst. Celkem v sezóně 2013 hrálo na českých hřištích 9 cizinců, z celkového počtu 381 hráčů (2 %), kteří byli registrováni jako hráči v první české lize amerického fotbalu. Dále lze pozorovat, že ligu vyhrál pražský tým Black Panthers, který měl o 2 cizince méně než jeho městský rival Lions. Na hřišti však mohli být vždy současně pouze hráči dva, tudíž převaha zahraničních hráčů v jednom okamžiku nemohla nastat. Zajímavostí je, že tým Lions měl v ročníku 2013 na soupisce další 4 zahraniční hráče, kteří však nebyli považováni asociací za importy a tudíž mohli nastoupit na hřišti současně s ostatními importy. Podobná situace nastala i u týmu Trnavy Bulldogs

a Pardubic Stallions, kteří ve svém týmu měli zahraniční hráče, kteří však nebyli považováni za cizince. Tým Panthers měl pouze 2 zahraniční hráče, avšak měl kvalitního amerického trenéra, který tým PBP vedl. PBP mělo také nejvyšší členskou základnu, takže mohl sílu cizinců nahradit českými talenty. Je však zajímavé sledovat, že kluby, které využily možnost zahraničních hráčů, obsadily tři nejvyšší příčky ve sledované sezóně.

Tabulka č. 8: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2014

Název týmu	počet importů	celkem hráčů	počet cizinců v %	umístění v soutěži
Prague Black Panthers	0	58	0%	1.
Příbram Bobcats	3	37	8%	2.
Prague Lions	4	56	7%	3.
Tnava Bulldogs	4	60	7%	4.
Brno Alligators	1	55	2%	5.
Pardubice Stallions	0	50	0%	6.
Celkem:	12	316	4%	

Zdroj: vlastní zpracování

V ročníku 2014 se pravidla týkající se cizinců změnila a za Cizince se považovali všichni jednotlivci, kteří měli státní příslušnost zemí: USA, Kanady, Mexika a Japonska. Zároveň se za cizince považovali i jednotlivci, kteří prošli fotbalovým programem na americké nebo kanadské univerzitě s jakoukoliv státní příslušností (vyjma českého hráče, který status A-class mít nemohl). V zápase mohli opět jako v předchozím roce nastoupit pouze dva cizinci současně. Z tabulky č. 8 lze pozorovat, že oproti roku 2013 využilo možnost přivedení zahraničního hráče více týmů. Přivedení alespoň jednoho zahraničního hráče využily všechny kluby kromě Pardubic Stallions a Prague Black Panthers (PBP), kteří však v tomto roce hráli i rakouskou soutěž AFL, kde importy využívali. V rakouské lize využívali celkem 2 hráče (QB a RB), kteří samozřejmě měli vliv i na rozvoj zbytku hráčů. V české lize poté hráli bez importů, čistě s českými hráči, ale nelze brát v potaz jejich přínos mimo hřiště (trenérské zapojení). Je zajímavé sledovat, že umístění týmů je vyjma PBP uspořádané dle procentuálního zastoupení cizinců v týmu. Příbram se i s malou členskou základnou (nejmenší v první lize) a třemi importy dokázala probojovat až do finále ligy, kde bohužel tým nestačil na zkušenosti pražského týmu PBP. Každý tým, který přivedl alespoň jednoho zahraničního hráče, přivedl vždy pozici QB. Příbram ke

skvělému Quarterbackovi přivedla i recievera (WR) a running backa (RB). Toto útočné trio se staralo o demolici soupeřových obran, což je dostalo až do zmíněného finále ligy. Prague Lions přivedl kromě QB a ofenzivního RB také dva hráče do obrany, oba na pozici DL. V jejich týmu byl také cizinec na pozici QB, který měl španělsko/mexický původ, ale který nenaplňoval podmínky pro cizince a nebyl tedy považován asociací za cizince. Trnava Bulldogs přivedla ke svému rozehrávači do útoku také WR, velkého OL a také jednu výpomoc do obrany na pozici DB. Brno Alligators přivedlo pouze jediného hráče, již zmiňovaného QB. Celkem se v roce 2014 zúčastnilo české nejvyšší soutěže 12 cizinců z celkového počtu 316 hráčů. Celkem cizinci tvořili 4 % z celkového počtu hráčů. Jediným klubem, který v roce 2014 nevyužil možnost zahraničního hráče byl klub Pardubic, který obsadil poslední příčku.

Tabulka č. 9: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2015

Název týmu	počet importů	celkem hráčů	počet cizinců v %	umístění v soutěži
Prague Black Panthers	2	72	3%	1.
Příbram Bobcats	3	44	7%	2.
Prague Lions	4	54	7%	3.
Trnava Bulldogs	4	51	8%	4.
Brno Alligators	0	57	0%	5.
Celkem:	13	278	5%	

Zdroj: vlastní zpracování

V sezóně 2015 se pravidla pro využívání importů nijak neupravovala a zůstala stejná jako v předchozím ročníku. Počet účastníků ligy se snížil na 5 týmů, avšak procentuální i absolutní číslo cizinců oproti poslední sezóně vzrostlo. V tabulce č. 9 lze vidět, že angažování cizinců využily čtyři kluby, které celkem angažovaly 13 hráčů. PBP i přes účast v rakouské lize zapsalo na svojí soupisku pro českou ligu dva útočné importy, na pozici QB a RB. QB nastoupil až ve finálovém zápase ligy, které suverénně ovládl. Příbram Bobcats po neúspěšném finále z roku 2014 podepsalo 3 nové hráče, z čehož pouze jednoho do útočné formace - QB. Zbylí dva zahraniční hráči vyztužili příbramskou obranu na pozicích LB a DB. Prague Lions měli s Trnavou opět nejvíce importů (každý 4). Lions na útočných pozicích QB, WR a obranných DB a DL. Další dva cizince měl klub na pozici OL. Tito dva hráči se opět nepovažovali za importy, jelikož jeden byl španělského původu a druhý amerického, ale jelikož dlouhodobě žil v ČR, nebyl asociací

považován za cizince. Je zajímavé, že v tomto ročníku se Trnava rozhodla nepodepsat nejdůležitějšího hráče v útoku na pozici QB, a místo něj podepsali útočné trio na pozice RB, WR a OL a do obrany hráče na pozici DB. Může to být jeden z důvodů, proč se jim i přes velký počet importů nepodařilo získat lepší umístění. Brno Alligators byl jediný klub, který v roce 2015 neměl na soupisce žádného importa a pouze s českými hráči obsadil poslední 5. místo. Celkem se v roce 2015 zúčastnilo české nejvyšší ligy 13 importů, z celkového počtu 278 hráčů. Celkem byl procentuální podíl zahraničních hráčů 5 %, což je od roku 2013 prozatím nejvyšší procentuální zastoupení cizinců v české lize.

Tabulka č. 10: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2016

Název týmu	počet importů	celkem hráčů	počet cizinců v %	umístění v soutěži
Prague Black Panthers	2	89	2%	1.
Prague Lions	4	59	7%	2.
Trnava Bulldogs	4	55	7%	3.
Pardubice Stallions	4	76	5%	4.
Příbram Bobcats	3	50	6%	5.
Ostrava Steelers	0	47	0%	6.
Celkem:	17	376	5%	

Zdroj: vlastní zpracování

V ročníku 2016 zůstaly podmínky využití hráčů stejné jako v předchozích sezónách, avšak nyní mohli cizinci požádat asociaci o odejmutí statutu cizince - těm, kteří odehráli alespoň pět sezón v soutěžích ČAAF. Jednalo se o podmínku nutnou, avšak nikoliv postačující a rozhodnutí zůstalo na uvážení Předsednictva. V tabulce č. 10 lze sledovat, že počet účastníků ligy se v roce 2016 opět navýšil na 6 týmů a všichni kromě ostravského týmu Steelers možnost zahraničního hráče využili. Nejvíce importů (4) již tradičně podepsaly týmy pražských Lions, slovenské Trnavy Bulldogs a v roce 2016 se do této cesty prvně vložili i pardubičtí Stallions, kteří podepsali bezprostředně také 4 zahraniční hráče. Na prvním místě se však opět umístili pražští PBP, kteří se i s méně importy dokázali prosadit. V tomto ročníku jim vypomohli hráči na pozicích QB a DB (kteří primárně hráli v rakouské AFL, ale vypomáhali i v české lize). Na druhé příčce se umístil městský konkurent Prague Lions, který měl importy na útočných pozicích QB a WR a v obraně na pozicích DL a DB. Dlouhodobě dobré umístění pražských lvů zajišťovala dobrá práce amerického trenéra Zacha Harroda. Tým Trnava Bulldogs po nepříliš úspěšné

sezóně 2015 opět najal do svých služeb rozehrávače QB, dále WR a dva hráče na pozici LB. Pardubicím se podařilo výrazně navýšit svoji členskou základnu, a s tím spojený nákup posil ze zahraničí. V této sezóně Pardubice Stallions zaměstnali hráče na pozice QB a RB a v obraně na pozice DL a LB, což jim pomohlo k zisku čtvrté příčky. Posledním týmem, který měl v této sezóně importy, je Příbram Bobcats, kterým se po předchozích úspěšných sezónách nepodařilo v tomto roce prosadit, i přesto, že měli k dispozici tři importy na pozicích QB, WR a LB. Je však nutné zmínit, že další tři hráče angažovala Příbram z prestižní německé soutěže GFL (2x OL a 1 DB), kteří se nepovažují dle pravidel za cizince, avšak ani to nevedlo k zisku dobrého umístění. Celkem v roce 2016 měly týmy k dispozici 376 hráčů, ze kterých bylo 17 importů. V procentuálním zastoupení 5 %, stejně jako v předchozím ročníku 2015. Opět lze sledovat, že jediný tým, který nevyužil ani jednoho zahraničního hráče obsadil poslední příčku v celkovém umístění.

Tabulka č. 11: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2017

Název týmu	počet importů	celkem hráčů	počet cizinců v %	umístění v soutěži
Prague Black Panthers	1	78	1%	1.
Ostrava Steelers	2	53	4%	2.
Prague Lions	2	70	3%	3.
Pardubice Stallions	2	47	4%	4.
Příbram Bobcats	2	46	4%	5.
Tnava Bulldogs	2	59	3%	6.
Celkem:	11	353	3%	

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2017 přišla zásadní úprava pravidel a bylo stanoveno, že za importy se považují pouze hráči, kteří prošli americkým nebo kanadským univerzitním systémem a na zápasovou soupisku lze zapsat pouze dva importy, kteří mohou hrát na hřišti současně. Z tabulky č. 11 je patrné, že žádný z týmů nenajal více než dva povolené hráče, kteří mohli být na hřišti současně. Výjimkou je tým Prague Black Panthers, který angažoval hráče pouze jednoho na pozici DB, jelikož na pozici QB měli několikanásobně nejlepšího hráče ČR, Jana Dundáčka. Tým však využíval dlouhodobě americké trenéry, kteří zajišťovali dobré výsledky týmu. Povedenou sezónu zažil ostravský klub Steelers, který se mohl spolehnout na americké posily na pozicích WR a DB. Na pozici QB hrál tehdy

devatenáctiletý finský rozehrávač (který nebyl považován za Importa dle pravidel ČAAF) a mladý český talent, kterým se povedlo tým dotáhnout až do finále. V týmu také pomáhal OL dánské národnosti, který se také nepočítal za importa. Prague Lions zvolil přivést do svého týmu hráče na pozici QB a DB, do finále se jim však probojovat nepovedlo. V týmu Lions byl opět španělský hráč, tentokrát však na pozici DL. Pardubicím pomohlo americké útočné duo na pozicích QB a WR. Pro Příbram Bobcats byla sezóna 2017 zlomová, jelikož byla jejich poslední v první lize. Po dotační krizi, která přišla v roce 2017, se musel tým přesunout do nižší ligy. V této sezóně jim tudíž na delší dobu vypomohli poslední zahraniční hráči a to na pozicích QB a LB. Příbram měla v sezóně 2017 opět další dva další zahraniční hráče (britský a mexický původ), kteří nebyli považováni za cizince. Poslední příčku obsadil slovenský zástupce Trnava Bulldogs, který v této sezóně také odehrál v české nejvyšší lize poslední ročník, jelikož se po sezóně vrátil do slovenské ligy. V posledním ročníku v ČR jim pomohly posily na pozicích OL a DL, v tomto ročníku jim to však stačilo pouze na šesté místo. Ve sledovaných sezónách byl ročník 2017 výjimečný, jelikož každý tým angažoval alespoň jednoho zahraničního hráče. Z celkového počtu 353 hráčů, kteří nastoupili alespoň k jednomu zápasu, bylo 11 importů, což je výrazný pokles od předcházející sezóny 2016. Kleslo i procento zahraničních hráčů v týmech a to průměrně na 3 %. Hlavním důvodem je právě úprava pravidel od ČAAF o využívání zahraničních hráčů.

Tabulka č. 12: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2018

Název týmu	počet importů	celkem hráčů	počet cizinců v %	umístění v soutěži
Prague Black Panthers	2	87	2%	1.
Ostrava Steelers	3	57	5%	2.
Prague Lions	2	74	3%	3.
Brno Sígrs	3	53	6%	4.
Pardubice Stallions	3	45	7%	5.
Brno Alligators	2	54	4%	6.
Pilsen Patriots	2	48	4%	7.
Celkem:	17	418	4%	

Zdroj: vlastní zpracování

Se sezónou 2018, kdy do první ligy přibyly nové týmy, přišla úprava pravidel, která dala možnost novým týmům lepší adaptaci v nejvyšší české lize. Nováčci soutěže mohli použít na hřišti o jednoho importa více. V tomto případě se jednalo o tým Pilsen Patriots, Brno

Sígrs a Brno Alligators. Jak lze vidět z tabulky č. 12, týmy Plzeň Patriots ani Brno Alligators tuto možnost nevyužily a sezónu odehrály pouze se dvěma cizinci, stejně jako ostatní týmy v soutěži. Každopádně je nutné dodat, že tým Patriots využil ještě jednoho amerického hráče na pozici WR, který však v ČR žije dlouhodobě a tudíž se nepovažuje za importa dle definice ČAAF. Plzeň využila své oficiální importy na pozice QB a LB, Brno Alligators poté na pozicích RB a WR. Tým Brno Sígrs tuto výhodu jako jediný využil a angažoval tři hráče, kteří pomohli vyztuzit obranu na pozicích DB a LB a jednoho univerzála, který hrál na obou stranách hřiště na pozicích WR/DB. Tři importy také měl tým Steelers z Ostravy (QB, WR, DB) a Pardubice Stallions (QB, RB, LB). Důvodem, proč měly tyto týmy více hráčů než bylo povoleno, jsou následující. Ostravští Steelers byli nuceni jednoho hráče předčasně propustit kvůli rodinným/klubovým problémům a Pardubicím se jeden hráč zranil v úvodu sezóny, tudíž za něj museli shánět náhradu. Pražské týmy PBP a Lions měly shodně po dvou importech. PBP konkrétně na pozicích RB a DB a Lions QB a DL (je však nutné zmínit, že každý z týmu měl na své soupisce dalšího zahraničního hráče z jiných evropských zemí a také z Mexika, kteří mohli mít na výsledky týmů vliv také). Každý tým, který se v roce 2018 účastnil první ligy měl na své soupisce minimálně dva zahraniční hráče, považované za importy. Celkem se jednalo o 17 hráčů z celkového počtu 418 hráčů, což je průměrně 4% zastoupení importů. Počet hráčů zapsaných na soupiskách týmů do sezóny se poprvé dostal nad hranici 400. I když je nutno zmínit, že v minulých ročnících (kromě sezóny 2013) hrálo v první lize méně týmů.

Tabulka č. 13: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2019

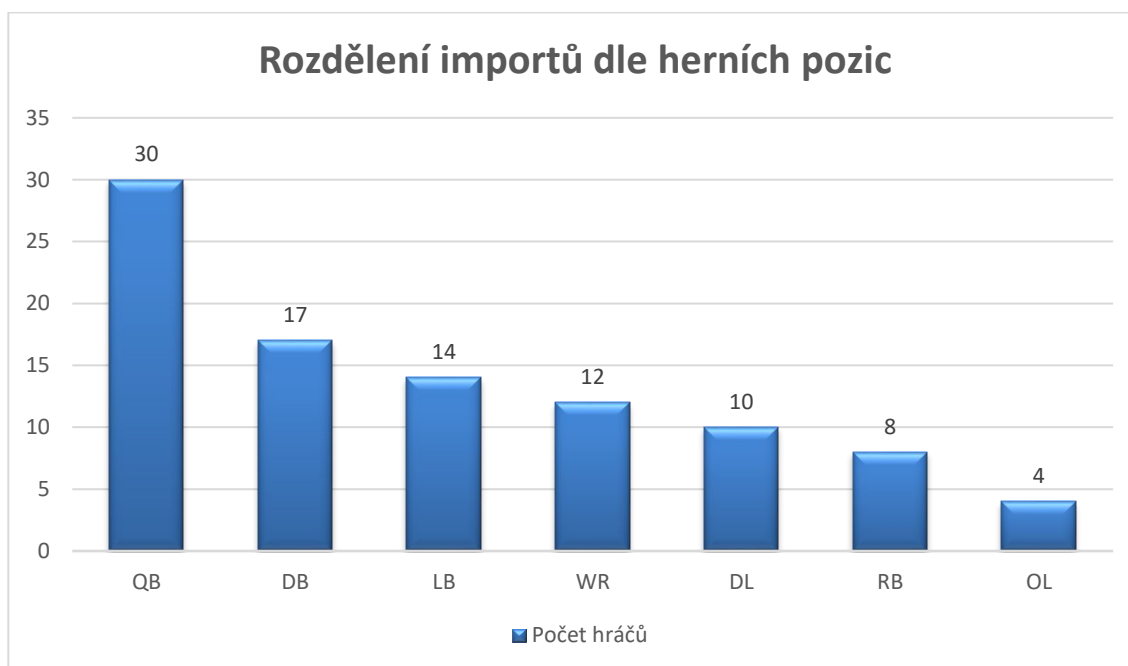
Název týmu	počet importů	celkem hráčů	počet cizinců v %	umístění v soutěži
Prague Lions	3	63	5%	1.
Ostrava Steelers	2	54	4%	2.
Vysočina Gladiators	2	50	4%	3.
Pardubice Stallions	2	47	4%	4.
Brno Sígrs	3	54	6%	5.
Plzeň Patriots	3	44	7%	6.
Ústí nad Labem Blades	1	51	2%	7.
Brno Alligators	0	48	0%	8.
Celkem:	16	411	4%	

Zdroj: vlastní zpracování

V posledním sledovaném ročníku 2019 zažila první liga opět proměnu. Do ligy postoupil tým Ústí nad Labem Blades a Vysočina Gladiators a naopak tým Prague Black Panthers z české nejvyšší soutěže odstoupil a soustředil se jen na rakouskou nejvyšší soutěž. Celkem se tedy soutěž hrála s osmi týmy, prozatím nejvíce ve sledovaných ročnících. Je však zajímavé sledovat v tabulce č. 13, že i když měla soutěž o jednoho účastníka více než v přechodném roce 2017, celkový počet hráčů je nižší. Tento výkyv je odůvodnitelný tím, že PBP má hráčskou základnu velmi velkou (kromě roku 2014 měl tým PBP vždy nejvyšší hráčskou základnu ze všech klubů) a počet hráčů v české lize tedy výrazně poklesl po jejich odchodu. Celkový počet cizinců klesl oproti minulé sezóně o jednoho. Pravidla pro využití hráčů byla upravena a zvýhodnění nováčků bylo redefinováno. Nováčci v první lize mohli mít o jednoho zahraničního hráče navíc, avšak na hřišti mohli nastoupit pouze 2 tito hráči zároveň, stejně jako u ostatních týmů. Tým Brno Alligators se pokusil jako jediný bojovat pouze s tuzemskými hráči a žádného importa nepřivedl, avšak obsadil poslední příčku. Nováček z Ústí angažoval pouze jednoho univerzálního hráče na pozici RB/LB a druhý nováček Vysočina Gladiators přivedl cizince dva, QB a DB. Plzeň Patriots měla k dispozici trio útočných hráčů na pozicích QB (tým měl ve svém týmu dva QB, jelikož se jeden po šesti zápasech zranil a tým byl nucen sehnat náhradu) a jednoho WR. U týmu Brno Sigrs se vyskytla obdobná situace, kdy se po sedmi zápasech zranil hlavní QB a tým na poslední chvíli sehnal pro zbytek sezóny QB nového. V týmu také měli univerzála na pozicích LB/WR a amerického hráče na pozici DE, který však neprošel univerzitním systémem a nebyl tedy považován za importa. Pardubicím a Ostravě pomáhalo v sezóně 2019 vždy duo cizinců (QB, DB) a pražským Lions trio importů (QB, LB, LB). Je však nutné dodat, že týmu Lions se povedlo angažovat i dva velezkušené hráče z Velké Británie na pozice WR a TE, kteří týmu výrazně přispěli k zisku titulu. Celkem se v sezóně objevilo na hřištích 411 hráčů, ze kterých bylo 16 importů (4 % z celkového počtu hráčů). Je nutné doplnit, že v českých týmech se objevují zahraniční hráči z celého světa, kteří více či méně ovlivňují zdejší úroveň amerického fotbalu, i když se za importy dle soutěžích řádů nepovažují. Každý tým, který má ambice na získání titulu využívá také zkušené zahraniční trenéry, které asociace nikterak neomezuje. Možnosti závisí tedy na konkrétních týmech a jejich finanční či organizační situaci.

Ze získaných dat lze určit, jaké pozice zahraničních hráčů jsou týmy nejvíce vyhledávány. Graf č. 5 níže ukazuje, jaké pozice hráčů kluby nejčastěji hledají pro posílení svých týmů.

Graf č. 5: Rozdělení importů dle herních pozic

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 5 lze sledovat počet zahraničních hráčů, kteří hráli za jednotlivé týmy v sezónách 2013-2019. S velkým nárůstem je nejvíce zastoupena útočná pozice QB (30 hráčů). Tato informace není nikterak překvapující, jelikož se jedná o nejdůležitější pozici v útočné formaci, resp. celého týmu. V českých podmínkách je velmi těžké vychovat skvělého quarterbacka, který by se mohl srovnávat s hráči, kteří projdou americkým nebo kanadským univerzitním systémem. Několik skvělých tuzemských QB Česká republika má/měla, ale pro týmy je mnohem jednodušší přivést kvalitního hráče ze zahraničí než zapracovávat několik sezón mladé talenty. Z útočných formací je následně nejvíce zastoupená pozice wide receiverů (12), kteří většinou v duu s americkým QB tvoří silnou zbraň, na kterou obrany soupeřů těžko reagují. Česká soutěž má však kvalitní domácí receivery, kteří se v některých případech mohou srovnávat herní kvalitou i s importy. Z dalších útočných pozic následuje running back (8) a nejméně týmy angažují tzv. velké muže na pozici ofenzivní lajnny (4).

Z obraných pozic kluby nejvíce vyhledávají defenzivní beky, kteří zahrnují pozice cornerback a safety (celkem 17 hráčů). Právě pozice safety je často vyhledávána, jelikož se ve většině případů jedná naopak o mozek obrany, který řídí a koordinuje dění na hřišti.

Tito hráči musí rozumět hře, skvěle ji číst a zároveň být skvělými atlety. V českých podmínkách je jen několik skvělých hráčů na této pozici. Následují linebackeři (14 hráčů, kteří občas bývají kapitáni a dirigenti obrany, v závislosti na stylu hry), kteří musejí mít skvělý přehled ve hře a být také skvělými atlety. Z obraných pozic kluby nejméně angažují tzv. velké muže obran na pozici defenzivní lajny (10).

5.3 Srovnání statistik zahraničních a českých hráčů

V této podkapitole bude přehledně zobrazen přehled výkonnosti hráčů a jejich klíčových statistik rozdělené pro jednotlivé pozice hráčů ve sledovaných letech 2013-2019. Jelikož v americkém fotbale neexistuje jedna ucelená statistika, která by určovala hráče jako efektivního/neefektivního, je nutné pozice zkoumat odděleně. Pro větší přesnost výsledků jsou ve vyhodnocení statistik vypsáni pouze hráči, kteří odehráli v daném ročníku alespoň polovinu soutěžních zápasů. V každém roce a pro každou pozici jsou srovnáni vždy TOP4 nejlepší hráči, kteří ve vybrané statistice měli za daný rok nejlepší výsledky a splnili podmínku alespoň poloviny odehraných utkání. Klíčové statistiky byly vybrány následovně:

- **Quarterback (QB)**- Pass efficiency (v NFL známá také jako Passer rating) je statistika klíčová pro hodnocení celkové úspěšnosti QB. Počítá se pomocí vzorce, který vychází ze statistik pasových pokusů, úspěšně zkompletovaných přihrávek, naházených yardů, počtu touchdownů vzduchem a počtu interceptionů. Čím je číslo vyšší, tím lepší QB je. Nevýhodou je, že se jedná však o statistiku, která nepřihlíží k počtu odehraných utkání (proto jsou do výzkumu zahrnuti pouze hráči, kteří odehráli alespoň polovinu utkání).
- **Running Back (RB)**- Rushing neboli počet uběhnutých yardů, které RB s míčem dokáže uběhnout průměrně na zápas. Čím je statistika vyšší, tím je running back lepší a pro tým přínosnější.
- **Wide Receiver (WR)**- Receiving neboli počet yardů, který WR zachytil přihrávkami vzduchem, a které po zachycení míče dokázal s míčem uběhnout. Opět čím je číslo vyšší, tím je wide receiver lepší v zachytávání míčů, což je jeho primárním úkolem.
- **Defenzivní lajna a Linebackeři (DL + LB)**- Tackles nebo také počet skládek hráčů. Čím je číslo vyšší, tím je hráč lepší tackler. Zastavení running backů je

primárním cílem linebackerů a defenzivní lajny, která se ovšem v případě pasového útoku snaží složit QB soupeře. Pro tuto práci je však dostačující tyto pozice zkoumat dohromady v rámci statistiky Tackles.

- **Defenzivní beci (DB)**- Passes defended- Nedovolit soupeři zachytit letící míč, v lepším případě ho sám zachytit, je primárním úkolem defenzivních beků, kteří se snaží zabránit kompletaci přihrávek. Tato statistika může být lehce zkreslená, jelikož když QB vidí, že WR brání zkušený DB, na jeho hráče hází minimálně a tudíž nemůže horlivě zaznamenávat statistiky.
- **Ofenzivní lajna (OL)**- jediná pozice, u které neexistuje statistika, prokazující úspěšnost jednotlivého hráče. Jedná se pravděpodobně o nejvíce přehlíženou pozici na hřišti. U těchto hráčů jsou důležité bloky hráčů při pasovém nebo běhovém útoku, avšak žádnou existující statistikou se bohužel efektivnost hráče měřit nedá.

Tabulka č. 14: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2013

Pozice:	Statistika:	Jméno	Výsledek	% zastoupení zahraničních hráčů
QB	Pass Efficiency		Effic.	
		Garrett Meador-LIO TJ Arndt II-BUL Marián Fečko-Čegiň-BUL Jan Kakos-STA	210.3 146.9 134.4 111.5	50%
RB	Rushing		AVG/G	
		Michal Kielor-STE Lukáš Růžek-LIO Petr Plaček-STA Michal Dovrtěl-ALL	116.4 85.6 81.0 68.9	0%
WR	Recieve		AVG/G	
		Gary Cooper-LIO Michal Lörincz-BUL Jozef Klokner-BUL Lukáš Sokol-STE	115.2 95.8 65.9 59.1	0%
DL, LB	Tackles		AVG/G	
		Petr Florian-STA Petr Foldyna-STE Petr Linhart-PBP Bedřich Bělohradský-BOB	7,1 5,9 5,8 5,8	0%
DB	Passes Defended		AVG/G	
		Radim Kroulík-STA Petr Florian-STA Petr Linhart-ALL Petr Foldyna-STE	1,4 1.0 0.88 0.86	0%

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2013 na hřištích pobíhalo 9 importů, z čehož byli tři quarterbaci, tři defenzivní lajnmeni, jeden defenzivní back, linebacker a ofenzivní lajnmen. Z tabulky č. 14 výše je zřejmé, že do TOP4 hráčů se dokázali dostat pouze dva QB. Garret Meador z pražských Lions se však od ostatních QB pohybuje svou statistikou výrazně nad svými soky. Zajímavostí je, že WR s nejvíce nachytanými yardy Gary Cooper (hráč Lions), nebyl asociací označen jako Cizinec dle Soutěžního řádu 2013. Na tomto příkladu lze nádherně sledovat, že pokud má tým skvělého QB a zároveň WR, jedná se o útočnou hrozbu pro

soupeřovu obranu. Na ostatních pozicích se nacházejí výhradně čeští, případně slovenští hráči. Úctyhodnou statistiku naběhaných yardů má český RB Michal Kielor, který průměrně naběhal za zápas 116,4 yardů, za což by se nemusela stydět žádná americká posila. Dobrou statistiku v zabráněných přihrávkách má také pardubický DB Radim Kroulík s průměrem 1,4 na zápas. Z celkových devíti importů se v TOP4 umístili pouze dva Cizinci na pozicích QB. Ostatní hráči statisticky příliš nevynikli, proto lze spekulovat, zda týmy vybrali své posily úspěšně.

Tabulka č. 15: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2014

Pozice:	Statistika:	Jméno	Výsledek	% zastoupení zahraničních hráčů
QB	Pass Efficiency		Effic.	
		Timothy McGarry-BOB	199.0	75%
		Scott Doherty-BOB	161.6	
		Boris Bútora-BUL	143.7	
		John Krafick-LIO	143.2	
RB	Rushing		AVG/G	
		Zacchaeus McCaskill-BOB	100.9	25%
		Michal Dovrtěl-ALL	89.1	
		Petr Plaček-STA	82.8	
		Matij Reinvarť-PBP	76.6	
WR	Recieve		AVG/G	
		Brandon Moore-BUL	109.2	25%
		Marek Suchý-LIO	52.8	
		Martin Hamza-BOB	48.2	
		Daniel Vitiš-BOB	44.1	
DL, LB	Tackles		AVG/G	
		Joseph Kopp-BUL	7.0	25%
		Marek Sovička-ALL	5,8	
		Filip Kaufmann-STA	5,5	
		Josef Murgaš-BOB	5,5	
DB	Passes Defended		AVG/G	
		Vojtěch Podhradský-BOB	1,25	0%
		Filip Kaufmann-STA	1,12	
		Petr Louda-LIO	1,12	
		Josef Řihák-BOB	1.0	

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2014 měla česká nejvyšší soutěž o tři hráče, kteří byli klasifikováni jako Cizinci, více. Celkem čtyři QB, dva RB, WR a DL a po jednom OL a DB. Z tabulky č. 15 je zřejmé, že v TOP4 QB jsou tři Importi. Je však zajímavé sledovat, že hráč Timothy McGarry, který primárně měl hrát na pozici WR vyhrál statistiku o neúspěšnějšího QB (199.0), jelikož po zranění vystřídal jeho spoluhráče Scotta Dohertyho, který měl také povedenou sezónu (161.6). Vyjma Passes Defended byl v TOP1 v každé sledované statistice vždy Cizinec, který ji s přehledem vyhrál. Zajímavostí je také, že DB Joseph Kopp byl mnohem více úspěšný v Tackles než v zmíněných Passed defended. Lze to vysvětlit tím, že hráč mohl hrát blíže k LOS (line of scrimmage, tedy úroveň, ze které se rozehrává míč) a tím pádem mít větší možnost ke skládkám, případně byl využíván více jako LB než DB. Z celkových dvanácti hráčů se v TOP4 statistikách umístilo šest Cizinců. Lze tedy konstatovat, že v roce 2014 měla česká nejvyšší liga Cizince kvalitní, kteří ve většině případů předčili ostatní domácí hráče.

Tabulka č. 16: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2015

Pozice:	Statistika:	Jméno	Výsledek	% zastoupení zahraničních hráčů
QB	Pass Efficiency		Effic.	
		Brandon Moore-BUL	158.9	75%
		Columbus Givens-BOB	149.3	
		Dustin Haines-LIO	148.9	
		Jan Dundáček-PBP	141.5	
RB	Rushing		AVG/G	
		Raymond Bradley-BUL	94.2	50%
		Columbus Givens-BOB	81.8	
		Lukáš Růžek-LIO	62.1	
		Petr Datel-BOB	58.8	
WR	Recieve		AVG/G	
		Jozef Klokner-BUL	71.0	25%
		Martin Hamza-BOB	64.6	
		Brandon Moore-BUL	56.0	
		Alexey Ulyanin-LIO	44.4	
DL, LB	Tackles		AVG/G	
		John Booker-BUL	7,8	50%
		Ondřej Kubík-LIO	6,6	
		Kobie Hamm-BUL	5,2	
		Martin Havránek-ALL	4,9	

DB	Passes Defended		AVG/G	
		Leoš Horák-ALL	1,38	25%
		Nicholas Cole-LIO	1,14	
		Jan Štiegler-PBP	1.0	
		Dominik Kubica-BUL	1.0	

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2015 opět hrálo v české nejvyšší lize o jednoho Cizince více než v předchozím roce, avšak počet týmů o jeden poklesl a liga se hrála pouze s pěti týmy. Z celkem třinácti Cizinců se v TOP4 kategoriích umístilo devět z nich, jak lze pozorovat v tabulce č. 16. Dle statistik dokázalo nejlépe posílit mužstvo Trnavy Bulldogs, kteří však skončili až na konečném předposledním čtvrtém místě. Z českých QB se povedlo držet krok se zahraniční elitou pouze Janu Dundáčkovi z PBP (141.5). Na pozici RB se umístili na prvním a druhém místě Američané Raymond Bradley (94.2) a Columbus Givens (81.8). Nelze to však považovat za příliš oslnivé statistiky na to, že se jedná o Cizince. Mezi obránci vynikal John Booker s průměrem 7,8 tacklu na zápas, což je velmi solidní číslo. V passes defended se na druhém místě umístil Nicholas Cole z Lions (1.14), kterého předběhl český atlet Leoš Horák (1.38). Jak autor uvedl již výše, u této statistiky velmi záleží na tom, zda QB hází na stranu, případně na hráče, který je bráněn americkým „lepším“ hráčem. Domácí, méně zkušení hráči tak mohou v této statistice vynikat více. Průměrně se zahraniční hráči vyskytovali v TOP4 statistikách ve 45 %. Znamená to, že téměř polovina nejlepších hráčů v sezóně byli importi, i když jejich zastoupení bylo v sezóně oproti ostatním hráčům pouze 5%. Lze tedy konstatovat, že v roce 2015 byl výběr zahraničních hráčů velmi dobrý.

Tabulka č. 17: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2016

Pozice:	Statistika:	Jméno	Výsledek	% zastoupení zahraničních hráčů
QB	Pass Efficiency		Effic.	
		Boris Bútora-BUL	190.7	75%
		Matthew Silva-LIO	189.1	
		Tyrell West-BUL	178.1	
		Douglas Webster-BOB	137.0	
RB	Rushing		AVG/G	
		Ivan Klementovič-BUL	108.0	25%
		Andrecus Lindley-STA	88.3	
		Jan Dundáček-PBP	76.0	
		Petr Plaček-STA	69.9	
WR	Recieve		AVG/G	
		JaVontae Hencem-BUL	145.9	75%
		Joseph Goodson-BOB	115.1	
		Erik Wall-LIO	89.5	
		Jan Horáček-STA	72.0	
DL, LB	Tackles		AVG/G	
		Václav Tymoč-STE	7.0	75%
		Kendral Ellison-STA	6,3	
		Woodson Greer-BOB	6,2	
		Jarred Johnson-BUL	5,8	
DB	Passes Defended		AVG/G	
		Jan Kabát-PBP	1,33	0%
		Stanislav Lepič-STA	1,3	
		Ondřej Šisl-LIO	1,3	
		Filip Šupej-STA	1,29	

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2016 se liga opět uskutečnila se šesti týmy a také došlo k razantnímu nárůstu Cizinců. Celkem jich v české zemi hrálo šestnáct, z čehož se jich deset umístilo v TOP4, jak lze sledovat v tabulce č. 17. Největší procentuální zastoupení Cizinců měla opět pozice na QB se třemi zástupci, avšak nejlepší Pass efficiency měl trnavský Boris Bútora (190.7), kterému se oproti sezóně 2015 opět dařilo a s jeho kolegou z USA Tyrellem Westem (178.1) tvořili skvělé QB duo. Jeho tým dovedli společně se skvělým Ivanem Klementovičem na pozici RB (108.0) a zahraniční posilou na WR JaVontae Hencem (145.9) k bronzové medaili. Ročník 2016 však vyhráli opět PBP, kteří v TOP4 hráčích

mají pouze Jana Dundáčka v Rushing (76.0), který hrál však na pozici QB. Tímto lze dokázat, že týmová hra a dobrá taktika od trenérského štábu je mnohem více než součet několika individuálních výkonů. Průměrně se v roce 2016 dostalo do TOP4 50 % zahraničních hráčů při zastoupení 5 % oproti ostatním hráčům v lize.

Tabulka č. 18: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2017

Pozice:	Statistika:	Jméno	Výsledek	% zastoupení zahraničních hráčů
QB	Pass Efficiency		Effic.	
		Reginald Langford-STA Jan Dundáček-PBP Michal Dudek-STE Kurtis Walls-LIO	160.7 151.7 120.7 118.5	50%
RB	Rushing		AVG/G	
		Dominik Dvorský-STE Reginald Langford-STA Viktor Senčák-LIO Craig Maynard-BOB	87.4 63.2 55.7 53.1	50%
WR	Recieve		AVG/G	
		Michael Lindsey-STA Duarte Cruz-BOB Jakub Woleský-PBP Jan Horáček-STA	98.8 70.1 64.5 60.4	25%
DL, LB	Tackles		AVG/G	
		Demetrius Allen-BOB Ondřej Kubík-LIO Stanislav Lepič-STA Karel Augusta-PBP	6,4 5,4 5,2 5,1	25%
DB	Passes Defended		AVG/G	
		Lukáš Rokošný-LIO Garrett Griffeth-STE Jan Jadrný-BOB Lukáš Česlík-STE	1,5 1,3 1,14 1.0	25%

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2017 byly upraveny Propozice soutěže a na zápasovou soupisku mohli být zapsáni pouze dva Importi zároveň. Tímto pravidlem a možná i dotační krizí, která v roce 2017 proběhla, klesl počet zahraničních hráčů na celkových jedenáct. Z těchto jedenácti

importů se dokázalo do vybraných TOP4 v daném ročníku dostat sedm, jak lze číst z tabulky č. 18. Dva čeští QB dokázali udržet výkonnost s americkými hráči. Nejlepší útočnou akvizicí bylo v této sezóně duo z Pardubic, QB Reginald Langford (160.7) a WR Michael Lindsey (98.8). Statistiku skládek vyhrál příbramský LB Demetrius Allen (6.4) a na pozici DB si vedl skvěle import Ostravy Garrett Griffeth (1.3). Lze však pozorovat, že na žádné pozici neměli importi výrazně lepší statistiky než domácí hráči. Sezónu 2017 opět vyhráli PBP, kteří měli pouze jednoho importa a v TOP4 pouze dva hráče. Po Trnavě Bulldogs nejméně, která však skončila bez výhry na posledním místě. Tým PBP dlouhodobě těží z velké a kvalitní hráčské základny domácích hráčů a nelze také nezmínit důležitost trenérů. Celkově lze však opět konstatovat, že týmy vybírají poměrně kvalitní hráče na vybrané posty do svých kádrů, i když v sezóně jejich zastoupení v TOP4 bylo „jen“ 35%, tedy nižší než v předchozích letech.

Tabulka č. 19: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2018

Pozice:	Statistika:	Jméno	Výsledek	% zastoupení zahraničních hráčů
QB	Pass Efficiency		Effic.	
		Douglas Webster-STA Zachary Bartlow-LIO Jan Dundáček-PBP Steven Wilken-STE	150.1 146.2 144.5 143.3	75%
RB	Rushing		AVG/G	
		Michael Lindsey-SGR William Young-PBP Jan Dundáček-PBP Steven Wilken-STE	103.5 97.8 60.2 57.7	75%
WR	Recieve		AVG/G	
		Jan Horáček-STA Radim Kalous-STA Marek Suchý-LIO David Holub-STA	80.5 61.0 60.9 57.8	0%
DL, LB	Tackles		AVG/G	
		Erik Hulman-STA Tyrone Clark-SGR Ryan Hartnett-PTR Vojtěch Zelenka-STA	8,9 8,7 6,3 5,5	75%

DB	Passes Defended		AVG/G	
		Ondřej Šisl-LIO	1,5	25%
		Stanislav Lepič-STA	1,11	
		Pavel Vonásek-PTR	1.0	
		Garrett Griffeth-STE	1.0	

Zdroj: vlastní zpracování

V sezóně 2018 došlo k obměně některých z týmů a do nejvyšší soutěže přibyl jeden účastník navíc oproti předešlým sezónám 2016-2017. Celkem soutěž měla sedm účastníků, ve kterých se představilo sedmáct amerických posil. Deset z nich se dokázalo dostat do TOP4, jak lze vidět v tabulce č. 19. Tři vybrané statistiky dokázali zahraniční hráči obsadit ze tří čtvrtin. Na pozici QB dokázal udržet krok s Importy pouze Jan Dundáček (144.5), ale na výkony Douglase Webstera (150.1) a Zachary Bartlowa (146.2) nedosáhl. Podařilo se mu však s týmem PBP opět vyhrát českou nejvyšší soutěž. Ve statistice Rushing byl nejúspěšnější hráč Micheal Lindsey (103.5), který přestoupil do Brna Sígrs z Pardubických Stallions. Následovaný byl Importem z PBP Williamem Youngem (97.8). Statistiku Recieving ovládli pouze čeští hráči, jelikož týmy angažovaly pouze dva zahraniční WR (jednalo se však o stejného hráče, který však hrál v jedné sezóně za dva různé české kluby). Výrazné posily byly znát na pozicích LB, které obsadily první tři příčky ve vybrané statistice. Erik Hulman ze Stallions měl průměrně 8.9 skládky na zápas, následovaný Tyronem Clarkem ze Sígrs, který měl průměrně 8.7 skládky na zápas - tyto statistiky jsou velmi skvělé. Z DB se umístil v TOP4 pouze hráč Ostravy Garrett Griffeth s průměrem 1.0 v Passes defended. Za zmínku stojí určitě skvělý výkon českého hráče DB Ondřeje Šisla (1.5).

Tabulka č. 20: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2019

Pozice:	Statistika:	Jméno	Výsledek	% zastoupení zahraničních hráčů
QB	Pass Efficiency		Effic.	
		Douglas Webster-STE	179.9	100%
		Michael Hayes-LIO	169.2	
		Raymond Catapano-STA	161.4	
		Reginald Langford-GLA	156.7	
RB	Rushing		AVG/G	
		Ryan Pahos-PTR	99.7	50%
		Jakub Imr-BLD	71.5	
		Dominik Dvorský-STE	70.2	
		Michael Hayes-LIO	68.7	
WR	Recieve		AVG/G	
		Radim Kalous-STA	108.2	25%
		Jan Horáček-STA	100.7	
		Archie Stevens-LIO	83.7	
		Joshua Purdie-GLA	79.8	
DL, LB	Tackles		AVG/G	
		Tyrone Clark-SGR	8,6	50%
		Charleus Dieuseul-BLD	7,3	
		Vojtěch Zelenka-STA	7,1	
		Jakub Smutný-STA	6,9	
DB	Passes Defended		AVG/G	
		Martin Antoš-BLD	1,3	25%
		Garrett Griffeth-STE	1,3	
		Petr Florian-SGR	1,29	
		David Pivovar-PTR	1,22	

Zdroj: vlastní zpracování

V poslední sledované sezóně 2019 se česká liga rozšířila o dalšího účastníka na celkových osm týmů, ve kterých nastoupilo alespoň k jednomu zápasu šestnáct importů. V tabulce č. 20 lze pozorovat, že deset z nich se dokázalo dostat do TOP4 na svých pozicích. Na pozici QB obsadili TOP4 pozice pouze američtí hráči (poprvé v tomto výzkumu obsadili vybranou statistiku výhradně importi), v čele se skvělým QB Douglasem Websterem (179.9) a následovaný Michaelem Hayesem (169.2). Tito dva QB se potkali ve finálovém zápase, ve kterém byl úspěšnější druhý uvedený. Statistiku Rushing s přehledem ovládl plzeňský QB Ryan Pahos (99.7). Statistiku Recieve ovládli dva čeští hráči, kterým se

sezóna opravdu vydařila. Výkony WR Radima Kalouse (108.2) a Jana Horáčka (100.7) se dají srovnávat se zahraničními hráči. Zajímavostí je britský hráč WR Archie Stevens (83.7), který za Lions předváděl skvělé výkony, ale který nebyl považován za importa, jelikož pocházel z Velké Británie. V obraně vynikal nejvíce LB Tyrone Clark (8.6) a Charleus Dieuseul (7.3). Výkon českého Vojtěcha Zelenky (7.1) však nelze opomenout, jelikož se jedná o skvělá čísla pro českého hráče. Na pozicích DB se nejvíce dařilo Martinovi Antošovi a Garrettu Griffethovi, kteří měli shodně, průměrně 1.3 zabráněných přihrávek na zápas.

Z celkových výsledků za všechny sezóny 2013-2019 lze vypočítat, že průměrné procentuální zastoupení Cizinců či Importů ve vybraných statistikách je 39 %. Oproti průměru zastoupení těchto zahraničních hráčů v českých týmech, které je průměrně 4 % lze soudit, že pro týmy jsou tito hráči velmi efektivní a odvádějí velký kus práce. Je však nutné dodat, že dobrá práce s mládeží, velká hráčská základna a angažování zkušenějších trenérů, může být také cesta, která vede k úspěchu týmu.

Dále je z výsledků výzkumu zřejmé, že 49,79 % ze všech zahraničních hráčů, kteří v dané sezóně nastoupili alespoň k jednomu soutěžnímu zápasu se dokázalo dostat v určených statistikách do TOP4. Znamená to tedy téměř 50% jistotu, že hráč bude po angažování patřit k nejlepším na své pozici. Toto číslo však není směrodatné, jelikož do této kategorie nelze řadit ofenzivní lajnu, která nemá „svoji“ klíčovou statistiku. Dále rozhoduje mnoho vlivů, např. zranění, kvalita spoluhráčů, kvalita hlavního trenéra, playbooku apod. Jedná se však o zajímavý ukazatel, který potvrzuje, že importi výrazně ovlivňují hru v českých týmech. Nejlépe to lze sledovat, pokud tým má duo QB-WR. Dá se říct, že tito dva kvalitní hráči mohou rozhodovat celé působení útoku daného týmu. Po úpravě pravidel, kdy bylo možné mít na soupisce pouze dva importy (vyjma nováčků soutěže), se týmy musejí však zamýšlet nad otázkou, zda není lepší posílit tým i v obranné formaci.

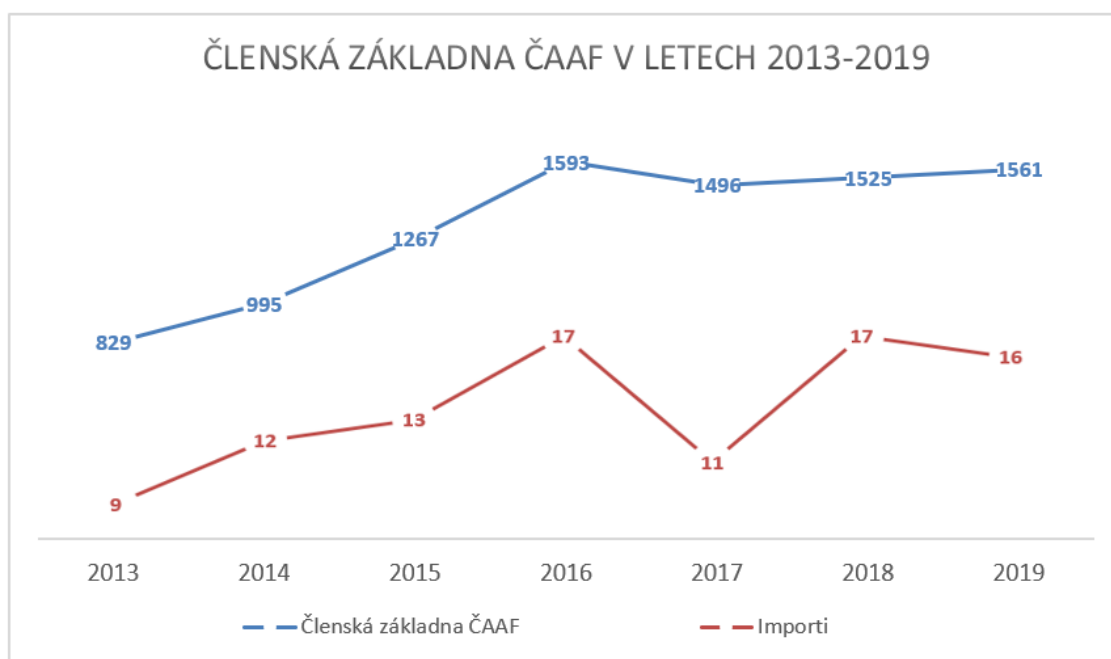
5.4 Vliv zahraničních hráčů na další proměnné

Je však také zajímavé sledovat, zda počet zahraničních hráčů má vliv na průměrnou diváckou návštěvnost, členskou základnu a vyrovnanost celé soutěže. V této podkapitole bude popsán vliv počtu Importů/Cizinců na zmíněné charakteristiky.

5.4.1 Vliv zahraničních hráčů na členskou základnu

Z dat ČAAF o vývoji členské základny lze zkoumat, zda počet zahraničních hráčů má vliv na počet českých (ostatních) hráčů, kteří nejsou klasifikováni asociací jako Importi. Čísla členské základny amerického fotbalu jsou uvedeny vždy za daný rok a jsou součtem seniorů (pouze mužů) a juniorů (hráčů, hráček) s tím, že do statistiky je započtena i bezkontaktní verze amerického fotbalu, tzv. flag football. Vývoj členské základny amerického fotbalu lze sledovat v grafu č. 6.

Graf č. 6: Vývoj členské základny ČAAF v letech 2013-2019

Zdroj: vlastní zpracování

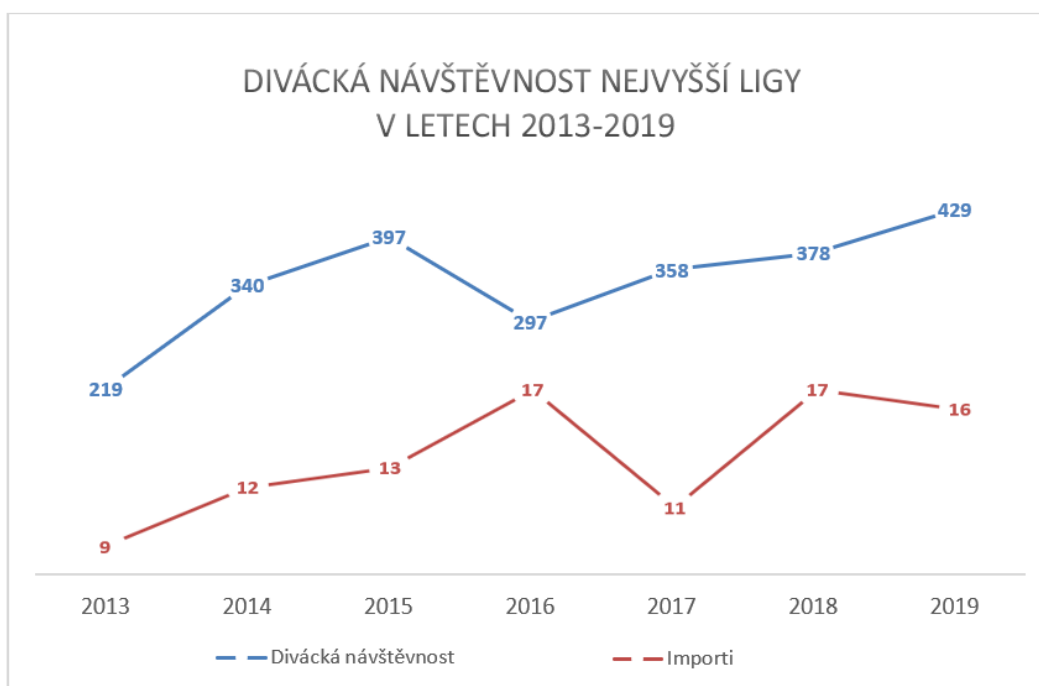
Z grafu č. 6 lze vidět, že křivka vývoje členské základny a křivka vývoje počtu importů má podobný tvar. Od roku 2013 do roku 2016 mají obě křivky rostoucí tendenci. Od roku 2013 do roku 2016 postupně rostl počet importů v české lize a členská základna měla stále více členů. Z počátečních 829 členů (přičemž v lize hrálo 9 importů) v roce 2013 až na 1593 členů v roce 2016 (přičemž v lize hrálo 17 importů). Jedná se téměř o dokonalou přímou úměrnost růstu členské základny. Při dokonalé přímé úměře by v roce 2016, při 17 zahraničních hráčích, měla mít členská základna 1566 hráčů. Lze vidět, že konečné číslo členské základny je dokonce o 27 hráčů vyšší. V tomto období lze tedy konstatovat, že čím více importů v české lize hrálo, tím úměrně členská základna hráčů ČAAF rostla.

V roce 2017 klesl počet Importů v české lize na 11 hráčů, a v souladu s tím zároveň poklesla členská základna, pouze však o 97 členů. V tomto období se nejednalo o přímou úměru (pokud by se jednalo, členská základna by musela poklesnout na 1031 členů). V roce 2018 opět počet importů vzrostl na 17, přičemž členská základna opět vzrostla oproti poslednímu ročníku na konečných 1525 členů, což je pouze o 68 hráčů méně než byla členská základna v roce 2016 při stejném počtu Importů v lize (17). V poslední sezóně 2019 počet Importů o jednoho poklesl (16), avšak členská základna lehce vzrostla na 1561 členů. Poprvé ve sledovaném období tak křivka vývoje nekopíruje počet importů v české nejvyšší lize. Celkově lze však tvrdit, že počet Cizinců/Importů může mít skrytý vliv na růst členské základny amerického fotbalu v České republice. O tomto tvrzení však lze pouze spekulovat, protože žádná statistika neuvádí přímý vliv počtu zahraničních hráčů na růst členské základny, je možné však tvrdit, že s nárůstem importů roste i členská základna hráčů v ČR.

5.4.2 Vliv zahraničních hráčů na diváckou návštěvnost

Zahraniční hráči, kteří bývají lídry svých týmů mohou přilákat fanoušky amerického fotbalu na stadion, a tudíž mít vliv i na diváckou návštěvnost na zápasech české nejvyšší soutěže. Z dat ČAAF o průměrné roční divácké návštěvnosti na všech zápasech první české ligy amerického fotbalu lze sledovat a hodnotit, zda vyšší počet importů dokáže přivést větší počet diváků přímo na hřiště či stadion. Data jsou rozdělena pro každý sledovaný rok a jedná se o průměrnou diváckou návštěvnost na jeden zápas včetně zápasů play-off. Průměrnou diváckou návštěvnost lze sledovat v grafu č. 7.

Graf č. 7: Průměrná divácká návštěvnost utkání v letech 2013-2019

Zdroj: vlastní zpracování

Na grafu č. 7 lze pozorovat, že v letech 2013-2015 křivka vývoje průměrné návštěvnosti a počtu cizinců měla rostoucí tendenci. Pokud autor vychází z dat z roku 2013, návštěvnost rostla rychleji než při přímé úměře. Pokud by byla dokonalá přímá úměrnost v tomto období, průměrný počet návštěvníků by byl 316. Skutečné číslo v roce 2015 bylo 397, což je o 81 více. V roce 2016 však přišel razantní nárůst importů hrajících v české lize, avšak průměrná divácká návštěvnost naopak klesla o 100 diváků na zápas, což je razantní úbytek. Je otázkou, proč přišel v tomto roce razantní úbytek diváků na stadionech. V první lize byly v roce 2016 registrovány 2 kluby, které v předchozí sezóně nehrály v první lize (Ostrava, Pardubice), je tedy možné, že za pokles může tato skutečnost, případně hospodářská krize, která v roce 2016 probíhala. O tomto lze však jen spekulovat. V následujícím roce 2017 počet zahraničních hráčů poklesl, avšak průměrná divácká návštěvnost opět vzrostla o 61 lidí na zápas. V následujícím ročníku 2018 průměrná zápasová návštěvnost opět postupně nabrala rostoucí tendenci, když počet importů opět výrazně vzrostl o 6 hráčů na celkových 17. Průměrná návštěvnost se však zvýšila pouze o 20 diváků, což je zanedbatelné. V posledním ročníku 2019 počet importů o jednoho poklesl (16) a průměrná divácká návštěvnost vzrostla o 51 diváků na zápas.

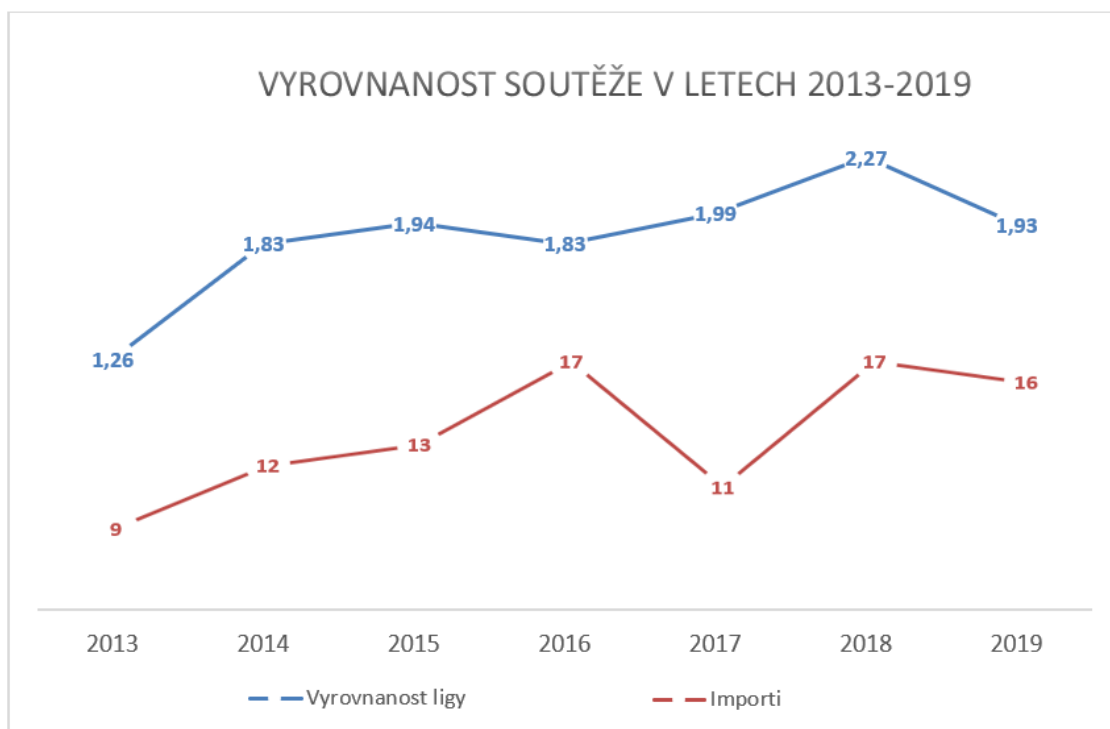
Nelze tedy tvrdit, že počet importů má prokazatelný vliv na průměrnou diváckou návštěvnost ligy. Importi nemají zásadní vliv na diváckou sledovanost prvoligových utkání, je však zajímavé sledovat razantní divácký úbytek v roce 2016, i když se jednalo o dosavadní rekordní sezónu v počtu zahraničních hráčů v první lize. Od tohoto roku divácká návštěvnost průměrně roste.

5.4.3 Vliv zahraničních hráčů na vyrovnanost ligy

Další proměnnou, kterou lze v souvislosti s využitím importů sledovat, je skutečnost, zda větší počet zahraničních hráčů v české lize má vliv na vyrovnanost této soutěže. Pokud tým, který má mnohem lepší hráče než ostatní týmy, pravidelně vyhrává utkání a výsledek je předem téměř jistý, pro oko fanouška může taková soutěž ztratit na atraktivitě. Je proto velmi důležité, aby soutěž byla spíše vyrovnaná, nepředvídatelná a atraktivní jak pro hráče tak pro diváky. Pro každý zkoumaný rok autor vypočítal vyrovnanost daného ročníku pomocí směrodatné odchylky. Čím nižší je směrodatná odchylka, tím vyrovnanější je sledovaná soutěž (dokonale vyrovnaná soutěž = 0).

Nevýhodou této metody je, že neukazuje, zda v každé sezóně vyhrávají stejné týmy, nebo zda dochází k výrazné obměně vítězů mezi jednotlivými sezónami. Také směrodatná odchylka nebere v úvahu zápasy play-off, ale pouze zápasy v základní části soutěže. Pro potřeby práce je tato metoda však dostačující. Vyrovnanost ligy v jednotlivých sezónách 2013-2019 lze sledovat v grafu č. 8.

Graf č. 8: Vyrovnanost soutěže v letech 2013-2019

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 8 lze vyčíst, že vyšší počet zahraničních hráčů, může mít vliv na vyrovnanost soutěže, avšak tento jev nelze dlouhodobě podložit. Od roku 2013 do roku 2015 byla liga s vyšším počtem importů více nevyrovnaná (1,26 při 9 Importech na konečných 1,94 při 13ti Importech), avšak v roce 2016, když počet zahraničních hráčů výrazněji vzrostl (na 17) se vyrovnanost ligy lehce snížila na 1,83, tedy stejnou hodnotu jako v roce 2014, když v lize bylo o 5 importů méně. Dále je zajímavé sledovat, že při shodném počtu importů v roce 2016 a 2018 (17), byla nevyrovnanost soutěže mnohem vyšší v roce 2018- 2,27 – a zároveň to byla i nejvyšší nevyrovnanost ligy ve sledovaném období. Tento jev však lze vysvětlit obměnou týmů v nejvyšší české lize. Naopak při nízkém počtu importů v roce 2017 byla nevyrovnanost soutěže druhá nejvyšší ze sledovaných ročníků, a to 1,99. V posledním ročníku 2019 byla vyrovnanost ligy 1,93 při 16 importech, což lze porovnat s rokem 2015, kdy byla vyrovnanost velmi podobná a pouze při 13ti zahraničních hráčích. Nelze tedy konstatovat, že počet zahraničních hráčů má výrazný vliv na vyrovnanost české nejvyšší soutěže.

5.5 Výsledky polostrukturovaného rozhovoru

Autor diplomové práce provedl polostrukturované rozhovory se zástupci osmi klubů, kteří působili v české nejvyšší lize v letech 2013-2019, přičemž osloveni byli zástupci všech klubů, kteří se v daných sezónách účastnili nejvyšší soutěže. Autorovi se podařilo získat adekvátní odpovědi od více než dvou třetin klubů, což vede k relevantnějším výsledkům. Zástupci klubů si přáli zůstat v anonymitě, aby jejich odpovědi nebyly spojeny s jejich jménem, potažmo klubem. Zástupcem klubu musela být osoba, která se stará o výběr zahraničních hráčů, byla s nimi v úzkém kontaktu a zajišťovala realizaci aktivit s tím spojených. Otázky dotazníku byly rozděleny do několika kategorií. První kategorie se zabývala obecnými otázkami ohledně důvodu angažování importů, motivace pro přivedení do týmu, filozofie týmu z hlediska zahraničních hráčů apod. Další sekce otázek byla zaměřena na samotný výběr hráčů a očekávání klubů. Následovaly kategorie týkající se herního a klubového přínosu a v poslední kategorii byly otázky zaměřené na odměny pro hráče.

5.5.1 Filozofie klubu a motivace pro přivedení importů

První nevyhodnocenou otázkou, kvůli zachování anonymity klubů, byla kontrolní otázka, která měla zajistit relevantnost získaných sekundárních dat:

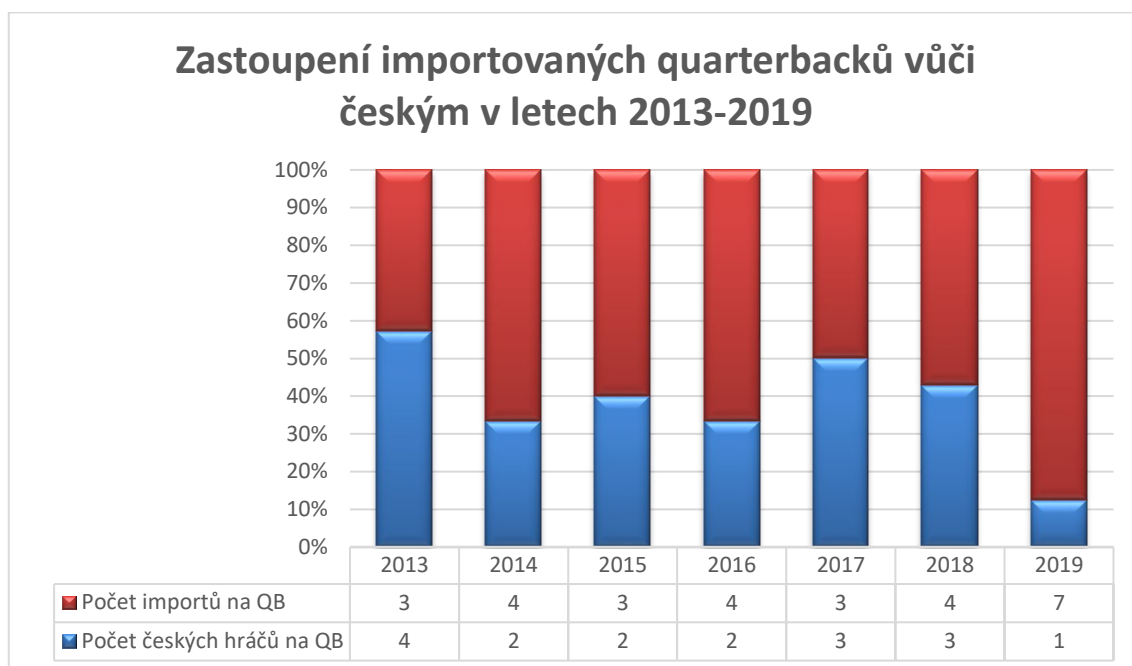
1. Kolik importů měl váš klub v sezónách 2013-19 a na jaké pozice jste nejčastěji tyto hráče vyhledávali?

Tato otázka měla ověřit správnost analýzy sekundárních dat, která byla získána od ČAAF. Všichni dotazovaní odpověděli na tuto otázku shodně se získanými daty a u sekundárních dat byla potvrzena jejich správnost.

Následovala otázka týkající se prvního využití zahraničních hráčů v daném klubu a důvod, proč se k tomu kluby rozhodly. Odpověď většiny respondentů byla obdobná, a to posílení týmu (primárně na pozici QB), udržení konkurenceschopnosti s ostatními týmy v první lize a v neposlední řadě kvůli přinesení zkušeností ze zámoří a zvýšení kvality domácích mladých talentů. Jedním ze zástupců, kteří razili tento postoj k přivedení importů z Ameriky uvedl: „*Poprvé to bylo v roce 2011 a hlavní důvod byl na pozici QB, protože zatím nejsou v ČR talenti na tuto pozici. Takže udržení konkurenceschopnosti týmu, zlepšení ostatních pozic (WR, DB apod.) a předávání zkušenosti mladším hráčům.*“

O nedostatku kvalitních hráčů na pozici QB hovořil i další tázaný: „*Poprvé jsme začali využívat zahraničního hráče v roce 2017, v druhé lize. Po postupu do první ligy jsme se rozhodli podepsat QB kvůli konkurenceschopnosti. Chtěli jsme poskládat tým, který měl šanci na titul a bez amerického QB bychom tu šanci určitě neměli.*“ Odlišný přístup k této otázce měl respondent, který uvedl, že importa ze zámoří měli ve svém týmu, protože je ostatní týmy využívaly také, avšak nepřineslo jim to do klubu dobré zkušenosti: „*Tým začal využívat hráče asi před 30ti lety, ještě když se neřešili žádní importi. Ale prvního oficiálního importa jsme měli až v roce 2014. Chtěli jsme být jako ostatní týmy a vyzkoušet si jak pracovat s importem. Mělo to ale nakonec víc škod než užitku.*“ Americký hráč je dle odpovědí respondentů také klíčový pro motivaci mladých domácích hráčů, kteří ve „svém“ spoluhráči vidí fotbalový vzor, a tím jim dodá motivaci se neustále zlepšovat a posouvat svoji kvalitu. Tento názor podobně vystihli další dva respondenti: „*Rozhodli jsme se pro to v roce 2016, abychom do hry vnesli kvalitu a americký prvek. Pro mladé hráče je to důležité, aby měli nějaký vzor a viděli jeho hru na hřišti.*“ Jak již autor zmínil výše, tak právě herní kvalita je důležitým důvodem pro přivedení zahraničního hráče se zkušenostmi s americkým univerzitním systémem amerického fotbalu. „*V roce 2015 jsme začali o importech přemýšlet, aby hráči měli vzor a nejenom aby jim tady někdo něco povídal. Aby s nimi na hřišti byl někdo kdo to umí mnohem víc než oni, a dokáže je něco naučit a posunout.*“ Nejčastěji byla zmiňována právě pozice QB, která je ve fotbale klíčová a v českých poměrech aktuálně není talent, který by tuto pozici mohl hrát alespoň na obdobné úrovni jako severoamerický hráč. V grafu č. 9 lze pozorovat početní zastoupení zahraničních hráčů (splňující podmínku pro kvalifikaci importa) oproti českým (či jiným zahraničním hráčům nesplňující podmínku importa) na nejdůležitější pozici quarterbacka.

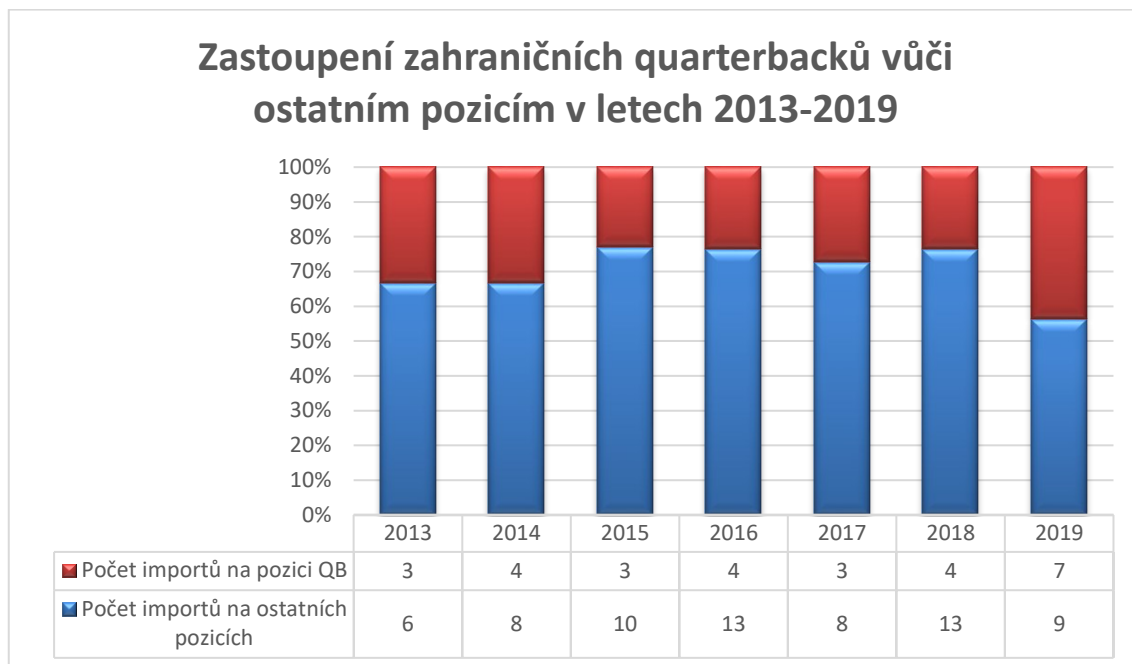
Graf č. 9: Zastoupení importovaných quarterbacků vůči českým v letech 2013-2019

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je z grafu č. 9 vidět, kluby ve sledovaných letech vždy využívaly zahraniční hráče na posílení pozice QB. V poslední sledované sezóně 2019 dokonce používalo zahraničního QB 87,5 % týmů. S poklesem talentů na pozici QB v posledních letech lze tvrdit, že pro udržení konkurenceschopnosti v nejvyšší lize je pro tým téměř nutností mít importovaného QB. Týmy ve většině případech sahají jako první právě po této pozici, což koresponduje i s odpověďmi jednotlivých respondentů. Na následujícím grafu č. 10 lze porovnat jaké zastoupení měli zahraniční QB oproti zahraničním hráčům na ostatních pozicích.

Graf č. 10: Zastoupení zahraničních quarterbacků vůči ostatním pozicím v letech 2013-2019

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 10 vyplývá, že zastoupení a angažování hráčů na pozici QB oproti ostatním pozicím (7 různých pozic) oscilovalo v určených sezónách od 23,1 % do 43,75 %. Lze tedy opět potvrdit, že týmy v případě posilování ze zahraničí vyhledávají primárně pozici QB.

V první části obecných otázek následovala otázka, jakou týmy zastávají filozofii z hlediska zahraničních hráčů - zda jdou spíše cestou angažování zahraničních hráčů= okamžitému přínosu nebo angažování zahraničních trenérů= dlouhodobý přínos. Zde názory jednotlivých zástupců byly rozdílné. Některé týmy se v minulosti zaměřovaly na jednorázovou a krátkodobou výpomoc hráčů, jako například: *„Celou dobu jsme angažovali jen hráče, trenéra jsme neměli nikdy. Bylo to z důvodu, že hráči dokáží hned zvednout herní projev o několik úrovní výš. Nyní jsme si ale uvědomili, že bez hráčů jde herní projev zase rychle dolů a nic tu nezůstane, takže jsme pochopili, že je třeba změnit cestu a letos chceme přivést poprvé pouze trenéra.“* Jak lze z této odpovědi pochopit, tak hráč má pouze dočasný vliv na tým a po jeho odchodu se výkonnost týmu posune opět na stejnou úroveň, na jaké byl tým před příchodem hráče. Tento názor uvádí i další zástupce:

„Záleží na financích, ale do roku 2021 jsme šli cestou angažování pouze hráčů. Vždy chceme QB, ale pro další sezónu jsme se rozhodli angažovat i trenéra, který zvedne celý tým.“ Další zástupci se shodovali, že je důležité nemít vyhraněný styl a zaměřit se na hráče i trenéra: *„Snažíme se angažovat spíše zahraniční trenéry, kteří předají zkušenosti domácím hráčům a v případě nutnosti doplnit soupisku zahraničními hráči na klíčových pozicích, většinou na pozici quarterback.“* Podobnou odpověď vyslovil i další z dotazovaných: *„Preferujeme trenéry před hráči. Využíváme historicky trenéry, které jsme přiváděli z USA, ale i Evropských zemí. Jdeme cestou spíše předávání zkušeností od trenéra než mít jednorázově hráče. Samozřejmě v první lize jsme alespoň jednoho takového hráče potřebovali.“* Situace je v každém klubu odlišná a finanční možnosti klubů hrají v tomto ohledu velkou roli. Pokud má tým větší rozpočet a je schopen mít zahraničního hráče i trenéra, zdá se tato situace jako nejlepší. Hráč pozvedne aktuální herní úroveň a trenér zároveň předá více zkušeností mladým tuzemským talentům. Tuto skutečnost nejlépe specifikoval další respondent: *„Nemáme vyhraněný jeden styl, myslím, že je nejlepší kombinace obojího. Trenéři mají možná lepší hodnotu než hráči, ale pro udržení kroku v první lize to nestačí. Takže když se povede sehnat lepší sponzory a finance, chceme jít cestou i trenéra.“* Je možné konstatovat, že ideální cestou je kombinace zahraničního hráče i trenéra, pokud má tým dostatek finančních prostředků. V případě, že má tým nedostatek finančních prostředků a chce hrát v první lize o play-off, musí jít cestou využití hráče. Pokud týmu stačí hrát a udržet se v první lize s důrazem na rozvoj domácích talentů, je lepší angažovat pouze trenéra.

Následující otázka č. 4 zjišťovala největší motivaci pro přivedení zahraničních hráčů do jednotlivých klubů. Tato otázka měla u každého dotazovaného téměř shodné odpovědi. Respondenti odpovídali, že největší motivací pro přivedení zahraničního hráče do jejich týmu je:

- Zlepšení herního projevu a zvýšení kvality hry
- Rozvoj domácích hráčů a zlepšení jejich motivace
- Udržení konkurenceschopnosti a možnost hrát o play-off

Přivedený hráč dokáže pozvednout aktuální herní projev, což souvisí i s diváckou sledovaností. Pokud má klub hráče, který předvádí atraktivní výkony a dokáže celý tým herně posunout na vyšší úroveň, je pro fanoušky mnohem zábavnější zápasy sledovat.

Dále dle provedených rozhovorů dokáže takový hráč namotivovat ostatní hráče v týmu a přivést do týmu zdravou konkurenci. Hráči se snaží svými výkony přiblížit posile a má to na ně nemalý vliv. Z druhé strany může přivedení importa i motivaci snížit. V případě, že domácí talent trénuje na danou pozici a klub na ní přivede zahraničního hráče, který mu pozici „vezme“, může to vést k tomu, že domácí hráč ztratí motivaci či dokonce ztratí zájem o aktivní hraní. Jeden z respondentů k této otázce uvedl, že v klubu může poté být špatná atmosféra spojená s tím, že hráči platí členské příspěvky, za které klub přivede importa, který mu herní pozici vezme. Z tohoto hlediska to samozřejmě moudré není, avšak pro výše zmíněnou konkurenceschopnost je to nutné (především na již zmíněné pozici QB).

Následovala otázka č. 5, která měla zjistit, jaké největší výhody a nevýhody vnímají zástupci klubů ve využívání zahraničních hráčů. Odpovědi respondentů byly různé, méně či více obsáhlé, avšak nejvíce opakovanými odpověďmi respondentů byly následující výhody a nevýhody:

Výhody:

- Zkušenosti, respekt, leadership hráče
- Zkvalitnění týmu a ligy
- Herní přínos (i pro ostatní české hráče)
- Divácká atraktivita

Nevýhody:

- Finanční zátěž
- Časová (organizační) náročnost
- Problémovost s některými hráči
- Neschopnost vychovat české hráče a trenéry

Nejvíce zmiňovanou výhodou bylo zvyšování herního přínosu, kvality celého týmu i celé ligy: „*Výhodou je zkvalitnění týmu a ligy celkově, být lídrem a vzorem, což málokdo z českých hráčů umí.*“ Zvedání úrovně ligy souvisí i s větší diváckou atraktivitou, jak zmínilo několik respondentů, např.: „*Zvedá to úroveň a kvalitu ligy a zápasy jsou více koukatelné pro diváky.*“ Do týmu také (při správném výběru) dorazí hráč, co bude mít respekt u ostatních hráčů a stane se jejich lídrem, za kterým ostatní hráči jdou, což vede

k posunu celého týmu: „*Výhoda je v tom, že je tam okamžitý herní přínos i pro ostatní české hráče. Například QB dokáže zvednout celý útok a zlepšovat všechny kolem sebe (WR, RB, DB).*“ Správně vybraný QB dokáže posunout nejen své recievery, kterým dokáže správně rozdat míč, ale také defenzivní beky, kteří je brání či running backy, kterým předá zkušenosti a může je naučit lepšímu čtení bloků ofenzivní lajny nebo celé obrany: „*Výhodu vidím ve zvýšení kvality fotbalu na klíčových pozicích nebo zacelení soupisky na postech, na kterých tým nemá kvalitní hráče. Další výhodou je, že import přinese nové věci, nové drily, zkušenosti, které těm českým hráčům chybí a pomáhá je celkově rozvíjet.*“

Všichni respondenti odpověděli, že největší nevýhodou je finanční zátěž pro klub. Pokud má tým více prostředků, může si přivést lepší hráče a v případě špatných regulací i více hráčů, což vede ke zvyšování nevyrovnanosti ligy. Nevýhodou je také dle zástupců organizační a časová náročnost související s realizací celého procesu od přivedení hráče přes jeho žití zde, až po jeho odlet domů: „*Nevýhodou je samozřejmě finanční zatížení a interní organizační náročnost.*“ Několik zástupců také uvedlo, že pokud se nepodaří sehnat charakterově správného člověka, mohou s nimi být nepříjemné problémy: „*Když je import špatný, dokáže napáchat více škody než užitku.*“, jak uvedl zástupce jednoho z klubů. „*Nevýhodou je, že je to finančně náročné a může se stát, že natrefíš na někoho s kým budou problémy.*“, uvedl další zástupce, který ještě dodal, že z několika online rozhovorů je velmi těžké posoudit, jak se daný člověk chová a jaký má charakter. Autorovi práce se však velmi líbil názor dalšího dotazovaného, který uvedl, že angažování importů má za následek neschopnost vychovávat skvělé hráče na klíčových pozicích, například pro potřeby reprezentace: „*Nevýhodou je, že se dlouho nedaří v Česku vychovávat QB, protože v první lize skoro všichni řeší importa na QB a žádný tým nebuduje domácího kvalitního kluka na tuto pozici. Další nevýhodou je, že si v nějakých týmech import přiveze svůj playbook a akce si hlásí sám, což vede k tomu, že nebudujeme skvělé domácí kouče. Chybí tady konzistentnost.*“ Jak sám zmínil, může to vést i k tomu, že zde nedochází k budování kvalitního trenérského zázemí. Autor z vlastních zkušeností může potvrdit, že pokud tým nemá zahraničního trenéra, ale pouze českého a zároveň má zahraničního QB, většinou celé ofenzivní schéma řídí právě tento QB, což vede k nevzdělávání domácích trenérů.

Poslední otázka z první sekce zjišťovala od respondentů jejich názor na regulace a pravidla pro využívání importů v české lize. Odpovědi na tuto otázku byly od respondentů velmi rozdílné. Nejvíce se vyskytoval názor, že aktuální pravidlo z roku 2020 (bodový systém) není vhodné, protože v případě, že jde o QB, může mít tým pouze jednoho hráče, a proto by měli být opět povoleni dva importi na zápasové soupisce týmu: „*Myslím si, že dva importi jsou pro nás v ČR akorát. Rád bych jich viděl i víc, ale jsou tu kluby, které si nemohou dovolit více, takže by to ligu roztránilo a nebyla by vyrovnaná.*“ Dotazovaný uvádí zvyšování nevyrovnanosti ligy, která by při větším povoleném počtu importů mohla nastat. Podobného názoru byl i další zástupce: „*Za mě se dlouhodobě osvědčil model se dvěma importy na zápasové soupisce. Moc se mi nelíbí pravidlo pouze s jedním importem pokud jde o QB. Mělo by se určitě omezit také přetahování domácích hráčů z klubu do klubu za peníze.*“ Z odpovědi je zřejmé, že by měla být pravidla formulována i pro přestupy ostatních hráčů. Jelikož se jedná v ČR o amatérskou soutěž, neměl by růst trend „kupování“ domácích hráčů, jelikož to opět vede k tomu, že bohatší týmy si mohou dovolit zaplatit více hráčů, kteří mají lepší úroveň a vyrovnanost ligy klesá, potažmo i divácká atraktivita. K tomuto bodu se vyjádřil i jiný zástupce, který je zastáncem regulace pravidel, a pro kterého jsou aktuální pravidla vyhovující: „*Kdo bude mít peníze si přivede 4 importy, který posunou tým víc než jeden. Takže souhlasím s pravidly od roku 2020, když si týmu mohou přivést jednoho hráče na QB nebo max. dva jiné do pole. Za importy bych počítal i ostatní evropské hráče, pro které by měla být také nějaká regulace.*“ K tomuto modelu přispěl svoji myšlenkou další respondent a uvedl: „*Možná bych se přikláněl i k pravidlu, že můžeš mít 2 importy, ale k tomu bys musel mít i amerického trenéra.*“ Pokud by tedy tým měl větší počet finančních prostředků a chtěl mít importy dva, musel by splnit podmínku a angažovat i amerického trenéra, který dlouhodobě zvyšuje kvalitu celého týmu a především domácí talenty. Ideálně by bylo vhodné ještě doplnit o pravidlo, že importi by mohli být na zápasové soupisce dva, ale pouze jeden v útoku a pouze jeden v obraně. Nedošlo by tak k protěžování a zlepšování pouze útočných formací. Poslední dva respondenti měli radikálnější názory: „*Česko nemá dobrého QB, protože čeští QB nedostávají šanci a hrají místo nich importi. Za nás by neměl být povolen žádný import.*“ Tato situace by však vedla k tomu, že v lize nedochází k posunu úrovně a kvality hráčů/týmů a hra není divácky atraktivní. Poslední z respondentů uvedl: „*Jsem zastáncem dvou až tří importů z USA plus doplnění o*

zahraniční hráče z jiných zemí. Na hřišti by směli být ale pouze dva.“ Toto by opět však vedlo k diskriminaci klubů, které nemají takové finanční možnosti, tím pádem ke zvyšování nevyrovnanosti ligy a zabírání místo nadějným, mladým hráčům z ČR.

5.5.2 Výběr a očekávání od zahraničních hráčů

Sedmá otázka, první z této kategorie, měla objasnit způsob výběru zahraničních hráčů a uvedení zdrojů, z jakých kluby zahraniční hráče vybíraly. Existuje mnoho možností jak zahraničního importa do svého klubu přivést. Nejjednodušší cestou je oslovení Američana, který již v ČR žije a pracuje a má chuť si zahrát americký fotbal. Bohužel tato možnost se obvykle neshledá s dostatečnou kvalitou hráče, tudíž týmy hledají „profesionální“ hráče, kteří se chtějí fotbalu věnovat na 100%. Zástupci klubů na tuto otázku odpovídali poměrně shodně. Všichni zástupci zmínili, že pro vyhledávání hráčů využívají webovou platformu europlayers.com, která slouží přímo k těmto účelům. Na stránce se vyskytuje veškerá poptávka a nabídka hráčů, trenérů, volných pozic apod., včetně jejich klíčových informací o jejich kariéře plus sestřihy videí jejich výkonů. Většina respondentů také uvedla, že si za dobu pohybující se v tomto prostředí vytvořila databázi kontaktů v zahraničí, kterou využívají k doporučení či schvalování vybraných importů: *„Máme síť kontaktů bývalých hráčů a trenérů z USA a také využíváme stránku europlayers.com. V případě našeho zájmu chceme kontakt na hráče (případně jeho trenéra z univerzity), kterého si důkladně proklepneme, chceme doporučení od našich kontaktů a po zkoumání statistik a videí si skládáme celkový obrázek o hráči.*“ Velký důraz je dle zástupců kladen na zjištění osobnosti a charakteru hráče. Dle odpovědí lze však tvrdit, že je to velmi těžký úkol, pokud komunikace s hráčem probíhá pouze přes online prostředí. V tomto ohledu je dle respondentů lepší získat kontakt přímo na trenéra, který ho trénoval na vysokoškolské úrovni, a který může potvrdit, jak se hráč chová. Toto zmiňuje další z dotazovaných: *„Vždy oslovujeme trenéry, se kterými jsme v kontaktu a kteří jsou ve Spojených státech. Těm se ozveme jako první, oni nám doporučí nějaká jména, případně schválí a doporučí hráče vybraného přes web europlayers.com. Poté je potřeba důkladná prověrka jeho osobnosti. Preferujeme aby měl evropskou zkušenost, bereme si reference od bývalých klubů a trenérů, abychom zjistili jaký je člověk a hráč.*“ Jak zmiňuje dotazovaný respondent, je kladen důraz i na to, aby měl hráč již evropskou zkušenost. V opačném případě se může vyskytnout problém s jeho adaptací na zcela nové

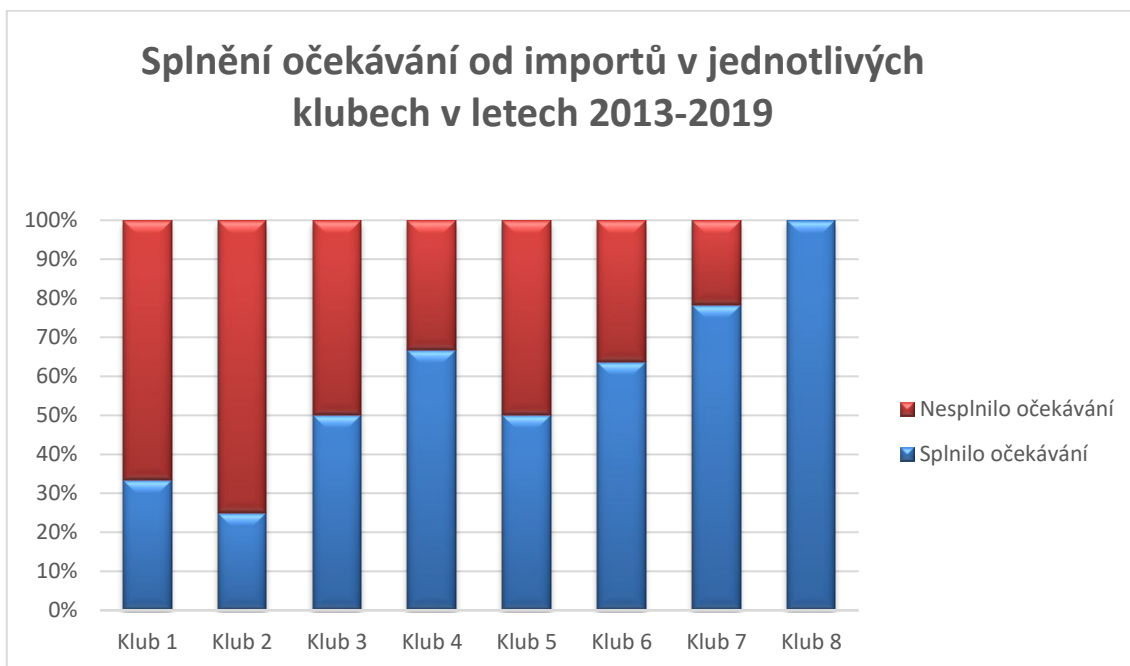
prostředí, fotbalové podmínky (které se nedají s univerzitními podmínkami v USA srovnávat), kulturní podmínky a další. Tuto preferenci uvedli tři z osmi dotazovaných manažerů, např.: „*Používáme webovou databázi europlayers.com a jedním z kritérií je, že chceme hráče, který už má s Evropou zkušenosti, protože podmínky ve Spojených státech jsou hodně odlišné. Snažíme se také vybírat více dospělé hráče v rozmezí 26-33 let a koukáme na to, jestli v posledních sezónách hrál nebo ne. A pak záleží jak si sedneme při hovoru.*“ Věk u hráče hraje také velký vliv na rozhodování. Je však nutné vyhodnotit všechny aspekty pro a proti. Starší hráč může být rozumnější, zkušenější, ale naopak fyzicky ne tolik výkonný, bez zápalu pro hru. V tomto ohledu je velmi důležité zvolit „zlatou střední cestu“. Pokud má již klub v zahraničí větší síť kontaktů, které vám samotné hráče doporučují, je poté mnohem jednodušší tyto hráče vyhledávat: „*V prvních sezónách jsme využívali web europlayers.com nebo thepodyum.com, ale nyní už využíváme pouze kontakty v USA. Sleduji úspěšné hráče v druhé a třetí divizi a poté volám jejich trenérům. Je to spousta práce, ale je to nejlepší způsob. Poslední dobou je to jednodušší, protože už nám trenéři hráče sami doporučují.*“ Tento způsob se zdá jako nejvhodnější, pokud máte ověřené a kvalitní kontakty. Osobní zkušenost s hráčem poskytuje nejlepší obrázek o celkovém výkonu, charakteru a dalších důležitých aspektech hráče. Je však velmi těžké tyto kvalitní kontakty získat a udržovat s nimi kontakt natolik, aby vám hráče sami doporučovaly.

Následující otázka byla zaměřena na aspekty, které by měl angažovaný import naplnit. V této otázce se odpovědi respondentů opět hodně podobaly. Nejvíce byl zmiňován skvělý výkon hráče na hřišti, skvělý leadership a pomoc s mládežnickým programem: „*Určitě by měl být skvělý hráč na hřišti, měl by mít k fotbalu skvělý přístup a být dobrým lídrem pro kluky. Samozřejmě by měl pomáhat také s mládeží.*“ Důležitý je také dle respondentů charakter hráče a jeho mentalita, která „nakazí“ všechny domácí hráče a dokáže je posunout na hřišti i mimo něj: „*Měl by zapadnout do týmu, mít podobnou mentalitu, ale to je velmi těžké, jelikož hráče neznáš. Povahové rysy hráče jsou však velmi důležité. Musí to být hráč, který týmu a hráčům pomůže a zlepší pozici na hřišti. Musí to být „difference maker“ co se týče výkonu na hřišti.*“ Jak již autor zmínil výše, charakter a chování hráče hrají v rozhodování a angažování hráčů velkou roli. Pokud hráč je na hřišti výjimečný, ale nedokáže hráčům své zkušenosti předat a mimo hřiště jsou s ním spíše jen problémy, je takový hráč pro tým spíše zátěží. Statistiky jsou v tomto případě

až na druhém místě, jak zmiňuje i další dotazovaný: „Měl by plnit veškeré aktivity na hřišti i mimo něj. Vždy se vyžadovala práce s mládeží a trénování poziční skupiny. Preferujeme také využití jejich dovedností a zkušeností, které načerpal na college. Na statistiky moc nekoukám, jde spíše o charakter.“ Lze tedy shrnout, že očekávání od hráčů jsou na dvou rovinách - na hřišti a mimo něj. Na hřišti by měl být hráč rozdílový svým výkonem, měl by být skvělým lídrem, za kterým tým půjde a zároveň by měl umět předat své zkušenosti a dovednosti dál ostatním hráčům (seniorským i juniorským). Mimo hřiště by měl být hráč cílevědomý, měl by být příkladem pro ostatní co se týká individuálního tréninku a neměly by s ním být ideálně žádné problémy.

Tato definice ideálního importa se zdá být celkem jednoduchá, ale je velmi obtížné takového hráče sehnat s ohledem na finanční situaci klubů v českém prostředí amerického fotbalu, kde je sport stále amatérským, resp. poloprofesionálním sportem. Následující otázka zjišťovala, zda se klubům ve sledovaných letech 2013-2019 povedlo vybrat hráče, kteří splnili jejich očekávání. Respondenti odpovídali velmi rozdílně, procento splněného očekávání a nesplněného očekávání lze sledovat v grafu č. 11.

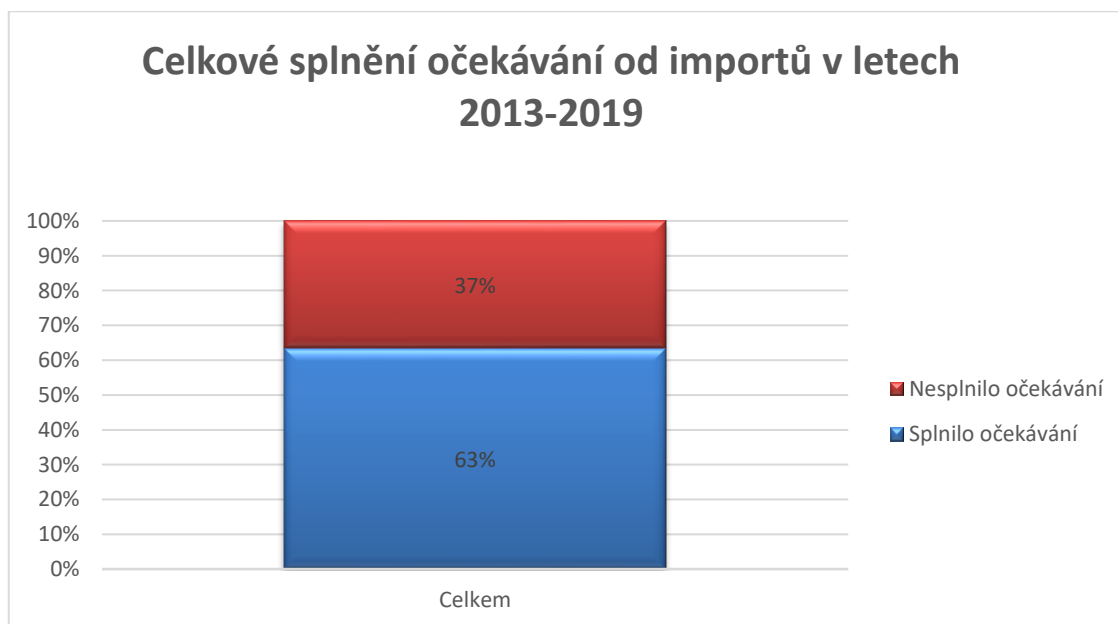
Graf č. 11: Splnění očekávání od importů v jednotlivých klubech v letech 2013-2019

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 11 je zřejmé, že splnění očekávání je velmi individuální v závislosti na jednotlivých klubech a na počtu přivedených hráčů do týmu. Z důvodu zachování anonymity nebude autor uvádět přesný počet hráčů, kteří očekávání splnili či nikoliv. Lze však uvést důvody, proč hráči očekávání nesplnili: „Rozhodně ne vždy se nám to povedlo. Někdy hráč leadership měl, jiný zase vůbec. Občas se také mladí importi těžko vypořádávali se stylem života a tréninků tady. Větší půlka ale byla dobrá a hráči očekávání naplnili. Ale byli i případy, kdy vůbec očekávání nenaplnili.“ V dalším případě uvedl respondent, že jsou s výběrem hráčů již obezřetnější kvůli zachování lepších vztahů mezi hráči: „Spíše nesplnili, velmi často se ukáže nějaký problém. Je to hodně o kupování zájmců v pytli, pokud hráč není již ověřený českou ligou. Už jsme obezřetnější a vybíráme slušně vychované hráče, protože to může udělat velký nepořádek v kabině.“ Naopak jsou i týmy, kterým se povedlo z větší části přivést hráče, kteří očekávání splnili, někteří dokonce i předčili: „Všichni určitě nesplnili, v jednom roce jsme nebyli spokojeni s výkony hráčů. Zároveň i povahově nebyli ideální, za což může možná vytvoření jejich partičky. Naopak se nám povedlo přivést hráče, které jsme hledali, a kteří byli skvělí na hřišti i mimo něj a dělali i věci, které nemuseli. Z velké části jsme spokojeni s hráči byli, ale jsou léta kdy jsme to opravdu netrefili.“ V grafu č. 12 lze vidět celkové splnění očekávání hráčů v klubech, ve kterých byli zástupci tázáni.

Graf č. 12: Celkové splnění očekávání od importů v letech 2013-2019

Zdroj: vlastní zpracování

Jak z grafu č. 12 vyplývá, 63 % hráčů splnilo očekávání, které od nich kluby vyžadovaly. Zbylých 37 % hráčů očekávání nenaplnilo z herního či osobního důvodu.

5.5.3 Herní a klubový přínos hráčů

Na herní výkon a přínos pro tým se vztahovaly další dvě otázky, které mimo jiné měly za úkol přinést i odpověď, zda si zástupci dokáží představit českou ligu zcela bez importů. První otázka z této kategorie byla položena zástupcům následovně: *„Myslíte si, že kdybyste v týmu zahraniční hráče neměli, byl by znatelný rozdíl ve výsledcích týmu a umíte si případně představit českou ligu amerického fotbalu zcela bez importů?“* Většina zástupců se na této otázce shodla a uvedla, že importi fotbal posouvají a česká liga bez importů by ztratila svoji úroveň a přestala by být divácky atraktivní: *„Určitě by rozdíl byl, import nám rozhodně pomohl. Obrana by bez něj rozhodně patřila k horším. Jinak importi v české lize rozhodně ano. Celkově to ligu zvedá a dělá ji pro diváky atraktivnější.“* Co se týká české ligy bez importů, odpověděl další zástupce následovně: *„Určitě by projev na hřišti pro sponzory a fanoušky byl špatný a liga by nebyla atraktivní. Takže si to představit nechci. Pokud chceme mít nejlepší české hráče není řešením zakázat příchod lepších zahraničních hráčů.“* Pravidla by měla být samozřejmě regulována, ale bez zahraničních hráčů by liga ztratila na své atraktivitě a vůbec by to nevedlo k výkonnostnímu posunu celého sportu v ČR. Další ze zástupců odpověděl, že výsledky týmu importi výrazně neovlivnili: *„Pro tým velký rozdíl ve výsledcích nebyl, takže v české lize se nám povedlo vyhrát i bez importů. Nedovedu si však představit českou ligu bez zahraničních quarterbacků, protože žádný český QB nemá tu kvalitu a liga by bez nich šla velmi dolů, co se týče úrovně.“* Zde opět nastává problém s kvalitou českých hráčů na klíčových pozicích jako např. QB. Bez těchto hráčů liga ztrácí na úrovni a nerozvíjí ani ostatní hráče na hřišti. Dva respondenti si ligu bez importů představit umí, ale za cenu horší úrovně fotbalu: *„Rozdíl ve výsledcích by byl určitě. Představit si to umím, ale úroveň ligy by byla špatná, takže za mě je určitě dobré alespoň jednoho importa mít.“* Druhý zástupce, který si ligu bez importů představit umí, odpověděl na otázku radikálněji: *„Jak jsem již řekl, tak jsem zastáncem ligy bez importů, takže si ji představit umím. Určitě by ale nepadalo tolik bodů.“*

Následující otázka na herní přínos hráčů měla zjistit, zda hráči vyčnívají vždy herně a ve statistikách nad domácími hráči. Na otázku odpovídali respondenti překvapivě poměrně

odlišně. Čtyři dotazovaní respondenti uvedli napřímo, že: „*Jednoznačně ano*“ nebo „*Myslím si, že rozhodně ano*“. Druhá polovina oslovených respondentů nebyla se svoji odpovědí takto jednoznačná: „*Většinou ano, nikdy nebyl o dvě třídy jinde než naši nejlepší čeští hráči, ale byli případy kdy hráči byli horší než naši nejlepší čeští hráči. Ale měli jsme případ, kdy QB nehrál vůbec dobře a museli jsme ho v průběhu sezóny dokonce vyměnit.*“ Dá se tedy tvrdit, že opět záleží zda se povede vybrat správného hráče, který bude vynikat ve všech aspektech. Další zástupce na tuto otázku odpověděl: „*Ne vždy, záleží na hráči. Někteří byli srovnatelní s hráči české ligy, ale někteří naopak vynikali ve všech aspektech.*“ Lze tedy shrnout, že ve většině případů vynikají importi nad domácími hráči, avšak je nutné zajistit dobrý výběr těchto hráčů, aby nedošlo během sezóny ke zklamání z výkonů.

Následující dvě otázky se týkaly klubového přínosu, tedy využití hráčů mimo hřiště. První otázka směřovala na pomoc s mládežnickými programy (pokud je klub má). Pokud respondenti uvedli, že mládežnické kategorie ve sledovaných letech neměly (dva respondenti), odpověď byla podobná: „*S juniorským programem se potýkáme již dlouho, takže pouze v rámci seniorského týmu. Pokud bychom však program měli a hráče taky, určitě bychom ho využili.*“ Ostatní zástupci odpověděli, že hráče pro mládežnický program využívají, avšak jsou rozděleni na dvě kategorie. Polovina klubů hráče pro mládež využívají a ve smlouvě mají přímo uvedeno, že musí pomáhat v rámci trénování mládežnických týmů: „*Určitě hráče využíváme v juniorském programu, ve smlouvě mají, že se musí snažit pomáhat s tréninky mládeže. QB mají vyloženě speciální tréninky s mladými QB a zapojují se do dalších týmových aktivit. Když sem přicházejí, tak i proto aby rozšířili povědomí o fotbale a předali zkušenosti nejen seniorům, ale i mladým hráčům.*“ Druhá polovina klubů hráče pro mládežnické tréninky využívají, pokud o to má sám hráč zájem a je ochoten pomoci. Ve smlouvě však nic takového uvedeného nemají: „*Pokud import je ochoten pomáhat s trénováním tak ano, ne vždy to ale vyšlo. Ale když vidíme odpor, tak je do toho netlačíme. Chceme, aby se domů vraceli s tím, že to za to stálo.*“ Je však nutné zmínit, že seniorský program probíhá v ČR v řádném formátu od dubna do července, naproti tomu juniorský program začíná až na podzim po skončení hlavní mužské soutěže. Pokud mládežnické týmy netrénují již od jara/léta a import po ukončení sezóny odlétá zpět domů, nedokáže mládeži nijak pomoci.

Třináctou otázkou rozhovoru byla otázka směřující na využívání zahraničních hráčů v marketingové podpoře klubu. Obecně shrnuto, marketing klubů v ČR má velký nerozvinutý potenciál a kluby se v tomto přístupu hodně liší. Některé kluby mají skvěle zpracované sociální sítě, marketing partnerů na zápasech, akcích apod., naopak některé kluby tuto cestu spíše nevyužívají. Zlepšení komunikace klubů směrem k fanouškům, potencionálním novým hráčům a ostatní široké veřejnosti by měl být v následujících letech hlavním klíčem klubů, který povede k celkovému zvýšení povědomí tohoto sportu u nás. Čím více veřejnosti bude americký fotbal znát, tím větší bude o sport zájem, zvýší se kvalita týmů, která přivede více fanoušků na zápasy a vzroste zájem sponzorů. Kluby hráče využívají především na drobné akce, včetně např. sponzorských plnění: *„Snažíme se, ale nemyslím si, že jsme ti kdo je využívá nějak hodně. Měli bychom se zlepšit, ale někde jsme je využívali. Nějaké letáky a charitativní akce jsme s nimi dělali, mohli bychom je ale využívat víc.“* Týmy zahraniční hráče využívají především na svých sociálních sítích a na akcích, kde se chtějí zviditelnit: *„Určitě ano, na veškerých akcích kde se chce klub zviditelnit- na nábořech, na partnerských akcích, na workshopech apod.“* Bohužel zde v ČR jsou možnosti malé, a kvůli slabému povědomí je možnost marketingové komunikace výrazně omezena: *„Určitě jsme je fotili a využívali je v rámci propagace na sociální sítě. Používali jsme je také pro sponzory, kteří je využívali pro autogramiádu, fotili si je, využívali je pro tiskovky a PR. Ne extra ve velké míře, ale rozhodně ano.“*

5.5.4 Odměny pro hráče

Posledních pět otázek bylo zaměřeno na odměny pro zahraniční hráče. První otázka byla zaměřena na odměny a benefity, které kluby nabízejí svým importům. Importům ze zámoří (USA, Kanada) jsou poskytovány v každém klubu tzv. standardní odměny, na které jsou hráči zvyklí i z jiných evropských zemí, kde již fotbal hráli. Odpovědi všech respondentů byly téměř totožné. Největším bodem k řešení je vždy výše mzdy. Některé kluby poskytují hráčům i věci nad rámec „klasických“ smluv, většinou přes některého ze svých sponzorů. Hráčům jsou poskytovány většinou tyto odměny:

- Mzda + bonusy (pouze u některých klubů)
- Letenka tam a zpět
- Ubytování
- Zdravotní pojištění

- Karta na MHD
- Vstupné do fitness
- Telefon s tarifem a daty
- Internet na bytě
- Týmové oblečení
- Výbava (helma, chrániče ramen)

Některé kluby poskytují svým hráčům i věci a služby, které ostatní kluby nenabízejí. Jedná se především o partnerské dohody s jednotlivými sponzory klubů. Velmi tedy záleží na tom, jaké sponzory mají kluby pro danou sezónu k dispozici. Níže jsou vypsané všechny benefity, které poskytuje importům několik z dotazovaných klubů.

- Denní stravování
- Wellness karta
- Suplementy (protein, BCAA)
- Fyzioterapeut, lékař
- Auto

Lze tedy celkově shrnout, že kluby se o zahraničního hráče v ČR kompletně postarají. Někteří hráči, kteří nemají například zajištěné stravování, ale dostávají vyšší mzdu, ze které si jídlo nakupují sami. Jak zmínili někteří zástupci, tak některé poskytované výhody hráči ani nevyužívají - mají například svůj telefon.

Navazující otázka zjišťovala, zda hráči mají další požadavky, které jim klub nenabízí a bez kterých hráč nechce do klubu přijít. Většina respondentů uvedla, že hráči jsou ve většině případů spokojeni s podmínkami, které jim klub nabídne: *„Zatím se nám nestalo něco co bychom nebyli schopni splnit, vždy souhlasili s naší nabídkou, kterou jsme jim dali.“* Další zástupci zmínili, že největší otázkou k řešení jsou právě peníze: *„Jednání o penězích je vždy náročné. Postupně si ale hráči dokáží předat info, že za mzdu, která by v Americe neznamena nic, se dá tady u nás poměrně nakoupit dost věcí. Takže nejdéle se řeší otázka peněz, jinak většina je spokojená s naší nabídkou.“* Další z respondentů uvedl, že někteří hráči měli požadavek na vlastní bydlení, či drobné věci jako číslo dresu: *„Dost často se jedná o požadavek na samostatné bydlení, ale v našem případě jsme mu to dokázali poskytnout. Někdo chtěl třeba určité číslo dresu nebo bonusy za výhry. Někdo*

požaduje třeba auto, ale záleží o koho jde. Musí to vždy dávat smysl.“ Lze tedy shrnout, že importi jsou již zvyklí na standardní nabídku evropských týmů a většinou nepožadují nic nad rámec nabízených odměn a benefitů. Je nutné však dodat, že zde má hráč kompletní servis, takže o všechny důležité věci má postaráno. Některé kluby využívají své partnery ke specifickým potřebám importů a jejich spolupráce probíhá na barterové spolupráci. Klub promuje značku partnera na svých kanálech a partner na oplátku poskytuje importům specifickou potřebu: *„Import dostal od sponzora nákupní kartu, restaurace mu zajišťovala dvě jídla denně a partnerský autosalon mu zapůjčil auto po dobu co tady bydlel.*“ Tyto spolupráce jsou velmi pomocným zdrojem a nástrojem, jak lze pomoci s financováním zahraničních hráčů. Pokud klub dokáže sehnat partnera, který hráči zajistí například jídlo, může ušetřit mnoho na zbývající mzdě a podobně. Polovina respondentů uvedla, že žádné výhody pro své importy se sponzory nemají, případně v minulosti nějaké měly, ale nyní spíše ne. Barterový systém pro zahraniční hráče je nejvíce využíván v rámci členství do fitness center, v rámci jídel od restaurací, výhodnějšího ubytování či vypůjčování osobního vozu. Ostatní kluby využívají partnery spíše k zisku financí, ze kterých jsou poté tyto služby pro importy financované: *„Máme partnerskou restauraci, která poskytuje hráči dvě jídla denně. Měli jsme partnery, kteří chtěli pomáhat s určitou věcí, ale jinak nám spíše poskytují peníze, za které sháníme tyto odměny.*“

Při analýze nabízených odměn a benefitů pro importy vyvstává otázka, okolo jaké částky se pohybují celkové náklady na jednoho importa za jednu sezónu. Všichni respondenti na tuto osobnější otázku zodpověděli, většinou však nebyla zmíněna přesná částka, ale spíše odhadovaná či bylo zmíněno rozmezí v jakém se náklady na jednoho hráče pohybují. Je nutné konstatovat, že sezóna v americkém fotbale trvá přibližně 4 měsíce, z čehož je import v dané zemi přibližně 5-6 měsíců. Za tuto dobu klub za hráče utratí od 100 do 300 tisíc Kč v závislosti na daném klubu a nabízených benefitech. Klíčovou roli také hraje umístění klubu, jelikož ve velkých městech je například ubytování mnohem dražší než ve městech menších. Dle zástupců závisí také na počtu importů. Pokud má tým 2-3 hráče, kteří se dělí o jeden apartmán, dochází ke snížení nákladů na jednoho: *„Záleží na hráči a platu. Většinou ale v rozmezí 120-200 tisíc. Když jsme měli dva, bylo to přibližně 300 tisíc za sezónu.*“ Pokud hráč v týmu zůstává déle a pomáhá například s juniorským programem, náklady úměrně rostou každým měsícem: *„Minimálně to vše vyjde 25-30*

tisíc měsíčně. Za sezónu to tedy vyjde cca na 150- 200 000 Kč.“ Velmi tedy záleží zda jsou kluby ochotny investovat do hráče tyto náklady i po skončení seniorské sezóny.

Poslední otázka rozhovoru se zaměřovala na podíl rozpočtů klubu, který jsou jednotlivé kluby ochotny investovat do importů. V této otázce byly odpovědi respondentů velmi rozdílné. První polovina respondentů uvedla, že je ochotna investovat do zahraničních hráčů přibližně 20 % svého ročního rozpočtu: *„Do české ligy chceme investovat pouze do QB, takže cca 10-15 % z našeho celkového rozpočtu. Když jsme chtěli dva, tak jsme byli ochotni investovat přibližně 20 % z našeho rozpočtu.*“ Druhá polovina respondentů odpovídala, že je schopna poskytnout na zahraniční hráče 30-60 % svého ročního rozpočtu: *„To je těžké, dříve když jsme měli více importů, pohybovalo se to cca kolem 50%. Nyní je to méně, takže přibližně 30-40% ročního rozpočtu.*“ Procentuální vyjádření je v tomto případě však velmi diskutabilní, jelikož u týmů s většími rozpočty bude procento nižší než u týmů, které využívají hráče také, ale jejich rozpočet je o mnoho nižší. Nad touto otázkou lze tedy velmi polemizovat a nelze přímo hodnotit, zda je číslo velké či malé.

6 DISKUSE

Z teoretické části je zřejmé, že popularita a prestiž amerického fotbalu v evropských (i ostatních světových) zemích neustále roste. To je spojeno s rostoucí členskou základnou a tlakem na zvyšování kvality a úrovně hry. Česká republika není výjimkou a i zde dochází k výkonnostnímu posunu hráčů a celé úrovně ligy. Ke zvýšení kvality a úrovně hry využívají kluby zahraniční hráče či trenéry. Nejvíce těchto hráčů (případně trenérů) exportují Spojené státy americké, kde je americký fotbal sportem číslo jedna a vzniká nejvyšší převis nabídky nad poptávkou hráčů, kteří dohrají univerzitní ligy a nedostanou se do výběru NFL. Když hráči chtějí ve své fotbalové kariéře pokračovat, uchylují se k angažmá v zahraničí, kde je úroveň amerického fotbalu oproti USA nižší. Tento trend je patrný i v české nejvyšší lize amerického fotbalu. Zahraniční posily se staly základním pilířem téměř všech klubů, což potvrdily výsledky tohoto výzkumu a také jednotliví manažeři českých klubů. Pokud chce český klub pomýšlet nad získáním titulu v nejvyšší lize, bez těchto hráčů je to velmi obtížné. Kluby chtějí angažovat tyto „ostřílené borce“, kteří kvalitu do týmu přivedou. Tím se potvrdilo tvrzení autora Crossana (2011), který uvedl, že kluby importují zahraniční hráče pro zdokonalení svého týmu a pro získání konkurenční výhody nad soupeři, kteří se spoléhají výhradně na své domácí talenty a hráče. Výhody těchto hráčů jsou patrné a dle zástupců klubů se jedná především o zvýšení kvality týmů, diváckou atraktivitu vidět ty nejlepší hráče, zvýšení ligové úrovně a také zvýšení zájmu médií i sponzorů, což je v souladu s tvrzením autorů Steada a Maguirea (1998) o výhodách angažování zahraničních hráčů. Práce se zaměřovala pouze na importované hráče z USA, případně Kanady (a ostatních zemích pokud byli v jednotlivých letech určeni asociací jako importi) a ne na ostatní zahraniční hráče (většinou z jiných evropských zemí), na které se nevztahují pravidla o jejich využití od ČAAF a pro kluby nejsou téměř žádnou finanční zátěží. Do této skupiny patří i tzv. naturalizovaní hráči, kteří v ČR žijí již dlouhou dobu, aktivně zde pracují, mají manželský svazek či české občanství. Tato skutečnost koresponduje s tvrzením autorů Maguirea a Falcouse (2010) o naturalizaci hráčů, i když se jedná o velmi sporné téma - pro české kluby i ČAAF, která v těchto případech může udělit hráči výjimku. Ve sledovaných letech 2013-2019 využily všechny kluby (11 klubů) alespoň jednoho zahraničního hráče.

V praktické části byly detailně rozebrány počty zahraničních hráčů v jednotlivých sezónách 2013-2019. Během těchto sezón se na českých hřištích představilo celkem 95 zahraničních hráčů, kteří pomáhali zvyšovat herní kvalitu klubům a pomohli k získávání cenných trofejí. Ve všech sledovaných sezónách byli importi součástí českých klubů. Nejméně tomu bylo v roce 2013 (9) a nejvíce v letech 2016 a 2018 (shodně 17 importů). Procentuální zastoupení importů oscilovalo oproti ostatním hráčů v rozmezí 2 - 5 %. Po začlenění i ostatních zahraničních hráčů, kteří však nemají od ČAAF žádné regulace, by bylo toto procento větší. Bohužel přesná data o všech zahraničních hráčích nemá asociace k dispozici. Každopádně procentuální zastoupení koresponduje se studií od autorů Crossana a Rudy (2019), kteří uvedli, že procentuální zastoupení zahraničních hráčů postupně roste od roku 1998, kdy bylo zastoupení 3,7 %. Je však nutné uvést, že americký fotbal je sport, který je velmi náročný na členskou základnu, kde tým tvoří přibližně 45 hráčů. Výsledné procento je tedy nižší oproti ostatním sportům, kde počet hráčů v týmu není tak vysoký (například basketball, baseball). Nejvíce zahraničních hráčů angažoval ve sledovaných ročnících tým Prague Lions. Celkem 23 importů, průměrně 3,29 hráčů/sezónu. Lze se pouze dohadovat, kolik hráčů by měla asociace klubům povolit, aby nedocházelo k vysoké nevyrovnanosti ligy a aby finančně silnější kluby nemohly této situaci zneužívat. Z rozhovorů s manažery klubů vyplývá, že většina se přiklání ke schématu se dvěma importy na zápasové soupisce. Pro rozvoj fotbalu je však klíčové dát možnosti a prostor i českým talentům, kteří tvoří budoucnost a základní kámen amerického fotbalu v Čechách. Proto je autor názoru, že ideálním řešením je přivést hráče na pozici QB a doplnit tým o maximálně jednoho dalšího hráče do pole, ideálně univerzála, který zvládne hrát na obou stranách hřiště a doplní mezeru na soupisce týmu. Zde se potvrdil výrok autorů Crossana a Rudy (2019), kteří tvrdí, že se zahraniční hráči v sekundárních sportech ve většině případů najímají na nejvíce viditelné pozice, jako je v americkém fotbale quarterback (celkem 30 hráčů na pozici QB z celkových 95 importů). Autor se přiklání také k názoru, že by měla být nastavena regulace i na zahraniční hráče z ostatních zemí, kteří neprošli americkým nebo kanadským univerzitním systémem. Pokud je evropský hráč kvalitní, může se herně podobat americkému importovi, avšak za mnohem nižší náklady (např. letenky, pojištění apod.) a zároveň může šetřit místo pro dalšího zahraničního hráče, který by byl klasifikovaný jako import. To opět dává velkou výhodu finančně silnějším klubům. Asociace by v tomto

případě měla zařadit do definice o využívání zahraničních hráčů i tyto případy. Toto schéma se uplatňuje již v rakouské fotbalové lize, kde se za importa považuje i hráč stejné národnosti (Rakušan), pokud v daném místě nepracuje/nestuduje/nebydlí a dojíždí hrát do klubu, ke kterému geograficky nepatří. Toto pravidlo znemožňuje „přetahování“ kvalitních domácích hráčů do klubů, které jsou konkurenceschopnější a finančně silnější. Velmi cenná je pro český americký fotbal také opačná situace, kdy čeští hráči hrají v lepších evropských ligách a poté se vracejí zpět do ČR, kde předávají nasbírané zkušenosti domácím hráčům. Toto odpovídá tvrzení autorů KRAFTA a FÁRKA (2012), kteří popisují přínos týkající se zvyšování kvalifikační úrovně v případě návratu migrantů zpět do mateřské země. Zatím se bohužel žádnému českému hráči nepovedlo dostat do prestižní NFL, každopádně by to americkému fotbalu v ČR dle autora velmi pomohlo v rozvoji.

Dále je nutné spekulovat, zda jsou zahraniční hráči pro týmy opravdu nezbytní. Nejvíce titulů ve sledovaných letech získal klub Prague Black Panthers (6 titulů), přičemž ve všech sezónách měl 9 zahraničních hráčů (průměrně 1,5 hráče/sezónu) a jeho průměrné umístění bylo 1. Jak již bylo zmíněno, tým PBP se však účastnil i konkurenční rakouské ligy AFL, kde importy využíval většinou v maximální povolené míře a velkou výhodu pro klub také přinesli kvalitní zahraniční trenéři. Následuje tým Prague Lions, který získal titul 1x, přičemž však v týmu hrálo ve všech sezónách 23 hráčů (3,26 hráčů/sezónu), což je více než dvojnásobek než úspěšnější PBP a jejich umístění bylo průměrně 2,43. Pro ilustraci klub Příbram Bobcats vystřídal během svých pěti sezón v nejvyšší české lize 11 zahraničních hráčů (2,2 hráče/sezónu) a jeho průměrné umístění bylo 4,2. Jak lze tedy z těchto čísel sledovat, kvalitní členská základna a kvalitní výběr importů znamená více než jejich kvantita. To znamená, že se rozhodně nedá konstatovat, že více angažovaných zahraničních hráčů přináší lepší umístění v české nejvyšší lize. Autor si však myslí, že pokud tým nemůže mít více jak dva importy na hřišti současně, nemůže dojít k výraznému ovlivnění nevyrovnanosti celé soutěže, může to však diskriminovat týmy, které nemají tolik prostředků na získání zahraničních posil. Dle autora je největší problém v nevyrovnanosti ligy v rozdílné členské základně klubů a výkonnostní úrovni domácích hráčů v jednotlivých klubech. Tento jev zvýšení nevyrovnanosti lze sledovat například v ročníku 2018, kdy se do první ligy dostaly tři nové týmy z nižší soutěže. I když tyto týmy měly posily z řad zahraničních hráčů, došlo k velkému skoku v herní úrovni, na kterou se

čeští hráči nedokáží příliš rychle adaptovat. Dále si autor myslí, že omezení od ČAAF vzhledem k zahraničním hráčům je pro vyrovnanost ligy regulováno správně. Autor je v tomto případě příznivcem spíše angažování méně importů a prostředky místo toho vložit na rozvoj mládeže a trenérské úrovně, případně zázemí týmu, marketing apod., které by vedlo ke zvýšení zájmu o americký fotbal a o zvýšení členské základny amerického fotbalu v Čechách. Autor stojí za myšlenkou, že nejdůležitějším nástrojem v dosavadní době pro oslovení nových lidí jsou sociální sítě, které jsou finančně tolik nenáročné a mohou oslovit správnou skupinu lidí. Vztahy s veřejností včetně různých aktivit na akcích jsou také velmi důležité a kluby by se na ně měly soustředit více.

V teoretické části této diplomové práce bylo popsáno, že historie tohoto klubu byla úzce spojena s několika zahraničními osobnostmi, například Zachem Harrodem, který jako hráč působil v klubu Prague Lions od roku 2004 a dodnes tento klub vede a trénuje. Zach Harrod by se dal v tomto případě klasifikovat dle definice Maguirea (1996) jako „průkopník“, tedy migranta, který byl nadšený z budování daného sportu v jiné zemi. Jak lze sledovat ze získaných dat, kluby většinou angažují hráče pouze na jednu či dvě sezóny, většinou kvůli vzrůstajícím nákladům. Pokud hráč nesplní očekávání klubu, není důvod ho podepisovat znovu a pokud hráč plní úkoly nad očekávání, roste tendence na vylepšování kontraktu, případně přicházejí nabídky ze zahraničních, výkonnostně lepších týmů. Toto zjištění je podobné tomu, které uvádí autor Crossan (2011), jenž ve své publikaci uvedl, že týmy v sekundárním sportu (basketball) upřednostňovaly platit méně za hráče právě z NCAA, kteří pronikali do evropských soutěží. Někteří zástupci však na druhou stranu uvedli, že raději angažují hráče, který již má s evropským fotbalem zkušenosti. Pokud hráč má však vysoké nároky na mzdu a dokazuje to svoji kvalitou, odcházejí hráči hrát do jiných evropských zemí, převážně do Německa, Rakouska či severovýchodních zemí Finska a Švédska, kde jim jsou poskytovány vyšší odměny.

V práci bylo dále zkoumáno, zda zahraniční hráči opravdu svými výkony vynikají nad svými tuzemskými spoluhráči jak lze pozorovat z tabulek č. 14 až č. 20. V TOP4 hráčů na vybraných pozicích se umísťují zahraniční hráči v průměru 49,79 % (ze všech angažovaných zahraničních hráčů). Průměrně se 39 % zahraničních hráčů umístilo v TOP4 vybraných statistikách oproti ostatním hráčům, i když jejich zastoupení (oproti ostatním hráčům) jsou průměrně jen 4 %. Znamená to tedy, že hráči opravdu nad svými

českými spoluhráči dominují. To potvrzují i odpovědi manažerů, kteří ve většině případů odpovídali, že importovaní hráči ve statistikách vynikají nad domácími hráči. Samozřejmě byly i výjimky, kdy hráč byl pro klub zklamáním. Dle autora je velmi důležité klást velký důraz na správný výběr hráčů. Vzdáleně, přes online prostředí, je výběr hráčů velmi těžký, ale je nutné se opravdu při výběru soustředit na přivedení kvalitního hráče, který se klubu vyplatí a nebudou s ním žádné herní ani povahové problémy. Manažeri konstatovali, že při výběru často komunikují se svými kontakty v zámoří či jinde v zahraničí, kteří dotyčného hráče již například trénovaly v minulosti a mají s nimi osobní zkušenost. Dle autora je tento postup nejlepší, jelikož osobní zkušenost s hráčem poskytne klubu nejlepší obrázek a nejvíce informací o tom, jaký hráč doopravdy je (nejen na hřišti). V tomto případě lze tvrdit, že hráči kopírují migrační trasy po svých předchůdcích nebo jdou po trasách svých trenérů. To potvrzuje teorii migračních sítí od autora Poli (2010), který uvádí, že hráči sledují migrační trasy, které stanovily hráči již před nimi. Tyto migrační trasy hráčů se stávají výraznější, když před nimi migrují trenéři.

V další podkapitole bylo zkoumáno, zda přítomnost importů ze zahraničí má vliv na další proměnné, jako divácká návštěvnost na stadionech, růst či pokles členské základny hráčů a v neposlední řadě také na vyrovnanost celé ligy. Autor jako první porovnával vliv importů na členskou základnu hráčů v ČAAF. Dle výsledků je zřejmé, že v prvních čtyřech sezónách členská základna téměř dokonale rostla v závislosti na počtu importů v lize. Pouze v posledním sledovaném ročníku se vyskytla výchylka, když počet importů poklesl o jednoho, avšak členská základna o několik členů naopak vzrostla. Lze tedy tvrdit, že počet importů má skrytý vliv na členskou základnu tuzemských hráčů. Nad tímto tvrzením lze však velmi polemizovat. Na růst členské základny může mít vliv několik dalších proměnných jako je například počet týmů, popularita sportu v dané oblasti, povědomí o daném sportu, domácí osobnosti ve sportu, propagace a další proměnné. Samozřejmě zahraniční hráči mohou korespondovat se všemi těmito proměnnými – povědomí či popularita sportu se může zvyšovat v závislosti na zvyšování kvality, kterou právě tito hráči přinášejí. Autor je názoru, že zahraniční hráči nemusí mít přímý vliv na růst či pokles členské základny, ale skrytý vliv určitě tito hráči na vývoj členské základny mají.

Další zkoumanou proměnnou byl vliv zahraničních hráčů na průměrnou diváckou návštěvnost na stadionech. Je zajímavé sledovat, že v období 2013- 2019, tedy sedm sezón, vzrostla v roce 2019 průměrná divácká návštěvnost o 210 diváků než v roce 2013, což je téměř dvojnásobek. Nelze však tvrdit, že počet zahraničních hráčů hrajících v první lize má vliv na průměrný počet diváků. Autor je názoru, že divácká návštěvnost roste opět spíše z důvodu větší popularity a povědomí o americkém fotbale v České republice. Průměrný počet diváků také velmi může záviset na týmech, které aktuálně ligu hrají, na atraktivitě jednotlivých zápasů či na členské základně ostatních hráčů (jelikož v sekundárním sportu jsou fanoušky z velké části příbuzní a přátelé hráčů). V některých městech je vztah k americkému fotbalu větší než v jiných a složení ligy a účast různých klubů může tento parametr také výrazně ovlivňovat. Promo zápasů od jednotlivých klubů tuto statistiku také velmi ovlivňuje, stejně jako cenová politika vstupenek, programu při zápasech či herní prostředí. Dle autora tato skutečnost zahraničních hráčů hraje v divácké návštěvnosti roli také, ale zanedbatelnou, jelikož proměnných je mnohem více. Autor je zastáncem názoru, že divácká návštěvnost má rostoucí tendenci spíše z důvodu celkově většího zájmu o sport a vyššího povědomí a popularity amerického fotbalu v České republice než tomu bylo v předchozích letech.

Poslední sledovanou proměnnou byl vliv zahraničních hráčů na vyrovnanost ligy. Dle výsledků nelze tvrdit, že by počet zahraničních hráčů měl výrazný vliv na vyrovnanost celé soutěže. Spíše správný výběr zahraničních hráčů hraje roli, zda klub dokáže konkurovat mezi ostatními týmy. Velmi záleží také na finanční stránce klubů - silnější kluby si mohou vybírat lepší hráče, kdežto naopak finančně slabší kluby se musí spokojit s hráči, kteří akceptují jejich nabídku. To koresponduje s tvrzením autora Porata (2010), který uvádí, že ekonomicky slabší kluby, které jsou nejčastěji ve vlastnictví měst nebo sportovních federací, se musí spokojit s levnějšími a často méně talentovanými hráči. Jiné větší kluby jsou na tom finančně lépe a mohou si dovolit dražší a talentovanější hráče, bez ohledu na to, zda se jedná o místní nebo zahraniční hráče. K tomu však vede správná regulace od české asociace, která týmům určuje regulace pro využívání zahraničních hráčů. Autor je zastáncem názoru, že v současném americkém fotbale, kde jeden tým tvoří přibližně 45 hráčů, nemůže dojít k výraznému ovlivnění vyrovnanosti ligy při využití dvou hráčů na hřišti současně, jelikož zbylých devět hráčů tvoří tuzemští hráči. Největším problémem jsou kluby, které mají menší členskou základnu, nemají kvalitní

tréninkové zázemí a nedostatečné finanční prostředky, které zajistí kvalitní trénink domácích hráčů. Právě rozdíl ve vytrénovanosti domácích hráčů v jednotlivých klubech shledává autor jako největší činitel, který ovlivňuje vyrovnanost celé ligy. V minulosti, například na přelomu tisíciletí, mohli dle názoru autora importi ovlivnit vyrovnanost ligy mnohem více, jelikož hráči a týmy neměli takové kvality a úroveň jako mají nyní. Pokud by však neexistovaly regulace od ČAAF a kluby by mohly neomezeně využívat zahraniční hráče, je autor názoru, že by nevyrovnanost ligy byla mnohem vyšší.

7 ZÁVĚR

Diplomová práce pojednává o tématu, které je aktuální napříč všemi sporty, a to využití zahraničních hráčů. V tomto případě se autor zaměřil na prostředí amerického fotbalu a využití zahraničních hráčů v nejvyšší české lize v České republice. Tato problematika je v posledních letech velmi komunikována mezi jednotlivými kluby a Českou asociací amerického fotbalu, jelikož téměř všechny kluby angažují pravidelně zahraniční hráče, kteří mají s americkým fotbalem mnohem větší zkušenosti než domácí hráči, především z univerzitních systémů v USA, případně Kanady. Tito hráči jsou však velkou finanční zátěží pro jednotlivé kluby, a proto bylo cílem této práce zjistit, jaký byl herní a klubový přínos těchto hráčů v letech 2013 - 2019 v nejvyšší české lize a zda se opravdu vyplatí klubům investovat velké finanční prostředky do těchto zahraničních hráčů na úkor domácích talentů.

Zkoumaná tematika úzce souvisí s globalizací a migrací. Tyto pojmy byly detailně popsány v teoretické části práce, kde se autor pokusil popsat tematiku s přesahem do sportu, konkrétně do amerického fotbalu, jenž je tématem této práce. Následovala také specifikace pojmu vyrovnanost ligy a její možnosti výpočtu, jenž byla klíčová pro analytickou část výzkumu. V následujících kapitolách byl uveden do kontextu americký fotbal v Čechách, kde byla detailně popsána historie amerického fotbalu v České republice, vývoj a využití zahraničních hráčů v českém prostředí a byli přiblíženi čeští hráči, kteří měli s evropskou i světovou migrací zkušenosti. Jelikož o tématu využití zahraničních hráčů v České republice neexistují žádné relevantní zdroje, které by se touto tematikou zabývaly, autor provedl na toto téma rozhovory s klíčovými osobnostmi amerického fotbalu, kteří se v okruhu amerického fotbalu v ČR pohybují od začátků. Následně byl popsán vývoj zahraničních hráčů v české nejvyšší lize od roku 2013 (první evidence zahraničních hráčů od asociace) až do roku 2019. V další části práce byly popsány klíčové herní ukazatele a statistiky amerického fotbalu, které byly dále analyzovány v praktické části práce.

V praktické části práce autor nejprve porovnal specifická pravidla pro využití zahraničních hráčů v české nejvyšší lize, stanovené od České asociace amerického fotbalu ve zkoumaných letech 2013 - 2019, která se v uvedených letech několikrát upravovala.

Dále porovnával počty zahraničních hráčů oproti ostatním hráčům v jednotlivých sezónách, které byly formou tabulek detailně vyobrazeny včetně konečného umístění jednotlivých týmů v daných sezónách či procentuálního zastoupení zahraničních hráčů. Autor chtěl provést i analýzu národnostního složení ostatních hráčů, kteří nebyli považováni za importy dle ČAAF, ale bohužel tato data nebyla asociací nikdy sesbírána a nebylo tedy možné tuto analýzu provést. Následně bylo provedeno detailní srovnání vybraných statistik pro jednotlivé pozice zahraničních a českých (ostatních) hráčů - vždy nejlepší čtyři hráči v určené statistice v každém sledovaném roce. Bylo zjištěno, že 39 % hráčů, kteří se umísťují v TOP4 jsou zahraniční importy, i přes fakt, že zastoupení importů mezi ostatními hráči bylo průměrně pouze 4 %. Autor následně zkoumal vliv zahraničních hráčů na další proměnné, jako je členská základna, divácká návštěvnost či vyrovnanost ligy.

Pro kompletní analýzu byly provedeny polostrukturované rozhovory s jednotlivými zástupci (celkem 8 zástupců) týmů, kteří v letech 2013-2019 hráli v české nejvyšší lize. Otázky byly rozděleny na několik kategorií, jako například herní přínos, klubový přínos či otázky týkající se odměn pro hráče. Téměř všichni zástupci se shodli, že přivádějí zahraniční hráče do svých klubů s vidinou zvýšení herní kvality, udržení konkurenceschopnosti týmu v nejvyšší lize a herní zdokonalení domácích hráčů. Nejvíce angažovanou pozicí je dle zástupců pozice quarterbacka (rozehrávače), která je americkém fotbale nejdůležitější. Dle slov zástupců je však velmi důležité přivést kvalitní hráče, kteří splní jejich očekávání. Jelikož kluby do hráčů investují nemalé finanční prostředky (průměrně 150- 200 tisíc Kč za jednoho hráče za jednu sezónu), je kvalitní výběr hráčů nejdůležitější aktivitou. V tomto případě je nutné dbát na kvalitní a důsledný výběr hráčů, ověřování si jejich herní a povahové kvality u trenérů či bývalých klubů, u kterých daný hráč již působil. Najatí hráči by poté měli být v klubu co nejvíce využiti (např. práce s mládežnickými programy), aby mohli domácí hráči z jejich zkušeností co nejvíce vytežit. Důležitá je také celková péče o hráče. Jelikož se jedná o profesionála, očekává se od týmů, že hráči budou poskytnuty dobré podmínky a profesionální servis. V Českých podmínkách je však velmi těžké přiblížit se podmínkám, na které jsou hráči zvyklí ze zámoří, a proto je velmi důležitá důsledná komunikace s hráčem, který ještě nemá zkušenosti s evropským americkým fotbalem, ještě před samotným angažováním.

Manažeři v tomto ohledu z větší části uváděli, že hledají hráče již s evropskou zkušeností, kteří již ví, co mohou očekávat.

Ze získaných dat a po provedených rozhovorech se zástupci je využití zahraničních hráčů důležitým aspektem pro udržení konkurenceschopnosti týmů a zvyšování kvality nejen klubů, ale celého amerického fotbalu v České republice. Samozřejmě toto využívání zahraničních hráčů musí být správně regulováno. ČAAF se snaží v posledních letech najít správnou hranici pro možnost využití zahraničních hráčů v jednotlivých klubech. Autor je zastáncem názoru, že pro potřeby české ligy by měli být povoleni dva hráči, kteří prošli univerzitním systémem v USA či Kanadě, přičemž jeden hráč by měl být v ideální situaci v útoku a jeden v obraně. Na soupisce by mohli být oba hráči současně, s tím že hráč se musí objevovat ve „své“ formaci - pokud ne, nemůže nastupovat ani do opačné. Dále by měly být dle autora stanoveny regulace od ČAAF i pro využití ostatních zahraničních hráčů.

Samozřejmě angažování importů s sebou nese pro kluby i nevýhody, jako například právě již zmíněná finanční náročnost, organizační náročnost či demotivace domácích hráčů, kterým cizinci „berou místo“ a oni je platí ze svých členských příspěvků. Úplná absence těchto hráčů v české lize je dle manažerů i autora cesta, kterou by se americký fotbal v ČR vydat neměl. V poslední době se kluby v české lize přibližují k poloprofesionální úrovni (což je zapříčiněno i právě angažováním profesionálů ze zahraničí) a absence importů by na úroveň a atraktivitu amerického fotbalu měla z dlouhodobého hlediska rozhodně negativní vliv.

Ze získaných dat a názorů relevantních osob z prostředí amerického fotbalu lze konstatovat, že vliv zahraničních hráčů na rozvoj amerického fotbalu v ČR vždy byl a je důležitý a jejich angažování v české lize je v omezeném množství ze všech hledisek pozitivní. Je však nutné najít správná měřítka a regulace od české asociace amerického fotbalu, které umožní rozkvetu všech fotbalových klubů v ČR.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. 2021 NFL London Games. *American Football in the UK* NFL.com [online] 2021 [cit. 21.10.2021]. Dostupné z: <https://www.nfl.com/uk/london-games>
2. *About EFAF*. Eurobowl.info [online]. 2016 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://eurobowl.info/text.php3?Inhalt=aboutus&MenuID=141>
3. ADDESA, F. A. *Competitive balance in the Italian basketball championship*. *Rivista di diritto ed economia dello sport*, 2011, 7.1. ISSN 1825-6678
4. AFI. *The Top Four American Football Leagues in Europe* [online]. 7. 2. 2020 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://www.americanfootballinternational.com/the-top-four-american-football-leagues-in-europe/>
5. *AFVD*. AFVD.de [online] 2021 [cit. 02.12.2021]. Dostupné z: <https://www.afvd.de/>
6. Archiv ČT24. *USA – přítel a nepřítel (1945–1952)* Česká televize [online]. 17. 10. 2009 [cit. 02.10.2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10116288585-archiv-ct24/209452801350038/>
7. BOLDRINI, D. *American football not just American*. *American Football International* [online]. 23. 8. 2019 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://www.americanfootballinternational.com/american-football-not-just-american/>
8. BORCHERS, C. *The NFL has the most protests. It is also the most American sports league*. *Washingtonpost.com* [online]. 13.8. 2017 [cit. 2021-09-22]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2017/10/13/the-nfl-has-the-most-protests-it-is-also-the-most-american-sports-league/>
9. BROMBERGER, CH. *Foreign footballers, cultural dreams and community identity in some north-western Mediterranean cities*. *The Global Sport Arena: Athletic Talent Migration in an Independent World*. Edited by J. Bale and J. Maguire, 2013, 171-83.
10. CAMP, W. *American Football*. Edition reprint: Badgley Publishing Company, 2009. ISBN 1-4495-2832-5.
11. CROSSAN, W. Pedagog na UK FTVS, ředitel Athletes in Action v ČR [osobní rozhovor] Praha 7.12.2021

12. CROSSAN, W. *Sporting immigrants and their effect on sport growth and popularity in a culture: A case study in czech basketball*. Praha, 2013. Disertační práce. Univerzita Karlova. Fakulta tělesné výchovy a sportu. Kinantropologie. Vedoucí práce Doc. Ing. Eva Čáslavová, CSc..
13. CROSSAN, W., JEŽDÍK, M. *Import or buy local: Comparative analysis of the use of foreign import players versus developing homegrown players in the Czech basketball league*. In Official Conference Proceedings. Prague: University of Economics, Prague: Oeconomica Publisher, 2011. 5-18 s.
14. CROSSAN, W., RUDA, T. *Parallels and Divergence in Sport Migration: A Quantitative World Systems Analysis*. 2022. Zhang, J. J., Alonso Dos Santos, M., & García Fernández, J. (Eds., 2022). Sport consumer behavior: Global perspectives. London, UK: Routledge.
15. CROSSAN, W., RUDA, T. *Purchasing power? A cross-sport comparison of the use of imported athletes in Czech sport*. In Globalized Sport Management in Diverse Cultural Contexts. New York: Routledge, 2019. p. 53-86.
16. ČERNÝ, J. *Znojmo Knights: ze štěrku za domovem důchodců do nejlepší ligy Evropy*. IDNES.cz [online]. 14.7.2021 [cit. 2022-01-22] Dostupné z: https://www.idnes.cz/sport/ostatni/znojmo-knights-americky-fotbal-rakouska-liga-radim-parizek.A210714_173959_sporty_par
17. DOBRÝ, L., SEMIGINOVSKÝ, B. *Sportovní hry (výkon a trénink)*. Praha: Olympia, 1988. ISBN 80-7033-928-4.
18. DOBRÝ, L., VELENSKÝ, E. *Košiková: teorie a didaktika*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.
19. DUNDÁČEK, J. *Vývoj amerického fotbalu v České republice*. Praha, 2011. Bakalářská práce. Univerzita Karlova. Fakulta tělesné výchovy a sportu. Management tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce PhDr. Vladimír Janák, CSc..
20. DUNDÁČEK, J. *Klubová scéna amerického fotbalu v ČR*. Praha, 2015. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu, Management tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce Janák, Vladimír.
21. Edmonton Elks. [online]. 2021 [cit. 24.09.2021]. Dostupné z: <https://www.goelks.com/players/alain-pae/165738/>

22. ESPN.com . *How International Player Pathway program is opening doors for four NFL hopefuls*. [online]. 2.11.2017 [cit. 2021-09-22]. Dostupné z: https://www.espn.co.uk/nfl/story/_/id/21230190/how-international-player-pathway-program-opening-doors-four-nfl-hopefuls
23. FLORES, R. a kol. *Impact on Competitive Balance from Allowing Foreign Players in a Sports League: Evidence from European Soccer*. KYKLOS, 2010, vol. 63, no. 4, p. 546–557.
24. *Football Statistics*. Rookieroad.com [online]. 2017 [cit. 03.10.2021]. Dostupné z: <https://www.rookieroad.com/football/statistics/>
25. GOUGH, Ch. *TV viewership of the Super Bowl in the United States from 1990 to 2021* [online]. 11. 2. 2021 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/216526/super-bowl-us-tv-viewership/>
26. GROOT, J. *Economics, Uncertainty and European Football: Trends in Competitive Balance (New Horizons in the Economics of Sport)*. Edward Elgar Publishing: 2007. ISBN 978-1847205919.
27. GROSSMAN, P. *Ostrava Steelers mají nového quarterbacka, kouče i nejlepší hřiště v Česku*. [online]. 28. 1. 2022 [cit. 24. 02. 2022]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/sport/ostatni/ostrava-steelers-americky-fotbal-novy-kouc-quarterback.A220128_072707_sporty_ten
28. HAAN, M. a kol. *The effects of institutional change in European soccer*. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, 2012, 232.3: 318-335.
29. HARRINGTON, A. *Moderní sociální teorie: základní témata a myšlenkové proudy*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-093-3.
30. HARROD, Z. Bývalý importovaný hráč a trenér amerického fotbalu [osobní rozhovor] Praha 27.1.2022
31. *Herní řád 2013* [online] 2013 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: https://drive.google.com/file/d/1SMgKmnNqKmhkG2G1XKmqhEfU_BYT-FEa/view?usp=sharing
32. *Historická sláva pro Čecha v Kanadě. Hvězda Prague Lions uspěla v draftu* iDNES.cz [online]. 3.5.2020 [cit. 22.09.2021]. https://www.idnes.cz/sport/ostatni/alain-pae-americky-fotbal-draft-kanadska-cfl.A200503_072219_sporty_ten

33. *History of German Ladies American Football* [online]. 2010 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <http://alt.ladiesbowl.de/text.php?Inhalt=page&ID=395&menu=104&HP=Ladies>
34. HOCH, D. *History*. [online]. 2005 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <http://www.american-football-japan.com/footballjapan-history-eng.htm>
35. HOLLAND, T. *American Football History in Europe!* [online]. 8. 1. 2016 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://www.europlayers.com/News.aspx?NewsId=1212>
36. HORGAN B., *The International Player Pathway program pays off for the Redskins*. Hogs Haven [online]. 29.4.2020 [cit. 25.09.2021]. Dostupné z: <https://www.hogshaven.com/2020/4/29/21240734/the-international-player-pathway-program-pays-off-for-the-redskins>
37. HŮLKA, K., BĚLKA, J. *Diagnostika herního výkonu v basketbale a házené*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2013. ISBN 978-80-244-3891-7.
38. IFAF. *Member Federations* [online] 2021 [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <http://www.americanfootball.sport/member-federations/26>
39. IMF. *Globalization and the New Normal* [online]. 2018 [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <https://www.imf.org/Globalization-and-the-New-Normal-45780>
40. JAJA. *History of American Football in Japan* [online]. 2014 [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <https://americanfootball.jp/english>
41. JANDOUREK, J. *Průvodce sociologií*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2397-6.
42. JANOVSKÁ T., *Nejlepší český hráč amerického fotbalu: Já a NFL? Už to bylo blízko*. iSport.cz [online]. 18.1.2019 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/isport-life-rozhovory/328194/nejlepsi-cesky-hrac-americkeho-fotbalu-ja-a-nfl-uz-to-bylo-blizko.html>
43. KISLINGEROVÁ, E. *Manažerské finance*. Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN 9788071798026.
44. *Kluby*. ČAAF [online]. 2021 [cit. 02.10.2021]. Dostupné z: <https://www.caaf.cz/?path=kluby/>
45. KRAFT, J., FÁREK, J. *Světová ekonomika v epoše globálních změn*. 1.vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2012. ISBN 978-80-7372-910-3.

46. KREJBICH, D. Bývalý hráč a trenér amerického fotbalu [osobní rozhovor]. Praha 10.11.2021.
47. KROULÍK, R. *Paddock liga začne v půlce srpna bez obhájce. Soutěž mužů má dvě ligy* [online]. 13. 7. 2020 [cit. 06.11.2021]. Dostupné z: <https://www.caaf.cz/?path=zpravy/2366-paddock-liga-zacne-v-pulce-srpna-bez-obhajce-soutez-muzu-ma-dve-ligy.html>
48. KROULÍK, R. *Zájem o fotbal roste a dotační krizi zvládáme, pochvaluje si Hobza* [online]. 28. 7. 2017 [cit. 06.11.2021]. Dostupné z: <https://www.caaf.cz/?path=zpravy/2060-zajem-o-fotbal-roste-a-dotacni-krizi-zvladame-pochvaluje-si-hobza.html>
49. KRS, J. *Postoje k americkému fotbalu na UK FTVS*. Praha, 2019. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu, Management tělovýchovy a sportu. Vedoucí práce Janák, Vladimír.
50. KUNZ, V. *Sportovní marketing: CSR a sponzoring*. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0560-1.
51. *Leaders*. ČAAF [online]. 2021 [cit. 04.12.2021] Dostupné z: <https://www.caaf.cz/upload/statistics/CLAF2021/confldrs.htm>
52. LEŠKO, D. Trenér amerického fotbalu [osobní rozhovor] Praha, 19.1.2022.
53. LOVE, A., KIM, S. *Sport Labor Migration and Collegiate Sport in the United States: A Typology of Migrant Athletes*. Journal of Issues in Intercollegiate Athletics, 2011.
54. MACKENZIE, D. *Dresden Monarchs crowned GFL champions for first time in club history* [online] 11.10.2021 [cit. 2021-10-11]. Dostupné z: <https://www.americanfootballinternational.com/dresden-monarchs-crowned-gfl-champions-for-first-time-in-club-history/>
55. MAGEE, J., SUGDEN, J. "The world at their feet": Professional Football and International Labor. Migration. *Journal of Sport and Social Issues* [online]. 2002, [cit. 24. 10. 2022]. Dostupné z: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.867.6026&rep=rep1&type=pdf>.
56. MAGUIRE, J. *Sport worlds: A sociological perspective*. Human Kinetics, 2002. ISBN 0-88011-972-1

57. MAGUIRE, J., FALCOUS, M. *Sport and Migration* [online] Routledge, 2010. [cit. 24. 11. 2021] ISBN: 9780203877319. Dostupné z: <https://doi.org/10.4324/9780203877319>
58. MAGUIRE, J., STEAD, D. *Border crossings: Soccer labour migration and the European Union*. *International Review for the Sociology of Sport*, 1998, roč. 33, č. 1, s. 59-73.
59. MALCHOW, A. *College football's 2021 season: International stars to keep an eye on* [online] 24. 8. 2021 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://www.americanfootballinternational.com/college-football-2021-set-to-kick-off-international-stars-to-keep-an-eye-on-this-fall/>
60. MANAGEMENT MANIA. *Globalizace* [online]. 2017 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/globalizace-globalni-vesnice>
61. MARKGRAFF, P. *American Football Continues International Growth* [online] 2019 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://insider.afca.com/american-football-continues-global-international-growth/>
62. MARKOVITS, A. S., RENSMANN L. *Gaming the World* [online]. Princeton University Press, 2010 [cit. 3. 9. 2021].
63. MEZŘICKÝ, V. *Globalizace*. Praha: Portál, 2003. ISBN 8071787485
64. MILLER, T. *Globalization and sport: playing the world*. London: SAGE Publications, 2001. ISBN 0-7619-5969-6.
65. NCAA. *Probability of Competing Beyond High School* [online] 2020 [cit. 25.09.2021]. Dostupné z: <https://www.ncaa.org/about/resources/research/probability-competing-beyond-high-school>
66. NCSA. *Full list of Division 1 football teams* [online] 2021 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://www.ncsasports.org/football/division-1-colleges>
67. *NFL Statistics Glossary*. [online] 2005 [cit. 03.10.2021]. Dostupné z: <https://www.espn.com/nfl/news/story?id=2128923>
68. *Passer Rating Calculator (NCAA Football)* [online] 2021 [cit. 04.12.2021]. Dostupné z: <https://captaincalculator.com/sports/football/ncaa-passer-rating-calculator/>

69. PBP. *MIROSLAV KYSILKA - NFL INTERNATIONAL COMBINE* [online] 14. 1. 2021 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: <https://pragueblackpanthers.commiroslav-kysilka-nfl-international-combine>
70. POLI, R. *Understanding globalization through football: The new international division of labour, migratory channels and transnational trade circuits*. *Sociology of Sport*, 2010, vol. 45, iss. 4, p. 391-506.
71. PORAT, A. *Football fandom: A bounded identification*. *Soccer & society*. 2010, 11(3), 277-290.
72. PRAGUE BLACK HAWKS. *Další informace* [online] 2013 [cit. 25.09.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/PragueBlackHawks>
73. PRAGUE BLACK PANTHERS. *Story* [online] 2021 [cit. 2021-10-1]. Dostupné z: <https://pragueblackpanthers.com/story>
74. PRAGUE LIONS. *Historie* [online] 2019 [cit. 02.10.2021]. Dostupné z: <https://americafootball.estranky.cz/clanky/cesko-prague-lions.html>
75. PRAŽSKÝ DENÍK. *Americký fotbal bez cizinců? Češi už tuší: To je na vlastní nebezpečí* [online] 16. 6. 2016 [cit. 06.11.2021]. Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/ostatni_region/americky-fotbal-bez-cizincu-cesi-uz-tusi-to-je-na-vlastni-nebezpeci-20160616.html
76. *Pro Football Statistics and History*. [online] 2021 [cit. 2021-09-22]. Dostupné z: <https://www.pro-football-reference.com/friv/birthplaces.htm>
77. *Propozice mužů 2018* [online] 2018 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: https://drive.google.com/file/d/1KMSt1azjXPeRyOI5_wCG18QgS_p9AFk8/view?usp=sharing
78. *Propozice mužů 2019* [online] 2019 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: https://drive.google.com/file/d/11k-70IRGDHP64SHJqX1JFFeoP-_JZubq/view?usp=sharing
79. SAGE, G. *Globalizing Sport: How Organizations, Corporations, Media, and Politics are Changing Sports*. 1.vyd. Softcover: Routledge, 2011. ISBN 978-1-59451-758-7.
80. SCIMECA J. *Analyzing list of international players for 2019*. [online] 2019 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://saturdayblitz.com/2019/07/13/college-football-analyzing-list-2019-international-players/>

81. SEIFERT, K. *How American football is becoming a worldwide sport, from Europe to China and beyond*. [online] 5.5. 2016 [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: https://www.espn.com/nfl/story/_/id/15273529/how-american-football-becoming-worldwide-sport-europe-china-beyond
82. SEKOT, A. *Sociologie sportu*. 1.vyd. Brno: Paido, 2006. ISBN 978-80-7315-132-4.
83. SLUKA, T. *Profesionální sportovec: (právní a ekonomické aspekty)*. Praha: Havlíček Brain Team, 2007. ISBN 978-80-903609-5-2.
84. *Soutěž mužů 2021- propozice* [online] 2021 [cit. 24.09.2021]. Dostupné z: <https://www.caaf.cz/upload/normyCAAF/Prop21Mg.pdf>
85. *Soutěžní řád 2014* [online] 2014 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: https://drive.google.com/file/d/1__ccKnFeZ_o2Fb0c0m67e1KNrTWsSrCw/view?usp=sharing
86. *Soutěžní řád 2015* [online] 2015 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: <https://drive.google.com/file/d/1bcMKpZcGbCFEej4F5iAYiQCCHlqFccDM/view?usp=sharing>
87. *Soutěžní řád 2016* [online] 2016 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: https://drive.google.com/file/d/1QqXVluKsQ0aGqUvctO_0LyV96cpQuSL2/view?usp=sharing
88. *Soutěžní řád 2017* [online] 2017 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: https://drive.google.com/file/d/1kHs_BYIDu9q3EeFDH_cQAXKFh1c5diTX/view?usp=sharing
89. *Soutěžní řád 2018* [online] 2018 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: <https://drive.google.com/file/d/14VcLcZ0I4tEefZcIFDujKyCImjgDk-xD/view?usp=sharing>
90. *Soutěžní řád 2019* [online] 2019 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: https://drive.google.com/file/d/1rheVWsPeLw_TI_aMNnJ1MllkvtvTBqNh/view?usp=sharing
91. *Soutěžní řád ČAAF* [online] 2021 [cit. 22.09.2021]. Dostupné z: <https://www.caaf.cz/upload/normyCAAF/SoutezniRad21.pdf>
92. SPORT.CZ. *Recept pro Česko? V Rakousku mládež trénuje, vedeme si zdravotní deník, popisuje trenér* [online] 27.3.2021 [cit. 06.11.2021]. Dostupné z:

- <https://www.sport.cz/ostatni/ostatni/clanek/2238937-recept-pro-cesko-v-rakousku-mladez-treduje-vedeme-si-zdravotni-denik-popisuje-trener.html>
93. SUŠA, O. *Globalizace v sociálních souvislostech současnosti: diagnóza a analýza*. Praha: Filosofia, 2010. ISBN 978-80-7007-320-9.
 94. SÝKORA, L. *Globalizace a její společenské a geografické důsledky*. Stát, prostor, politika. KU Praha, 2000, 59-79.
 95. ŠÍMA, J. *Competitive Balance in the German, Dutch and Czech Football Leagues*. AUC KINANTHROPOLOGICA, February 2011, vol. 47, no. 2, p. 51–67.
 96. TÁBORSKÝ, F. *Základy teorie sportovních her: učební text pro bakalářské studium*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2007. ISBN 978-80-86317-48-9..
 97. TOMANKA, M. *Čtyři miliony za sekundu na obrazovce, Super Bowl je reklamní událostí roku*. [online] 3.2. 2019 [cit. 2021-07-26]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/zahranicni/super-bowl-reklama-vysilani-televize-sledovanost-propagace.A190202_161712_eko-zahranicni_mato
 98. VÁVRA, M., ČÍŽEK, T. *Sekundární analýza socio-ekonomických dat a zdroje dat*. [online] 2011 [cit. 2021-08-05]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/281542-Sekundarni-analyza-socio-ekonomicky-ch-dat-a-zdroje-dat.html>
 99. VELENSKÝ, M. *Basketbal*. Praha: Grada, 1999. ISBN 978-80-7169-834-2.
 100. *Week 3*. Graz Giants [online]. 26. 4. 2021 [cit. 06.11.2021]. Dostupné z: <https://www.grazgiants.at/week-3-rangers-moedling>
 101. WRIGHT, G., *Sport and globalization*, New Political Economy, 1999. roč. 4, č. 2. s. 268-273.

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Pravděpodobnost účasti středoškolských hráčů v univerzitních týmech	31
Tabulka č. 2: Pravděpodobnost účasti univerzitní hráčů v draftu a nejvyšší lize daného sportu	32
Tabulka č. 3: Klíčové individuální útočné statistiky	42
Tabulka č. 4: Individuální obranné statistiky.....	44
Tabulka č. 5: Týmové statistiky útoku.....	44
Tabulka č. 6: Týmové statistiky obrany.....	45
Tabulka č. 7: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2013.....	60
Tabulka č. 8: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2014.....	61
Tabulka č. 9: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2015.....	62
Tabulka č. 10: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2016.....	63
Tabulka č. 11: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2017.....	64
Tabulka č. 12: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2018.....	65
Tabulka č. 13: Zahraniční hráči v České lize amerického fotbalu v roce 2019.....	66
Tabulka č. 14: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2013	71
Tabulka č. 15: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2014.....	72
Tabulka č. 16: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2015	73
Tabulka č. 17: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2016.....	75
Tabulka č. 18: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2017	76
Tabulka č. 19: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2018.....	77
Tabulka č. 20: Srovnání statistické úspěšnosti TOP4 hráčů 2019	79

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Původ hráčů NFL.....	24
Graf č. 2: Původ zahraničních hráčů hrající NFL v roce 2021	25
Graf č. 3: Původ zahraničních hráčů hrajících v NCAA Divizi I v roce 2019	27
Graf č. 4: Počet importů v českých ligách v letech 2013- 2020	58
Graf č. 5: Rozdělení importů dle herních pozic	68
Graf č. 6: Vývoj členské základny ČAAF v letech 2013-2019	81
Graf č. 7: Průměrná divácká návštěvnost utkání v letech 2013-2019.....	83
Graf č. 8: Vyrovnanost soutěže v letech 2013-2019.....	85
Graf č. 9: Zastoupení importovaných quarterbacků vůči českým v letech 2013-2019	88
Graf č. 10: Zastoupení zahraničních quarterbacků vůči ostatním pozicím v letech 2013-2019	89
Graf č. 11: Splnění očekávání od importů v jednotlivých klubech v letech 2013-2019	96
Graf č. 12: Celkové splnění očekávání od importů v letech 2013-2019.....	97

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Žádost o vyjádření Etické komise UK FTVS

Příloha č. 2: Informovaný souhlas

Příloha č. 3: Interní dokumenty ČAAF

Příloha č. 4: Polostrukturovaný rozhovor